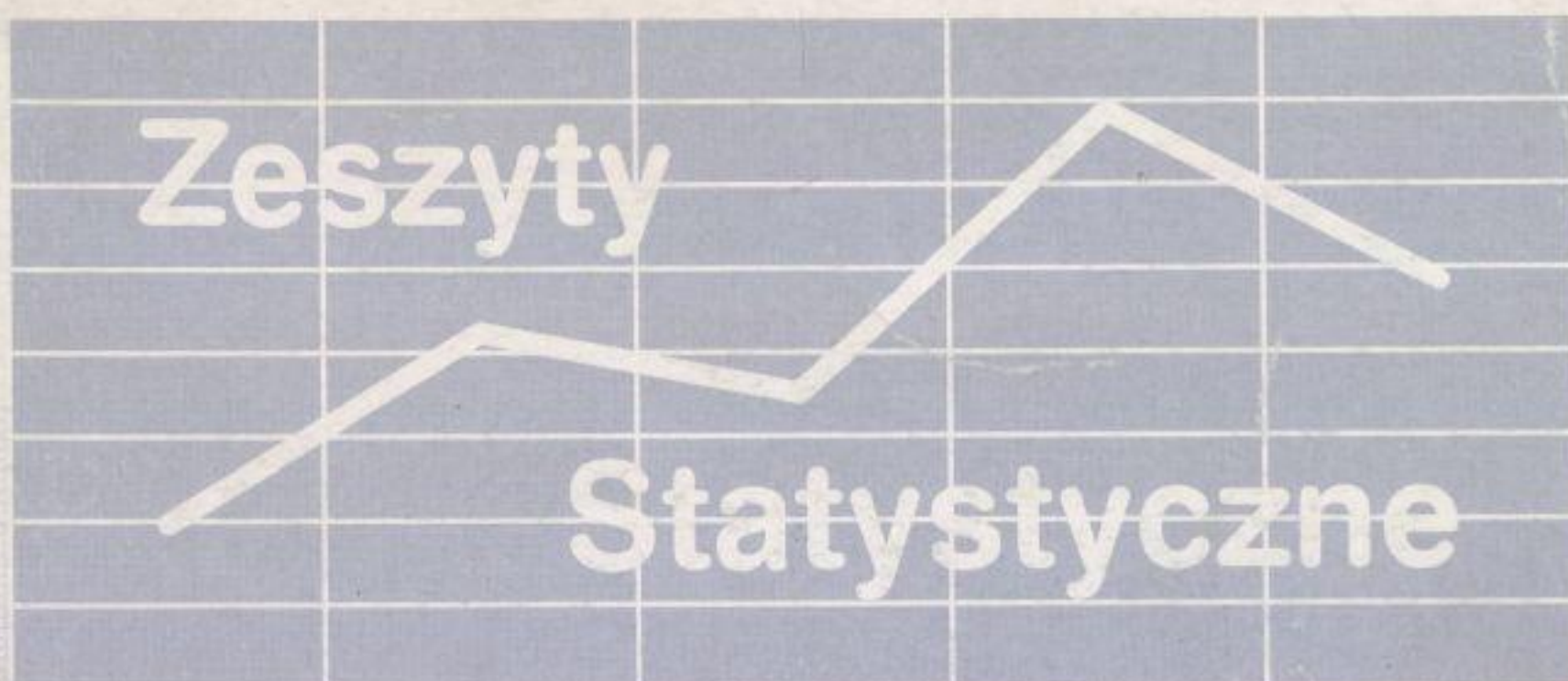

Witold Bartoszewicz

**Cele, motywy i formy
przyjazdów do Polski
w 1998 roku**

Warszawa 1999

Instytut Turystyki

Witold Bartoszewicz
Cele, motywy i formy
przyjazdów do Polski
w 1998 roku

Warszawa 1999

Praca przygotowana w ramach programu statystyki publicznej

Polska Statystyka Publiczna 1999, poz. 4.13.168 w serii: publikacje resortowe

Pozycja finansowana przez Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki

ISBN 83-908725-5-2

Instytut Turystyki, ul. Merliniego 9a, 02-511 Warszawa

tel. 8446347

Pow. IT, zam. nr 154/99/W

Nakład 200 egz.

Spis treści

1. Wstęp	5
1.1. Cel i zawartość opracowania	5
1.2. Tendencje globalne i miejsce Polski w turystyce światowej	5
1.3. Przyjazdy do Polski	6
1.4. Podstawowe cechy turystyki przyjazdowej do Polski w 1998 roku	8
2. Część ogólna	11
2.1. Metoda i przebieg badań	11
2.1.1. Losowanie próby:	11
2.1.2. Obliczenia i analiza wyników	13
2.2. Charakterystyka badanej zbiorowości	14
2.2.1. Ruch na przejściach granicznych	14
2.2.2. Rola tranzytu w ruchu przyjazdowym	17
2.2.3. Oszacowanie wielkości badanej populacji turystów	18
3. Charakterystyka turystów na podstawie badań Instytutu Turystyki	21
3.1. Cele pobytu w Polsce	21
3.2. Długość pobytu	23
3.3. Forma organizacyjna przyjazdów do Polski	24
3.4. Wykorzystywana baza noclegowa	24
3.5. Sposoby spędzania czasu w Polsce	25
3.6. Środki transportu	26
3.7. Zadowolenie z pobytu w Polsce	27
3.8. Pierwsze i wielokrotne wizyty	28
3.9. Charakterystyka demograficzna	28
3.10. Rozmieszczenie terytorialne turystów zagranicznych w Polsce	29
3.11. Analiza typologiczna grup turystów	31
Tylko cele turystyczne	32
Tylko odwiedziny u krewnych lub znajomych	33
Przyjazdy służbowe i w interesach	33
Przyjazdy wyłącznie na zakupy	34
Tranzyt	34
Motywy mieszane i inne	34
4. Podsumowanie	37
Profile turystów z wybranych krajów	37
5. Omówienie stosowanych pojęć i literatura	51
5.1. Turystyka	51
5.2. Odwiedzający	51
5.3. Turyści	52
5.4. Odwiedzający jednodniowi	52
5.5. Pojęcie „zwykłego otoczenia”	52
5.6. Komentarze do klasyfikacji stosowanych w kwestionariuszu	52
Literatura	55
6. Część tabelaryczna	57
Szczegółowe zestawienie wyników badań	57
7. Wzór stosowanej ankiety	79

Spis tabel

Tab.1. Przejścia graniczne, na których realizowano badania	13
Tab.2. Przyjazdy cudzoziemców do Polski według granic (w tys.)	14
Tab.3. Przyjazdy cudzoziemców do Polski według krajów (w tys.)	15
Tab.4. Przyjazdy turystyczne w 1998 r. (dwa warianty oszacowań)	18
Tab.5. Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski (w tys.)	19
Tab.6. Cele pobytu w Polsce w latach 1997 i 1998 (w %)	21
Tab.7. Średnia długość pobytu według krajów	23
Tab.8. Długość pobytu według podstawowych grup krajów (w %)	24
Tab.9. Która wizyta w Polsce? (w %)	28
Tab.10. Segmenty turystyki przyjazdowej do Polski według grup krajów (w %)	30

Spis rysunków

Rys.1. Przyjazdy cudzoziemców do Polski w latach 1991–1998 (w mln)	7
Rys.2. Przyjazdy turystów do Polski według głównych grup krajów w latach 1997 i 1998 (w mln)	8
Rys.3. Przyjazdy cudzoziemców do Polski według miesięcy w 1997 i 1998 r.	16
Rys.4. Przyjazdy cudzoziemców do Polski w 1998 r. według miesięcy i granic	16
Rys.5. Przejścia graniczne o dużym nasileniu ruchu tranzytowego	17
Rys.6. Turyści zagraniczni według wykorzystywanej bazy noclegowej (w %)	25
Rys.7. Co krytykowano w latach 1997 i 1998 (w %)	27
Rys.8. Turyści zagraniczni odwiedzający w 1998 r. poszczególne regiony (w mln)	30
Rys. 9. Struktura motywów przyjazdu według podstawowych grup krajów	32
Rys.10. Struktura wykorzystywanej bazy noclegowej według segmentów turystyki	35
Rys.11. Zróżnicowanie długości pobytu według segmentów turystyki	36
Rys.12. Zróżnicowanie wieku turystów według segmentów turystyki	36
Rys.13. Ogólna charakterystyka turystów zagranicznych odwiedzających Polskę w 1998 r.	37
Rys.14. Porównanie turystów niemieckich z ogółem turystów odwiedzających Polskę.	38
Rys.15. Porównanie turystów z krajów b. ZSRR z ogółem turystów odwiedzających Polskę.	39
Rys. 16. Porównanie turystów z Czech i Słowacji z ogółem turystów	40
Rys. 17. Porównanie turystów z krajów Europy Zachodniej z ogółem turystów	41
Rys. 18. Porównanie turystów z Belgii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej	42
Rys. 19. Porównanie turystów z Holandii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej	43
Rys. 20. Porównanie turystów ze Szwecji z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej	44
Rys. 21. Porównanie turystów z Danii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej	45
Rys. 22. Porównanie turystów z Austrii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej	46
Rys. 23. Porównanie turystów z Francji z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej	47
Rys. 24. Porównanie turystów z Wielkiej Brytanii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej	48
Rys. 25. Porównanie turystów z Włoch z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej	49
Rys. 26. Porównanie turystów z Ameryki Północnej z ogółem turystów	50

1. Wstęp

1.1. Cel i zawartość opracowania

Instytut Turystyki na zlecenie Głównego Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki prowadzi regularne (sześć razy w roku) badania sondażowe na przejściach granicznych. Podstawą tych badań są zamówienia rządowe w ramach programu badań w dziedzinie statystyki publicznej.

Opis organizacji i metody badań omówiono w rozdziale 2.1.

Podstawową część niniejszego opracowania stanowi prezentacja wyników badań ankietowych na temat struktury turystycznego ruchu przyjazdowego do Polski (rozdz. 2 i 3). Omówiono następujące zagadnienia: cele pobytu w Polsce, długość pobytu, formę organizacyjną przyjazdów do Polski, wykorzystywaną bazę noclegową, sposoby spędzania czasu w Polsce, odwiedzane regiony i miasta, środki transportu, ocenę pobytu w Polsce i cechy demograficzne turystów. Część tych wyników publikowano już wcześniej w innych opracowaniach Instytutu Turystyki: komunikacie i raporcie z badań, materiałach na targi międzynarodowe i pozycji *Turystyka Polska 1998*.

Jako tło do naszych badań zamieszczono podstawowe informacje charakteryzujące badaną zbiorowość na podstawie danych GUS (ruch cudzoziemców na przejściach granicznych) oraz własną próbę oszacowania liczby turystów odwiedzających Polskę (rozdz. 2.2).

Punktem wyjścia analiz Instytutu Turystyki i projektowania próby są dane zamieszczane w publikacjach GUS i udostępnianych w trybie bieżącej współpracy tabulogramach; GUS ze swej strony zamieszcza wyniki badań sondażowych Instytutu Turystyki w swoich rocznikach.

Na wstępie omówiono kontekst międzynarodowy i syntezę ruchu przyjazdowego do Polski.

1.2. Tendencje globalne i miejsce Polski w turystyce światowej

W 1998 roku liczba turystów międzynarodowych na świecie wyniosła 625,2 mln, co stanowi wzrost o 2,4% w stosunku do 1997 roku.¹

Blisko 60% światowego ruchu turystycznego i ponad 50% wpływów dewizowych z turystyki koncentruje się na kontynencie europejskim.

Według prognoz WTO² średni roczny wzrost liczby turystów międzynarodowych w latach 1995–2020 wyniesie na świecie 4,3%, w Europie 3,4%, a w regionie Europy Centralnej 4,8%.

¹ *Tourism Highlights 1999*. WTO, 1999

² *Tourism 2020 Vision, A New Forecast*. WTO 1998

W 1998 roku mieszkańcy krajów europejskich¹ powyżej czternastego roku życia odbyli około 290 mln podróży zagranicznych, a wliczając towarzyszące dzieci — około 315 mln podróży (wzrost o około 5% — jeden z najwyższych wskaźników wzrostu w latach 90). Europejczycy wykorzystali za granicą około 3,2 mld noclegów.

W 1998 roku liczba podróży długookresowych wzrosła w większym stopniu niż liczba podróży krótkich (1–3 noclegów). Na tym rynku utrzymuje się pierwszeństwo Hiszpanii, Francji, Włoch, Austrii, Grecji i Niemiec. Wszystkie te kraje (z wyjątkiem Włoch) zanotowały wzrost liczby przyjazdów.

Na wolniej rozwijającym się rynku podróży krótkoterminowych dominują Francja, Austria i Włochy. Polska zajmuje wciąż wysoką pozycję, choć liczba wyjazdów do Polski nieco spadła.

Wiąże się to tendencjami w zakresie podróży służbowych (obejmujących 18% wszystkich wyjazdów, łącznie długich i krótkich), gdzie stwierdza się wzrost liczby wyjazdów do krajów Europy Zachodniej, a spadek — do Europy Wschodniej i Środkowej, w tym Polski. Tradycyjne podróże służbowe stanowią 68% wszystkich wyjazdów służbowych, a ich liczba nieco spadła. Szybko natomiast rośnie znaczenie podróży w celach promocyjnych (targi, wystawy itp.).

Ogółem przeciętna długość podróży zagranicznej wyniosła 9,3 noclegu.

W hotelach i bazie typu hotelowego zatrzymało się 52% osób. Wzrosło zainteresowanie hotelami wyższej klasy (wzrost o 10%). W nieodpłatnych typach bazy noclegowej nocowało 23%. Większość turystów (54%) korzysta z usług biur podróży, agencji turystycznych i innych form rezerwacji. Liczba sprzedanych pakietów wzrosła o 9%.

Do najpopularniejszych segmentów podróży długookresowych należą: wakacje nad morzem — 33%, turystyka miejska — 17%; podróże objazdowe — 15% (wzrost o 7%), turystyka wiejska — 9%; turystyka górską — 9%; wakacje sportowe — 3% (wzrost o 25%).

Poziom zadowolenia z podróży był według badań IPK wysoki, przy czym najwyższe oceny uzyskały takie regiony docelowe, jak Ameryka, Europa północna, Azja/Pacyfik. Kraje basenu Morza Śródziemnego oceniono raczej przeciętnie, a kraje Europy Wschodniej i Środkowej — ogólnie rzecz biorąc — wypadły słabo pod tym względem.

1.3. Przyjazdy do Polski

Ogółem w 1998 roku Polskę odwiedziło 88,6 mln cudzoziemców, przy czym zdecydowana większość przyjezdnych pochodziła z krajów ościennych.

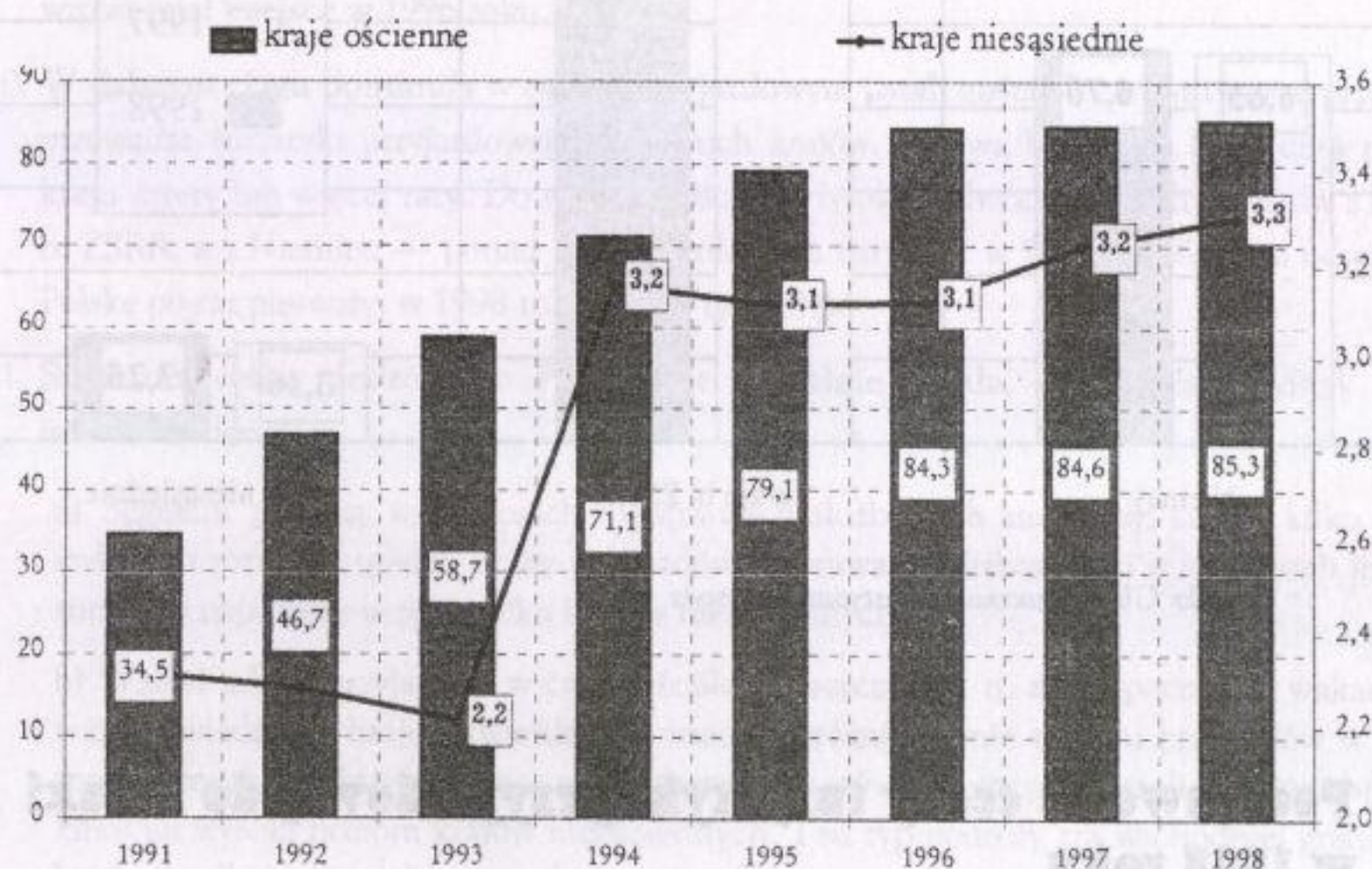
Liczba przyjazdów cudzoziemców do Polski wzrasta regularnie z roku na rok. Tempo wzrostu jest obecnie słabsze niż do połowy lat dziewięćdziesiątych; w 1997 roku wzrost ten wyniósł około 0,5 %, a w 1998 roku — niespełna 1%.

Dynamika zmian przedstawia się odmiennie w wypadku krajów ościennych i krajów nie sąsiadujących z Polską:

¹ European Travel Monitor. IPK International (informacja na ITB Berlin 1999)

- ♦ w pierwszym wypadku byliśmy świadkami szybkiego wzrostu w latach 1991–1996, później zaś nastąpiła stagnacja;
- ♦ przyjazdy z krajów nie sąsiadujących z Polską wykazują większe wahania: zwraca uwagę znaczny skok w latach 1990 i 1991, następnie bardzo znaczny skok w roku 1994, później mały spadek i ponowny, już wolniejszy wzrost, począwszy od 1996 roku.

Rys. 1. Przyjazdy cudzoziemców do Polski w latach 1991–1998 (w mln)

Źródło: GUS

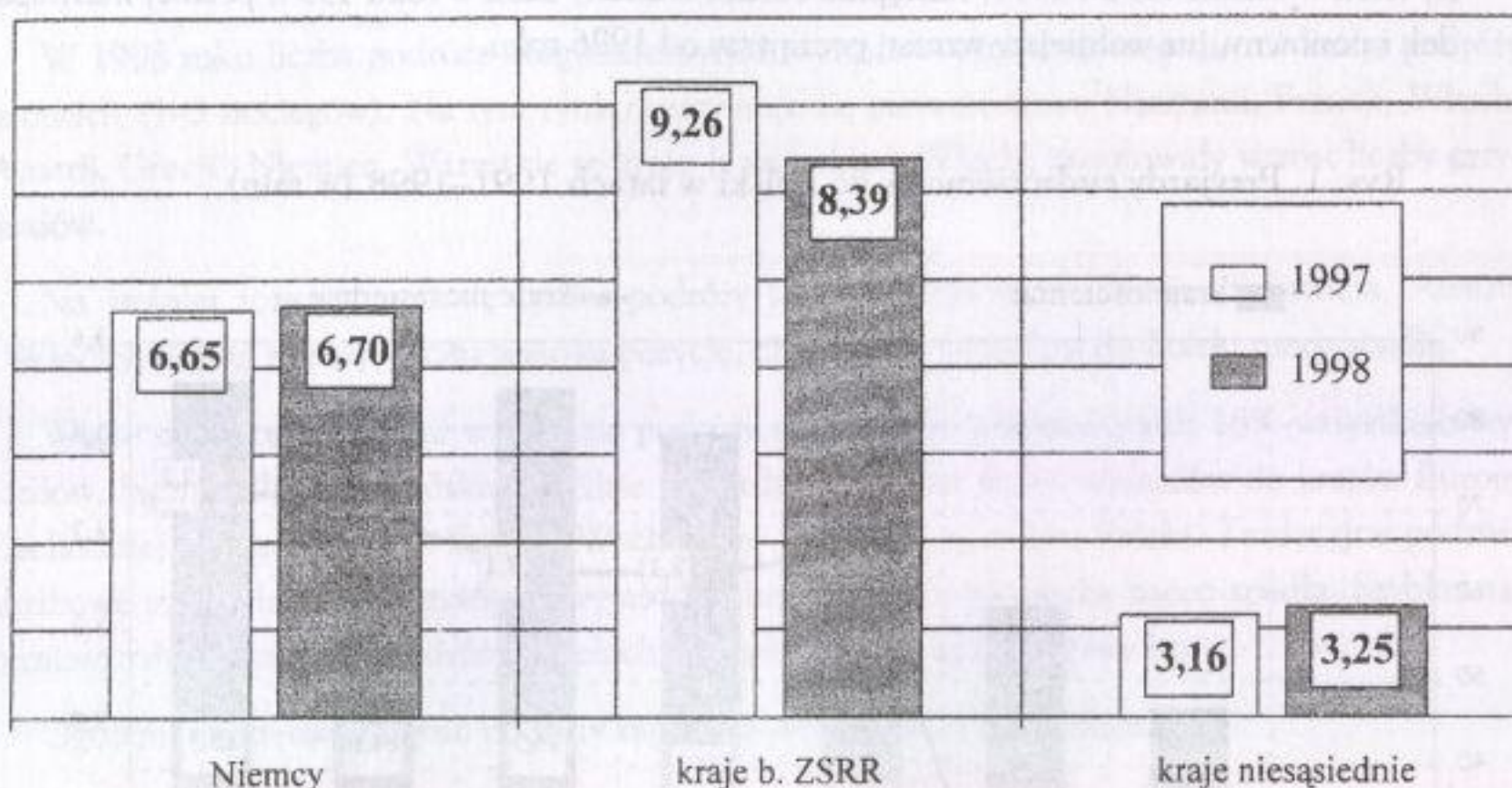
Według oszacowań Instytutu Turystyki mniej więcej co piąta z owych 88 milionów wizyt w Polsce wiąże się z noclegiem na terenie naszego kraju, czyli spełnia podstawowe kryterium definicyjne *podróży turystycznej*⁴.

Tak więc w 1998 roku Polskę odwiedziło około 18,8 mln turystów (o 3,8% mniej niż w poprzednim roku). Liczba ta daje Polsce ósme miejsce wśród najliczniej odwiedzanych krajów na świecie (nieznacznie przed Kanadą, Austrią i Niemcami). Udział Polski w turystyce przyjazdowej na świecie spadł do 3%.

Rozmiary turystyki przyjazdowej z Niemiec nie uległy większym zmianom. Spadek liczby turystów z krajów byłego ZSRR wyniósł łącznie 9,4%. W dalszym ciągu obserwujemy kilkuprocentową dynamikę wzrostu ruchu turystycznego z krajów europejskich i Ameryki Północnej.

⁴ Por. omówienie podstawowych definicji i pojęć w rozdziale 5.

Rys. 2. Przyjazdy turystów do Polski według głównych grup krajów w latach 1997 i 1998 (w mln)

Źródło: GUS, oszacowania Instytutu Turystyki

1.4. Podstawowe cechy turystyki przyjazdowej do Polski w 1998 roku

1. Ogółem 88,6 mln przyjazdów cudzoziemców; zdecydowana większość przyjezdnych pochodzi z krajów ościennych.
2. W tym liczba turystów wyniosła ogółem 18,8 mln.
3. Liczba przyjazdów wyłącznie w interesach i sprawach służbowych spadła w 1998 roku do około 4,2 mln.
4. Wyłącznie w celach turystycznych przyjechało blisko 3,5 mln, co oznacza wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem.
5. Nadal dominuje turystyka miejska, mimo że w 1998 roku nieco mniej badanych wymieniło pobyt w miastach jako główny sposób spędzania czasu w naszym kraju. Nieco więcej turystów uczestniczyło w objeździe po kraju, większy był też udział pobytów na wsi. Pobyty wypoczynkowe nad morzem, na obszarach górskich czy w regionach pojeziernych obejmują łącznie około 8% ogółu.
6. Średnia długość pobytu turystów zagranicznych w latach 1992–1996 utrzymywała się na poziomie 4,7–4,9 noclegu, a w latach 1997 i 1998 nieznacznie wzrosła (odpowiednio 5,1 i 5 noclegów). Niemcy z roku na rok przedłużają czas pobytu w Polsce; sąsiedzi zza wschodniej granicy goszczą u nas coraz krócej.

7. **Biura podróży mają stosunkowo niewielu klientów.** Spośród wszystkich turystów 7% uczestniczyło w przyjazdach w pełni zorganizowanych; usługi częściowe nabyło 9%.
8. **Spadek udziału przyjazdów samodzielnie zorganizowanych** objął w 1998 roku wszystkie kraje sąsiednie. Turyści z pozostałych krajów w coraz mniejszym stopniu korzystają z ofert biur podróży.
9. **Większy udział noclegów w bazie hotelowej i podobnej.** Około 45% korzystających z noclegów zatrzymało się w obiektach typu hotelowego. Znaczny wzrost wykorzystania bazy hotelowej dotyczy w zasadzie turystów ze wszystkich krajów; w przypadku Niemców wyraźny wzrost miał miejsce w 1996 roku.
10. **W dalszym ciągu dominują w ruchu przyjazdowym „stali goście”,** co jest typowe przy dużej przewadze turystyki przyjazdowej z sąsiednich krajów. Połowa badanych była już w naszym kraju cztery lub więcej razy. Do stałych gości należy około dwóch trzecich turystów z krajów b. ZSRR, a z Niemiec — ponad 40%. Około 15% turystów w 1996 i 1997 roku odwiedzało Polskę po raz pierwszy; w 1998 roku — już tylko 8%.
11. **Struktura celów podróży do Polski jest względnie trwała,** obserwujemy jednak pewne istotne tendencje:
 - a) Segment podróży w interesach i w sprawach służbowych zmniejszył się po kilku latach szybkiego rozwoju; spadek liczby przyjazdów w sprawach służbowych i w interesach jest stosunkowo najsłabszy w przypadku krajów nieościennych.
 - b) Wzrósł udział przyjazdów w celach ściśle turystycznych, tj. na wypoczynek, wakacje lub w celu zwiedzania kraju; stwierdza się znaczne zróżnicowanie udziału przyjazdów w celach turystycznych zależnie od kraju pochodzenia turystów: Niemcy osiągnęli w ciągu ostatnich kilku lat wysoki poziom krajów nieościennych. Ten typ podróży zza wschodniej granicy jest bardzo rzadki i ma tendencję malejącą.
 - c) Utrzymuje się malejące zainteresowanie przyjazdami na zakupy; tracą one dominującą pozycję w przyjazdach z krajów b. ZSRR; udział przyjazdów na zakupy z Niemiec i krajów nie sąsiadujących z Polską pozostaje stabilny.
 - d) Rośnie rola przejazdów tranzytowych.
12. **Nie wzrasta liczba uwag krytycznych.** Najczęściej krytykuje się standard usług i stan sanitarny, organizację podróży i warunki dojazdu. Po raz kolejny zmalał odsetek narzekających na koszty pobytu.
 - a) Koszty pobytu krytykuje nieco ponad 10% turystów; mimo mocnej pozycji złotówki w 1998 roku mniej niż rok wcześniej; jednak turyści z krajów nieościennych, korzystający z droższych usług, zauważyli pewien wzrost cen.
 - b) Poziom usług turystycznych krytykuje 10% turystów, ogólnie mniej niż poprzednio, ale turyści z krajów nieościennych są pod tym względem nadal bardzo wymagający.
 - c) Stan sanitarny krytykuje nieco ponad 10% turystów, ale zróżnicowanie ocen jest znaczne — nieco lepsze notowania pod tym względem nie dotyczą turystów z krajów nieościennych, dużo bardziej wymagających niż nasi sąsiedzi.

13. Struktura wieku podlega dość znacznym wahaniom. W 1998 roku 8% turystów miało do 24 lat, 25% — od 25 do 34, najliczniejszą (40%) grupę stanowili turyści w wieku od 35 do 44 lat, a 26% miało 45 i więcej lat.

Ogółem turyści są coraz starsi; dotyczy to zwłaszcza Niemców. Wśród gości ze wschodu odsetek starszych turystów znacznie zmalał.

14. Polskie pochodzenie deklaruje 7% ogółu turystów. Po kilku latach spadku, udział osób polskiego pochodzenia wzrósł, ale wzrost ten wynika z liczniejszych przyjazdów Polonii z krajów b. ZSRR.

2. Część ogólna

Rozdział ten zawiera informacje o celu i przedmiocie badań, przyjętych założeniach metodologicznych, zastosowanej metodzie badawczej, zasadach losowania próby i metodach korekty struktury próby. Przedstawiono też ogólną charakterystykę ruchu przyjazdowego i oszacowanie liczby przyjazdów turystów do Polski.

2.1. Metoda i przebieg badań

W 1998 roku zastosowano tę samą metodę badań co w poprzednich latach.

Prezentowane wyniki pochodzą z badań ankietowych turystów zagranicznych (spędzających w Polsce co najmniej jedną noc). Badania realizowano w lutym, kwietniu, czerwcu, sierpniu, październiku i grudniu 1998 roku na wylosowanych przejściach granicznych.

Zrealizowano około 12 tys. ankiet wśród turystów zagranicznych. Po odrzuceniu ankiet niekompletnych (z istotnymi brakami danych) do obliczeń włączono 11738 przypadków.

Ankieterzy rozdawali ankiety cudzoziemcom opuszczającym nasz kraj. Dysponowali ośmioma wersjami językowymi.

2.1.1. Losowanie próby

Nie znając struktury badanej populacji (ponieważ dane o liczbie cudzoziemców przekraczających granicę nie zawierają informacji o liczbie turystów będących przedmiotem badania), musimy zdać się na przybliżone oszacowania.

Losowanie przeprowadzono według podobnego schematu jak w poprzednich latach. Na procedurę składa się kilka etapów.

1 etap: Na podstawie danych GUS z 1997 roku o liczbie cudzoziemców przekraczających granicę przy wyjeździe z Polski wybrano najistotniejsze przejścia graniczne (uwzględniając również przejścia kolejowe i reprezentujące lotniska Okęcie oraz porty morskie — Świnoujście i Gdynię). Jako podstawę do dalszych operacji wybrano:

- ♦ 17 przejść na granicy północnej i wschodniej (w tym 3 kolejowe),
- ♦ 29 na południowej: 10 — granica ze Słowacją i 19 — z Czechami (w tym 2 kolejowe),
- ♦ 16 na zachodniej (w tym 1 kolejowe),
- ♦ porty: Świnoujście, Gdynię,
- ♦ port lotniczy Okęcie.

Przejścia te reprezentują 92% ruchu cudzoziemców (wyjeżdżających z Polski).

2 etap: Przyjęcie założeń co do udziału turystów (czyli cudzoziemców nocujących w Polsce) w całkowitym ruchu przyjazdowym na poszczególnych typach granic. Założenia te wynikają: z poprzednich badań i obserwacji ankietowanych IT w terenie oraz oszacowanych przez GUS liczb cudzoziemców przekraczających granicę pieszo (por. *Ruch graniczny i wydatki cudzoziemców w Polsce oraz Polaków za granicą w 1998. GUS 1999* oraz poprzednia edycja tego opracowania). Rezultatem tych założeń jest seria wskaźników korygujących strukturę ruchu w kierunkach wschodnim, południowym i zachodnim ze względu na udział turystów.

3 etap: Celowy wybór przejść o dużym i różnorodnym według kraju pochodzenia ruchu granicznym (Cieszyn, Świecko) lub niedużym, ale charakterystycznym ruchu (Gdynia, Świnoujście i Okęcie). Następnie — dołosowanie pozostałych reprezentantów poszczególnych granic (w tym przejść kolejowych) tak, aby suma wszystkich przejść objętych badaniami w danej turze wyniosła 12 lub 13. Łącznie w ciągu roku badania prowadzono na 37 przejściach. Na przejściach tych zarejestrowano 72% ruchu cudzoziemców wyjeżdżających z Polski.

4 etap: Określenie liczby ankiet do realizacji na poszczególnych przejściach. Przeprowadzono to następująco:

- a) obliczenie wymaganej liczby ankiet dla granic: północnej i wschodniej, południowej oraz zachodniej — na podstawie oszacowanej (patrz etap 2) struktury ruchu turystycznego na tych typach granic, a następnie:
- b) obliczenie, odrębnie dla każdej tury badań, liczby ankiet dla przejść granicznych, gdzie mają być realizowane badania (na podstawie udziału tych przejść w całkowitym ruchu turystycznym na odpowiednim typie granic),
- c) arbitralne ustalenie na poziomie niewielkiej nadreprezentacji liczby ankiet dla Okęcia, Świnoujścia i Gdyni. Ma to na celu uzyskanie danych o turystach przybywających z krajów o niewielkim udziale w całym ruchu turystycznym, a stosunkowo często korzystających tych przejść (Ameryka, Europa Zachodnia, Skandynawia).

Jako łączną liczbę ankiet do zrealizowania w ciągu całego roku przyjęto 12 000.

Na tych przejściach, o których na podstawie danych GUS wiemy, że są uczęszczane również przez cudzoziemców z krajów nie sąsiadujących z Polską, określono górny limit ankiet do przeprowadzenia z Czechami i Słowakami (po około 35%) i Niemcami (około 65%).

Badania realizowano na następujących przejściach granicznych:

- ♦ granica wschodnia i północna — 10 przejść
Bezledy, Budzisko, Dorohusk, Gronowo, Hrebenne, Kukuryki, Kuźnica-drog., Medyka (drogowe), Ogrodniki, Terespol (drogowe)
- ♦ granica południowa — 12 przejść
Barwinek, Chałupki, Chyżne, Cieszyn, Kudowa, Glucholazy, Jakuszyce, Łysa Polana, Pietraszyn, Zawidów, Zebrzydowice (kolejowe), Zwardoń
- ♦ granica zachodnia — 12 przejść
Gubin, Jędrzychowice, Kołbaskowo, Kostrzyń, Kunowice (kol.), Lubieszyn, Łęknica, Olszyna, Rosówek, Słubice, Świecko, Zgorzelec (drogowe)

- ♦ Gdynia-port, Świnoujście-port, Okęcie (lotnisko).

Tab. 1. Przejścia graniczne, na których realizowano badania

Luty	Kwiecień	Czerwiec	Sierpień	Październik	Grudzień
Dorohusk	Bezledy Budzisko		Bezledy	Budzisko	Bezledy Dorohusk
Ogrodniki Terespol-drog.	Kuźnica-drog. Medyka-drog.	Gronowo Hrebenne Kukuryki Ogrodniki	Kuźnica-drog. Ogrodniki Terespol-drog.	Hrebenne	
Chyżne Cieszyn Jakuszyce Łysa Polana	Barwinek Cieszyn Kudowa	Chałupki Chyżne Cieszyn Jakuszyce	Cieszyn Łysa Polana Zawidów Zwardoń	Barwinek Cieszyn Pietraszyn Zebrzydowice -kol.	Chyżne Cieszyn Glucholazy Zawidów
Kunowice-kol. Olszyna Świecko	Gubin Kołbaskowo Świecko	Kostrzyń Lubieszyn Olszyna	Gubin Kołbaskowo Świecko	Kostrzyń Łęknica Świecko	Jędrzychowice Olszyna Rosówek Ślubice
Świnoujście-port Okęcie	Zgorzelec-drog. Świnoujście-port Okęcie	Świnoujście-port Okęcie	Gdynia-port Okęcie	Zgorzelec Świnoujście-port Okęcie	Świnoujście-port Okęcie

2.1.2. Obliczenia i analiza wyników

Dane wyjściowe służące do określenia udziału poszczególnych warstw w całej próbie pochodzą z roku 1997, toteż po uzyskaniu informacji o rzeczywistym ruchu w poszczególnych kwartałach 1998 roku oraz po oszacowaniu wielkości **ruchu turystycznego** z poszczególnych krajów według kwartałów, wprowadzono wagi korygujące strukturę próby. W rezultacie struktura zbioru danych otrzymana po przeprowadzeniu obliczeń korygujących jest zbliżona do struktury populacji przyjeżdżających turystów w podziale na kwartały. W niniejszym raporcie wszystkie dane charakteryzujące ruch turystyczny prezentowane są po uwzględnieniu wag korygujących strukturę.

Reprezentatywność próby (i wiarygodność wyników) jest najlepsza w odniesieniu do danych globalnych za cały rok, nieco gorsza w odniesieniu do poszczególnych kwartałów oraz turystów z dominujących kierunków, najgorsza zaś w odniesieniu do krajów, z których ruch przyjazdowy jest niewielki.

2.2. Charakterystyka badanej zbiorowości

Charakterystyka badanej zbiorowości turystów na tle analizy publikowanych przez GUS danych statystycznych o przekroczeniach granicy w ruchu przyjazdowym.

2.2.1. Ruch na przejściach granicznych

Kryzys rosyjski znalazł odzwierciedlenie w ograniczeniu sąsiedzkiego ruchu na granicy wschodniej, z wyjątkiem granicy z Litwą. Na pozostałych granicach natężenie ruchu przyjazdowego wzrosło. Warto podkreślić dość znaczny wzrost liczby przyjazdów na granicy morskiej i w portach lotniczych.

Tab. 2. Przyjazdy cudzoziemców do Polski według granic (w tys.)

Granice	1997	1998	1997 = 100
OGÓŁEM	87817,4	88592,4	100,9
GRANICA ZACHODNIA	49172,0	50700,0	103,1
GRANICA POŁUDNIOWA	24704,4	25465,5	103,1
Republika Czeska	20854,6	21373,3	102,5
Republika Słowacka	3849,8	4092,2	106,3
GRANICA WSCHODNIA	11737,4	10031,6	85,5
Ukraina	4944,0	4392,4	88,8
Republika Białoruś	4146,8	3170,0	76,4
Republika Litewska	1661,4	1738,1	104,6
Federacja Rosyjska	985,3	731,1	74,2
GRANICA MORSKA	1276,5	1384,2	108,4
LOTNISKA	927,0	1011,0	109,1

Źródło: GUS

W związku z kryzysem ekonomicznym, a także w wyniku utrudnień formalnych, spadła liczba przyjazdów do Polski z Białorusi (o 31%) i Ukrainy (o 9,8%). Liczba przyjazdów z Rosji i Litwy utrzymała się na podobnym poziomie, wzrosła zaś liczba wizyt z Łotwy i Estonii (o ok. 9%). Podobnie wzrosły przyjazdy ze Słowacji. Nie zmieniła się liczba przyjazdów z Republiki Czeskiej. Przyjazdy z Niemiec wzrosły o 4%.

Łącznie z krajów sąsiednich przyjechało o 0,8% więcej osób, a wzrost liczby przyjazdów z krajów nieościennych wyniósł 2%.

W 1998 roku największy wzrost liczby przyjazdów zanotowano z: Finlandii (o 20%), Holandii (12%), Szwecji (10%), Norwegii (8%), Wielkiej Brytanii (7%) i Francji (5%). Ustabilizowała się liczba przyjazdów z Austrii i Szwajcarii.

Nadal wzrasta liczba przyjazdów ze Stanów Zjednoczonych (o 13%) oraz z Izraela (3%). Z Azji północno-wschodniej łącznie przyjechało o 19% mniej osób; największy spadek objął przyjazdy z Korei Południowej (38%) i z Japonii (6,6%).

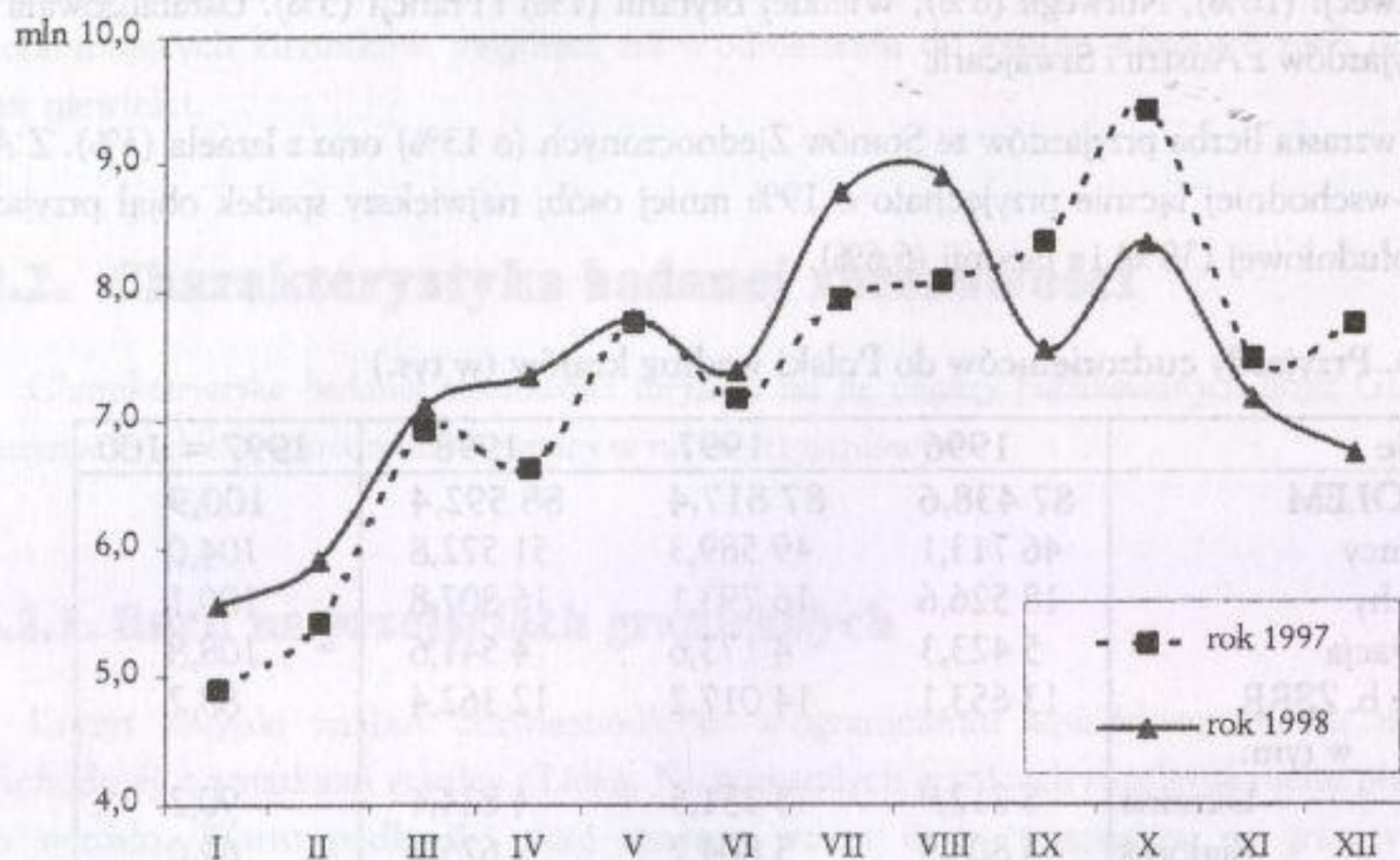
Tab. 3. Przyjazdy cudzoziemców do Polski według krajów (w tys.)

Kraje	1996	1997	1998	1997 = 100
OGÓŁEM	87 438,6	87 817,4	88 592,4	100,9
Niemcy	46 713,1	49 589,3	51 572,8	104,0
Czechy	18 526,6	16 793,1	16 807,8	100,1
Słowacja	5 423,3	4 173,6	4 541,6	108,8
kraje b. ZSRR	13 653,1	14 017,2	12 362,4	88,2
w tym:				
Ukraina	5 212,9	5 351,5	4 824,4	90,2
Białoruś	3 808,9	3 804,7	2 625,7	69,0
Rosja	2 165,7	2 036,2	2 061,8	101,3
Litwa	1 408,3	1 719,3	1 720,0	100,0
Łotwa	466,9	491,6	533,4	108,5
Estonia	334,9	363,0	395,5	109,0
Holandia	348,9	347,8	390,4	112,2
Austria	388,6	371,1	367,4	99,0
Francja	303,3	340,5	357,3	104,9
USA	216,8	238,8	270,2	113,1
W. Brytania	217,5	232,0	247,6	106,7
Szwecja	199,3	212,0	233,6	110,2
Włochy	178,5	190,7	194,2	101,8
Węgry	203,3	206,3	187,7	91,0
Belgia	149,9	175,0	181,2	103,5
Dania	144,0	153,2	152,1	99,3
Finlandia	53,3	64,4	77,5	120,3
Rumunia	131,7	90,5	67,1	74,1
Norwegia	54,3	58,6	63,2	107,8
Szwajcaria	66,1	68,6	63,0	91,8
Bulgaria	56,0	63,8	51,0	79,9
Hiszpania	47,7	49,0	50,8	103,7
Grecja	35,1	38,0	38,8	102,1
Izrael	26,8	27,6	28,5	103,3
Kanada	24,6	25,6	23,7	92,6

Źródło: GUS, na podstawie danych Straży Granicznej

Przytoczone dane dotyczą wszystkich przyjazdów cudzoziemców do Polski. Obejmują one zarówno gości jednodniowych, jak i turystów (czyli zgodnie z definicją WTO tych cudzoziemców, którzy spędzili w Polsce co najmniej jedną noc, lecz nie pozostawali dłużej niż przez rok).

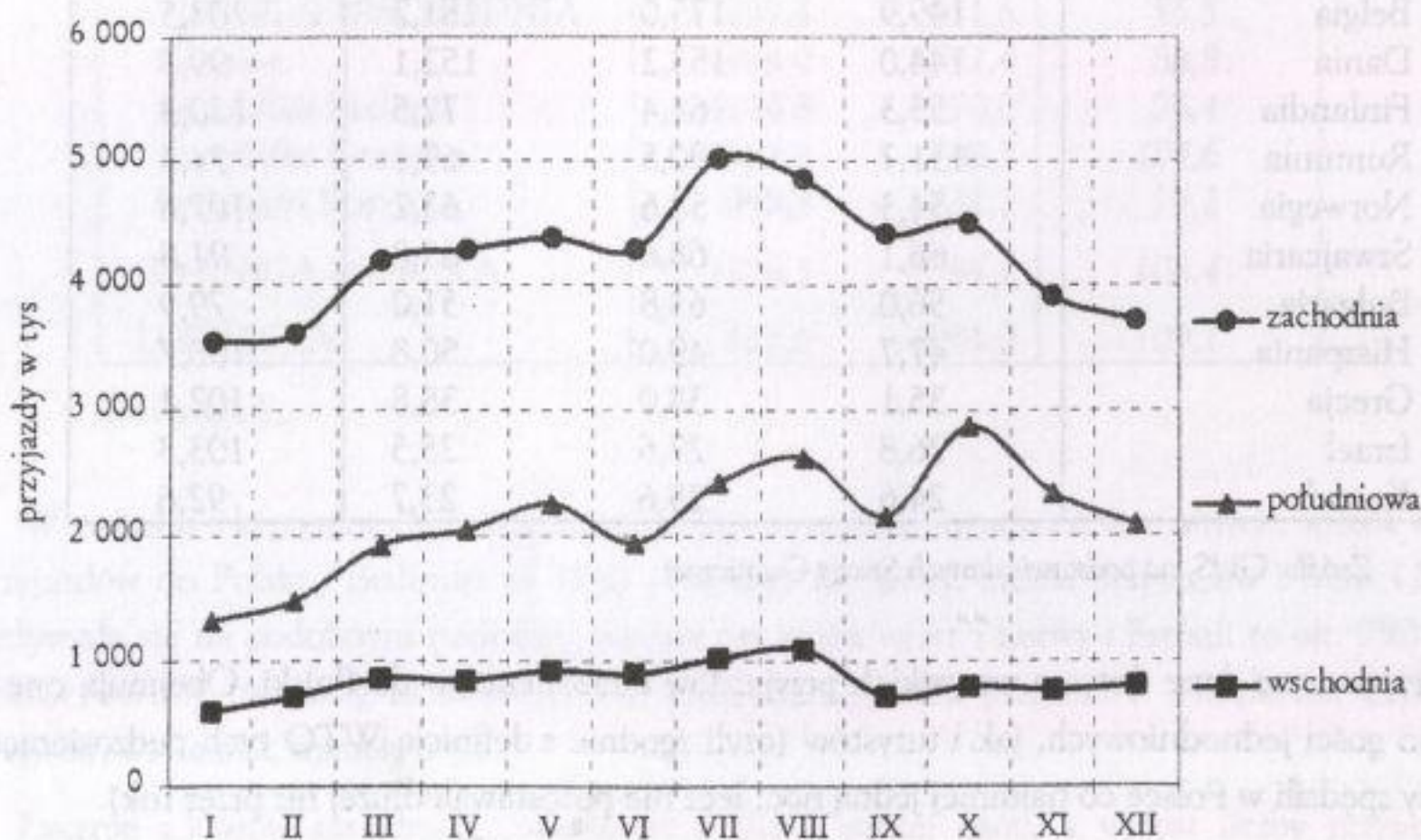
Rys. 3. Przyjazdy cudzoziemców do Polski według miesięcy w 1997 i 1998 r.

Źródło: GUS, obliczenia IT

W ciągu pierwszych ośmiu miesięcy 1998 roku liczba przyjazdów przewyższała odpowiednie liczby z roku 1997. Od września 1998 roku nastąpiło zatrzymanie trendu wzrostowego i poziom przyjazdów był niższy niż w poprzednim roku. Spadek ten był zauważalny zwłaszcza na granicy zachodniej i południowej. Na granicy wschodniej trwała stagnacja na niskim poziomie z września. W grudniu, zamiast zwykle obserwowanego przedświątecznego wzrostu, było mniej przyjazdów niż w listopadzie.

Rys. 4. Przyjazdy cudzoziemców do Polski w 1998 r. według miesięcy i granic

Źródło: GUS, obliczenia IT

2.2.2. Rola tranzytu w ruchu przyjazdowym

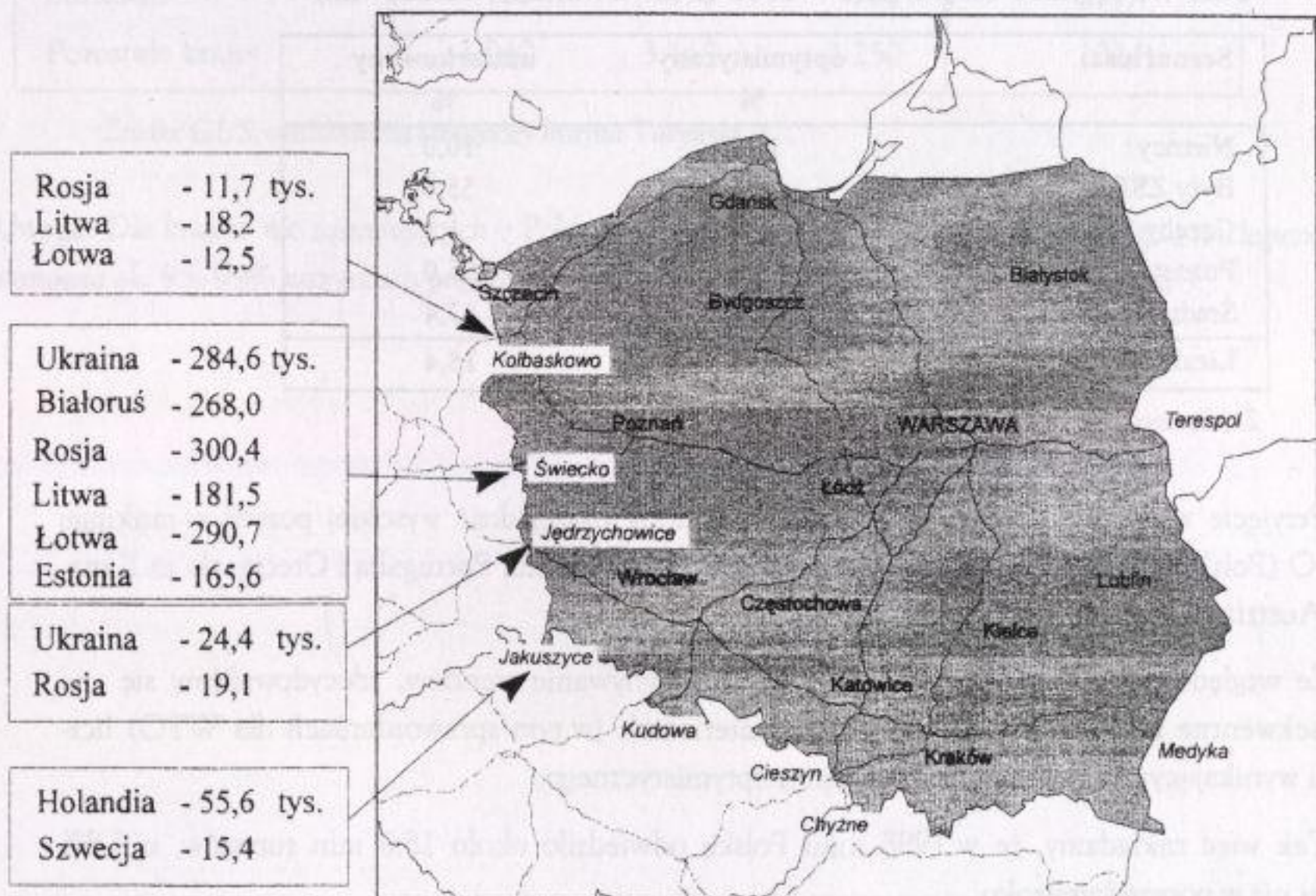
Dane o ruchu przyjazdowym na głównych przejściach granicznych pozwalają na następujące obserwacje:

Polska jest dla wielu przyjezdnych krajem tranzytowym, co w większości przypadków oznacza dwie wizyty w naszym kraju podczas jednej podróży zagranicznej. Fakt ten jest na tyle istotny, że powinien być brany pod uwagę przy analizie liczby przyjazdów do Polski.

Do przejść obsługujących najwięcej podróży tranzytowych należy Świecko, gdzie zarejestrowano ponad 300 tys. przyjazdów Rosjan, prawie 300 tys. przyjazdów Litwinów, 285 tys. przyjazdów Ukraińców i 268 tys. — Białorusinów. Ponadto było tam 180 tys. przyjazdów Łotyszy i 166 tys. — Estończyków. Stosunkowo wiele przyjazdów mieszkańców krajów b. ZSRR obserwuje się też w Kolbaskowie i Jędrzychowicach, a na południu — w Chyżnem, Cieszynie-Boguszowicach i Kudowie.

Przejście w Jakuszycach gości stosunkowo wielu Skandynawów (6,6% wszystkich Szwedów, i 8,2% — Duńczyków), a także Holendrów (14%) i Belgów (7,3%).

Rys. 5. Przejścia graniczne o dużym nasileniu ruchu tranzytowego

Źródło: GUS, mapka i obliczenia IT

2.2.3. Oszacowanie wielkości badanej populacji turystów

Badania sondażowe Instytutu Turystyki na granicach są nastawione na określenie struktury ruchu przyjazdowego i profilu odwiedzających Polskę turystów. Nie jest ich zasadniczym celem pomiar bezwzględnej liczby przyjazdów turystycznych. Z braku innych źródeł określających liczbę przyjazdów turystycznych, musimy się opierać na oszacowaniach.

Przyjmujemy dwa warianty oszacowań proporcji wizyt jednodniowych i przyjazdów turystycznych: *optymistyczny* i *umiarkowany*. Podstawą opracowania tego pierwszego są: analiza wyników sondaży (punktem wyjścia były badania w 1992 r., kiedy badano też odwiedzających jednodniowych), analiza ruchu na poszczególnych typach przejść granicznych oraz sprawozdania naszych ankietowanych. Ponieważ Instytut Turystyki prowadzi także badania odwiedzających jednodniowych (wydatki w ruchu przygranicznym), możemy korzystać przy okazji z obserwacji ankietowanych, które nie stanowią wprawdzie dokładnego pomiaru, pozwalają jednak na zorientowanie się w sytuacji na poszczególnych przejściach granicznych. Pomocne są także dane o ruchu pieszym podawane w kolejnych raportach z badań WUS w Zielonej Górze⁵.

W rezultacie przyjęto pewne założenia co do poszukiwanej proporcji: są one zróżnicowane zależnie od kraju pochodzenia przyjezdnych i sezonu. Oto jak się one przedstawiają w zaproponowanych scenariuszach.

Tab. 4. Przyjazdy turystyczne w 1998 r. (dwa warianty oszacowań)

Scenariusz:	optymistyczny	umiarkowany
	%	%
Niemcy	13,0	10,0
Były ZSRR	67,8 ⁶	55,0
Czechy i Słowacja	2,0	1,5
Pozostałe	98,3	95,0
Średnio ogółem:	21,2	17,4
Liczba turystów (w mln)	18,8	15,4

Źródło: oszacowania i obliczenia IT

Przyjęcie wariantu umiarkowanego nie zmieniłoby naszej dość wysokiej pozycji w rankingu WTO (Polska byłaby na trzynastym miejscu tuż przed Węgrami, Portugalią i Grecją, ale za Kanadą, Austrią, Niemcami, Czechami i Rosją).

Ze względu na jednolitość serii czasowej i porównywanie trendów, zdecydowaliśmy się na konsekwentne posługiwanie się w naszych materiałach (w tym sprawozdaniach dla WTO) liczbami wynikającymi z przyjęcia tzw. wariantu optymistycznego.

Tak więc zakładamy, że w 1998 roku Polskę odwiedziło około 18,8 mln turystów, o 3,8% mniej niż w poprzednim roku.

⁵ *Ruch graniczny i wydatki cudzoziemców w Polsce oraz Polaków za granicą w 1997*, GUS 1998 (badania WUS Zielona Góra) oraz kolejne opracowanie z tego cyklu wydane w 1999 roku

⁶ Od 66% dla Rosji, Białorusi, Ukrainy, Litwy poprzez 85% dla Estonii i Łotwy do 90% dla pozostałych

Od kilku lat utrzymują się podobne rozmiary turystyki przyjazdowej z Niemiec. Nowym zjawiskiem jest spadek liczby turystów z krajów byłego ZSRR — o 9,4%. Przyjazdy turystyczne z nieościennych krajów europejskich i Ameryki Północnej w dalszym ciągu wykazują kilkuprocentową dynamikę wzrostu.

Tab. 5. Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski (przynajmniej jeden nocleg spędzony w Polsce) w tys.

Kraje	1996	1997	1998	Rok 1997=100
Razem wszystkie kraje	19 410	19 520	18 780	96,2
Niemcy	6 660	6 650	6 700	100,8
Kraje b. ZSRR	9 160	9 260	8 390	90,6
Rosja	1 800	1 600	1 360	85,0
Białoruś	2 280	2 335	1 730	74,1
Ukraina	3 200	3 285	3 180	96,8
Litwa	985	1 100	1 140	103,6
Czechy	425	360	340	94,8
Słowacja	125	90	100	111,1
Pozostałe kraje	3 040	3 160	3 250	102,8

Źródło: GUS, oszacowania i prognozy Instytut Turystyki

Uwaga: Dla krajów nie sąsiadujących z Polską przyjmujemy, że przyjazdy turystyczne (tj. z noclegiem) stanowią ok. 95–99% wszystkich przyjazdów; ogólna liczba przyjazdów podana jest w tabeli 3.

3. Charakterystyka turystów na podstawie badań Instytutu Turystyki

Charakterystykę przyjazdów do Polski przedstawiamy dla ogółu turystów w 1998 roku. Następnie podajemy informacje o zróżnicowaniu ze względu na kraj pochodzenia i inne istotne cechy turystów. Szczegółowe dane liczbowe przedstawia część tabelaryczna.

3.1. Cele pobytu w Polsce

Struktura celów podróży do Polski jest od kilku lat ustabilizowana, jednak w 1998 roku obserwujemy pewne godne uwagi zmiany proporcji:

- ♦ segment podróży w interesach i w sprawach służbowych zmniejszył się (po kilku latach szybkiego rozwoju),
- ♦ wzrósł udział przyjazdów na wypoczynek, wakacje lub w celu zwiedzania (określone na wykresie jako „typowa turystyka”),
- ♦ utrzymuje się malejące zainteresowanie przyjazdami na zakupy,
- ♦ rośnie rola przejazdów tranzytowych.

Tab. 6. Cele pobytu w Polsce w latach 1997 i 1998 (w % badanych turystów)

Cel	1997	1998
Typowa turystyka	27,9	32,1
Odwiedziny u krewnych, znajomych	20,4	23,1
Interesy, sprawy służbowe	45,8	34,7
Dorywcza praca	3,6	2,5
Zakupy	27,8	20,1
Motywy religijne	1,6	1,6
Odwiedziny w miejscu pochodzenia	2,0	1,8
Tranzyt	6,5	12,4
Inne	2,0	3,9

Źródło: badania Instytutu Turystyki

Uwaga: badani mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź.

Motywacja turystyczna generuje 32% ruchu turystycznego do Polski; najczęściej występuje u Czechów i Słowaków (87%) oraz turystów z Niemiec (47%) i krajów zachodniej Europy (średnio 43%), zwłaszcza z Włoch, Francji, Austrii, Belgii, Holandii, Szwecji i Danii.

Podróże służbowe i w interesach (ogółem 35% przyjazdów) najczęściej występują wśród przyjezdnych z krajów b. ZSRR (45%). W grupie krajów zachodnich odsetek ten wyniósł 36%; w wypadku Włochów, Austriaków, Szwedów i Amerykanów — przekroczył 40%.

W 1998 roku dołączono do ankiety dodatkowe pytanie o strukturę przyjazdów służbowych. Uzyskano następujące wyniki:

- ♦ udział w targach i wystawach deklarowało 6,0% badanych
- ♦ udział w kongresie, konferencji 12,9%
w tych dwóch typach przyjazdów biznesowych uczestniczyli stosunkowo najczęściej delegaci z Włoch, Austrii, Francji i Wielkiej Brytanii;
- ♦ wizyty związane z samodzielnymi interesami 36,6%
prywatne przyjazdy w interesach charakteryzują głównie naszych sąsiadów: Niemców, Rosjan i Ukraińców, ale również Amerykanów i Skandynawów;
- ♦ wizyty związane z działalnością handlową 27,1%
ta, niestety, niedostatecznie jasno sprecyzowana kategoria obejmuje obok przyjazdów związanych z tzw. handlem walizkowym, również wizyty przedstawicieli firm handlowych; znajdujemy w niej zarówno liczną reprezentację Litwinów, Rosjan i Ukraińców, jak Włochów i Austriaków;
- ♦ transport (przewóz osób lub towarów) 5,7%
- ♦ inne służbowe 5,5%
- ♦ różne (kombinacja kilku celów wyżej wymienionych) 6,2%

Udział wizyt u krewnych lub znajomych kształtuje się na poziomie 23%. Stosunkowo najczęściej deklarowali ten cel Czesi i Słowacy oraz Amerykanie (ponad 50%), następnie Włosi (50%), Francuzi (32%), Brytyjczycy (30%), Niemcy (26%) i Białorusini (19%).

Odrębną grupę stanowią **przejazdy tranzytem** (12%). Z tego powodu odwiedza Polskę co czwarty turysta z Litwy, co piąty z Białorusi i Ukrainy. Stosunkowo znaczny jest też odsetek przejazdów tranzytowych z krajów Europy Zachodniej (10%). Wyróżniają się pod tym względem Austriacy i Szwedzi.

Regułą jest, że cele przyjazdu zależą w dużym stopniu od długości pobytu. W grupie tych, którzy zatrzymali się w Polsce na dłużej, maleje udział przyjazdów na zakupy i służbowo-biznesowych, rośnie zaś (do 58,5% w grupie od 8 do 28 noclegów) udział przyjazdów turystyczno-wypoczynkowych. Jedną trzecią długich pobytów (na 8 i więcej noclegów) podjęto w celu odwiedzenia rodziny lub znajomych. Na krótko (1–3 noclegi) przyjeżdża się na zakupy (26%) i w sprawach służbowych (36%).

Rodzaj motywacji do przyjazdu jest w dużym stopniu skorelowany ze sposobem organizacji podróży: 52% klientów biur podróży podało cele czysto turystyczne (wypoczynek, wakacje, zwiedzanie kraju), a odwiedziny u krewnych i znajomych organizuje się indywidualnie, rzadko przy

pomocy biur turystycznych (9%). Jedna czwarta tych, którzy przyjechali na zakupy, korzystała z pełnej lub częściowej pomocy organizatorów turystyki (zapewne wyspecjalizowanych w tego typu imprezach). Dotyczy to zwłaszcza handlowych przyjazdów ze wschodu.

3.2. Długość pobytu

Średnia długość pobytu turystów zagranicznych w latach 1992–1996 utrzymywała się na poziomie 4,7–4,9 noclegu, a w latach 1997 i 1998 przekroczyła 5 noclegów.

Tab. 7. Średnia długość pobytu według krajów (liczba noclegów)

Kraj	1997	1998
Ogółem	5,1	5,0
Niemcy	5,7	5,9
Białoruś	3,7	2,8
Litwa	3,7	2,8
Rosja	3,4	3,0
Ukraina	3,4	3,8
Czechy	6,2	6,9
Słowacja	5,8	6,7
Austria	7,0	5,6
Belgia	7,3	7,2
Dania	6,5	5,9
Francja	6,8	6,7
Holandia	7,5	6,4
Szwecja	6,9	6,3
W. Brytania	6,8	6,7
Włochy	7,9	7,4
USA	14,4	18,2

Źródło: badania Instytutu Turystyki

Przyjazdy organizowane przy udziale biur podróży obejmowały średnio 5,8 noclegu, a przyjazdy organizowane samodzielnie — 4,9. Stosunkowo najkrócej przebywali w Polsce ci turyści, którzy korzystali z bazy hotelowej i podobnej, najdłużej — korzystający z gościny krewnych lub znajomych.

Przyjazdy typowo turystyczne trwały najdłużej, a przyjazdy na zakupy, zwłaszcza tranzytowe, były najkrótsze (96% turystów tranzytowych zmieściło się w zakresie od 1 do 3 noclegów).

Tab. 8. Długość pobytu według podstawowych grup krajów (w %)

Liczba noclegów	Ogółem	Niemcy	Były ZSRR	Czechy i Słowacja	Europa Zachodnia	Pozostałe kraje
Od 1 do 3	44,7	28,7	68,8	4,1	25,4	8,0
Od 4 do 7	38,2	50,0	25,8	61,1	43,0	42,0
Od 8 do 28	16,4	20,7	5,2	34,8	31,0	42,5
Więcej	0,7	0,5	0,2	0,0	0,6	7,5

Źródło: badania Instytutu Turystyki

W 1998 roku po raz kolejny wzrósł udział pobytów średniej długości. Dotyczy to zwłaszcza dominujących na rynku Niemców, których połowa wykorzystała w Polsce od 4 do 7 noclegów.

3.3. Forma organizacyjna przyjazdów do Polski

Polska nie jest krajem turystyki zorganizowanej. Znaczna większość przyjazdów (82%) jest organizowana samodzielnie, bez udziału pośredników.

W 1998 roku odsetek takich przyjazdów nieco zmalał na rzecz korzystających z usług biur podróży (zorganizowane wycieczki wykupiło 7%; usługi częściowe — 9%).

Wyraźnie spadł, choć nadal jest wysoki, udział przyjazdów indywidualnych z Rosji, Białorusi i innych krajów byłego ZSRR. W tej grupie krajów zwiększyła się rola przyjazdów organizowanych przy częściowym zaangażowaniu biur podróży lub agencji turystycznych (rezerwacja noclegów, organizacja dojazdu itp.). Z tego rodzaju usług korzystało 11% Rosjan, 12% Białorusinów, 17% Litwinów.

Najwięcej przyjazdów grupowych w pełni zorganizowanych było wśród turystów z Austrii (do 32%), Szwecji (17%) i Danii (12%). Francuzi i Brytyjczycy najczęściej ograniczali się do zakupu części usług (13% i 14%).

Przyjazdy organizowane w pełni lub częściowo przez biura podróży są stosunkowo najczęstsze (39%) w kategorii średniej długości pobytu (4 do 7 noclegów).

Z usług biur podróży korzystają stosunkowo najczęściej ci, którzy przyjechali w celach czysto turystycznych. Zwraca uwagę, że klienci biur podróży ponad dwa razy częściej niż pozostali krytykują koszty pobytu, a przy tym są też nieco bardziej krytyczni wobec standardu usług.

3.4. Wykorzystywana baza noclegowa

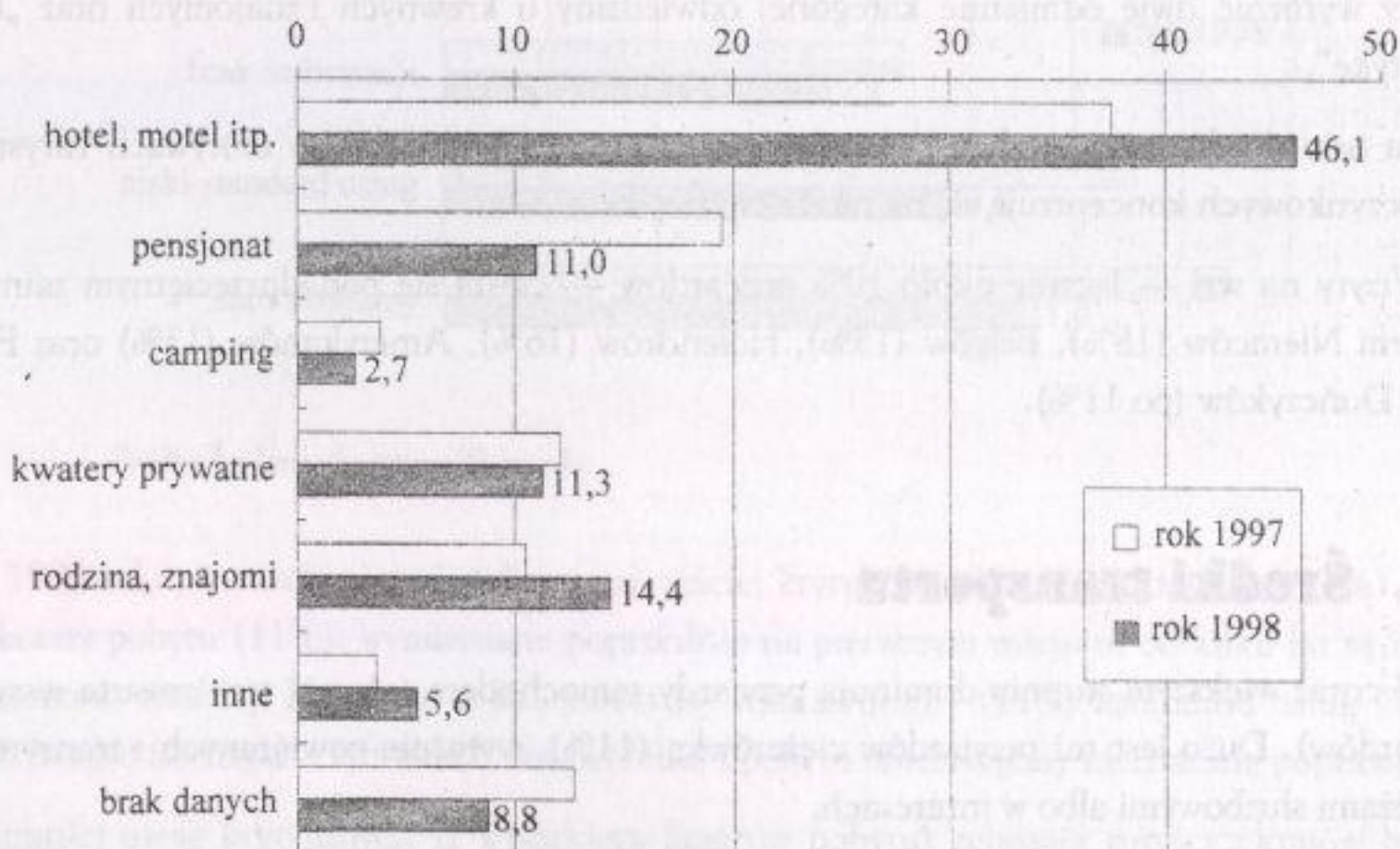
Z bazy hotelowej korzystało w 1998 roku 46% turystów (znacznym wzrost w porównaniu z 1997 r.). W hotelach i motelach zatrzymało się 44% Niemców (również wzrost w porównaniu z 1997 r.) i 48% turystów z Rosji (stała tendencja rosnąca, ale przy malejącej liczbie przyjazdów). Średnio od 50% do 60% turystów z Europy Zachodniej nocowało w hotelach i motelach (najczęściej Austriacy i Włosi).

U rodziny lub znajomych najczęściej zatrzymywali się Amerykanie, głównie amerykańska Polonia, i średnio po kilkanaście procent przyjezdnych z Europy Zachodniej, wliczając w to Niemców. Wzrósł odsetek korzystających z tego typu prywatnej bazy noclegowej wśród turystów z Białorusi, Ukrainy, Litwy i Rosji, co w dużej mierze przyczyniło się do tego, że w pensjonatach nocowało nieco mniej turystów niż w dwu poprzednich latach, a najwięcej klientów straciły pensjonaty właśnie wśród turystów z krajów b. ZSRR. Spadek ten dotyczy również gości z większości krajów zachodnich, z wyjątkiem Niemców i Austriaków. W konkurujących z pensjonatami kwaterach prywatnych nocowali stosunkowo najczęściej Niemcy, Ukraińcy i Litwini.

Ci, którzy przebywali w Polsce dłużej (8 i więcej noclegów), dużo częściej niż przeciętnie zatrzymywali się u rodziny i znajomych (18%) oraz — co jest zmianą w stosunku do poprzednich lat — także w pensjonatach (17%). Tak więc pensjonaty miały mniej gości, ale wydaje się, że nie udzieliły mniej noclegów niż poprzednio.

Z hoteli korzystają dwa podstawowe segmenty: turyści biznesowi (70%) i turyści rekreacyjno-wypoczynkowi (47%); w tym ostatnim przypadku badani zaliczają do hoteli także ośrodki wczasowe świadczące usługi hotelowe.

Rys. 6. Turyści zagraniczni według wykorzystywanej bazy noclegowej (w %)

Źródło: badania Instytutu Turystyki

3.5. Sposoby spędzania czasu w Polsce

W 1998 roku nieco mniej badanych wymieniło pobyt w miastach jako główny sposób spędzania czasu w naszym kraju (spadek z 78% do 71% wynika z mniejszego udziału krajów b. ZSRR w ruchu turystycznym). Niezmiennie jednak turystyka przyjazdowa do Polski jest turystyką miej-

ską. Nieco więcej turystów uczestniczyło w objeździe po kraju, większy był też udział pobytów na wsi. Pobyty wypoczynkowe nad morzem, na obszarach górskich czy w regionach pojeziernych obejmują łącznie około 8% ogółu.

W grupie przebywających dłużej (8 i więcej noclegów) udział turystyki miejskiej maleje do 55%, a znacznie częściej niż średnio spotyka się pobyt wypoczynkowy nad morzem, w rejonach górskich i pojeziernych.

Dość często pobyt wypoczynkowy w górach wymieniają turyści z Francji, Szwecji, Wielkiej Brytanii i z krajów Beneluksu (od 7% do 9%). W lasach i nad jeziorami stosunkowo często wypoczywali: Niemcy, Skandynawowie i Belgowie.

Turystykę objazdową uprawiają przede wszystkim mieszkańcy krajów Europy Zachodniej (ze Szwecji — 37%, Austrii — 31%, Danii — 20%, Holandii — 18%, Francji — 15% i Niemiec — również 15%).

Pobyt w miastach wiąże się z przyjazdem na zakupy i w celach służbowych lub związanych z robieniem interesów. To właśnie znaczny udział tych segmentów sprawia, że turystyka przyjazdowa do Polski jest przede wszystkim turystyką miejską. Objazd po kraju wiąże się z turystyczno-wypoczynkowymi motywami przyjazdu. Wśród tych, którzy spędzili czas przede wszystkim na wsi, należy wyróżnić dwie odmienne kategorie: odwiedziny u krewnych i znajomych oraz „typową turystykę”.

Ta ostatnia kategoria nabiera znaczenia: coraz więcej przyjazdów o motywach turystyczno-wypoczynkowych koncentruje się na terenach wiejskich.

Wizyty na wsi — łącznie około 10% przyjazdów — cieszą się ponadprzeciętnym zainteresowaniem Niemców (18%), Belgów (15%), Holendrów (16%), Amerykanów (13%) oraz Francuzów i Duńczyków (po 11%).

3.6. Środki transportu

W coraz większym stopniu dominują przyjazdy samochodem (niemal trzy czwarte wszystkich przyjazdów). Dużo jest też przyjazdów ciężarówką (11%), wyraźnie powiązanych z tranzytem lub podróżami służbowymi albo w interesach.

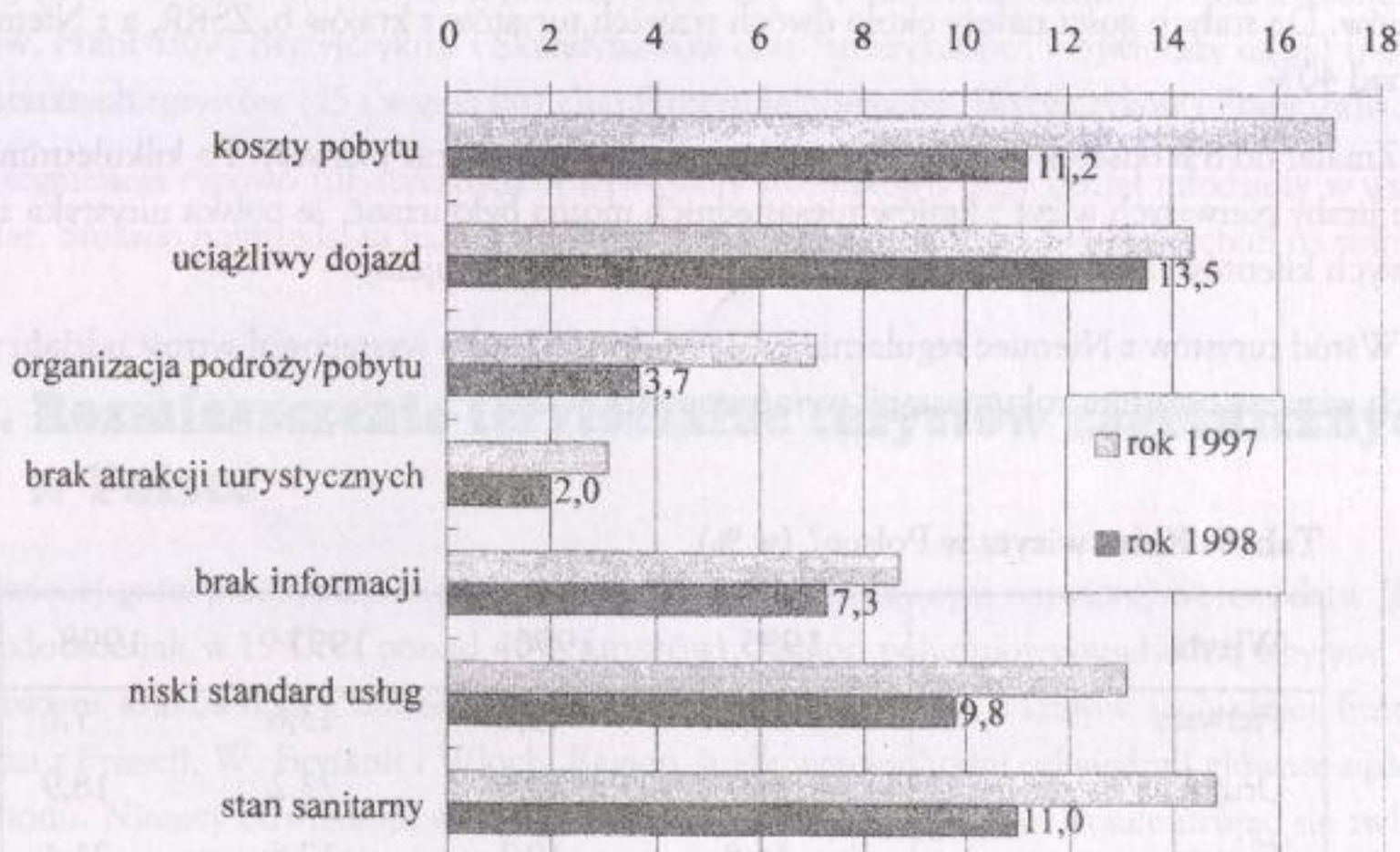
Samochodem przyjeżdża się raczej na krótko. Im dłuższy pobyt, tym większy udział podróży samolotem i autokarem.

Bez względu na cel podróży, najczęściej przyjeżdża się samochodem. Ale przyjazdy organizowane przy udziale biur podróży stosunkowo rzadko dotyczą turystów zmotoryzowanych (54%); stosunkowo często — ale rzadziej niż w 1997 roku — korzysta się wówczas z autokaru (19%).

3.7. Zadowolenie z pobytu w Polsce

Poziom zadowolenia z pobytu w Polsce mierzymy pytając o negatywne aspekty warunków pobytu i podróży. Ostatni rok przyniósł pewne symptomy poprawy. Głównie dlatego, że ponad połowa badanych niczego nie krytykowała.

Rys. 7. Co krytykowano w latach 1997 i 1998 (w %)

Źródło: badania Instytutu Turystyki

W 1998 roku, inaczej niż poprzednio, najczęściej krytykowano warunki dojazdu (14%). Wysokie koszty pobytu (11%), wymieniane poprzednio na pierwszym miejscu, od kilku lat są krytykowane coraz rzadziej. Następne w kolejności są: stan sanitarny (11%) i standard usług (10%). W tych bardzo istotnych czynnikach zadowolenia z pobytu obserwujemy nieznaczną poprawę.

Najmniej uwag krytycznych (z wyjątkiem kosztów pobytu) zgłaszają turyści z krajów byłego ZSRR. Niemcy ogólnie poprawili swoje oceny, ale warunki dojazdu (przejścia graniczne, zapewne także stan dróg dojazdowych) w dalszym ciągu są powodem do niezadowolenia. Turyści z większości krajów zachodniej i północnej Europy są bardziej wymagający, a ich krytycyzm, dotyczący głównie informacji turystycznej, standardu usług i stanu sanitarnego, rośnie od kilku lat. Koszty pobytu oceniali oni podobnie jak w 1997 roku. Amerykanie i Szwedzi wyróżniają się największym odsetkiem niezadowolonych z jakości usług.

Utrzymuje się niekorzystne zjawisko, że im dłuższy pobyt (co wiąże się z przyjazdami w celach wyłącznie turystycznych), tym częściej krytykuje się warunki dojazdu, niedostateczną informację, standard usług i stan sanitarny. Jak wspomniano wyżej, klienci biur podróży ponad dwa razy częściej niż pozostali krytykują koszty pobytu, są też nieco bardziej krytyczni wobec standardu usług.

Poziom krytycyzmu maleje wraz z częstością wizyt w Polsce. Zwraca uwagę wyraźna, kilkuletnia prawidłowość, że turyści odwiedzający nasz kraj po raz pierwszy są pod każdym względem bardziej krytyczni niż częstszy goście (czwarta lub kolejna wizyta).

3.8. Pierwsze i wielokrotne wizyty

Utrzymuje się znaczny odsetek wizyt wielokrotnych: połowa badanych była już w naszym kraju cztery lub więcej razy. Jest to typowe przy dużej przewadze turystyki przyjazdowej z sąsiednich krajów. Do stałych gości należy około dwóch trzecich turystów z krajów b. ZSRR, a z Niemiec — ponad 40%.

Zmalał do 8% odsetek turystów odwiedzających Polskę po raz pierwszy. Po kilkuletnim wzroście liczby pierwszych wizyt z krajów niesąsiednich można było uznać, że polska turystyka zyskuje nowych klientów, ale w latach 1997 i 1998 już tego nie obserwujemy.

Wśród turystów z Niemiec regularnie od 1994 do 1997 roku występował wzrost udziału pierwszych wizyt; w ostatnim roku nastąpił wyraźny spadek.

Tab. 9. Która wizyta w Polsce? (w %)

Wizyta	1995	1996	1997	1998
Pierwsza	14,7	15,7	13,6	7,6
Druga	21,7	19,6	23,2	18,9
Trzecia	16,8	19,3	17,5	21,4
Czwarta i lub kolejna	46,2	44,0	44,6	50,1
Brak danych	0,7	1,4	1,1	2,1

Źródło: badania IT

Stosunkowo najwięcej pierwszych wizyt stwierdzamy w grupie wieku do 34 lat oraz wśród tych, którzy przyjechali w celach turystycznych. Najmniej — wśród turystów tranzytowych (aż 74% odwiedzało już Polskę cztery lub więcej razy), tych, którzy składali wizytę krewnym lub znajomym, oraz turystów biznesowych (ponad 60% wielokrotnych wizyt).

Częstość wizyt jest istotną cechą różnicującą ruch turystyczny, wysoko skorelowaną z długością pobytu, celami podróży, rozmieszczeniem terytorialnym i poziomem krytycyzmu.

3.9. Charakterystyka demograficzna

Wśród przyjezdnych turystów przeważają mężczyźni (64%), osoby w wieku od 35 do 44 lat (39%), z wykształceniem średnim (ponad połowa). W latach 1993–1996 udział osób deklarujących polskie pochodzenie oscylował wokół 10%, a w latach 1997 i 1998 nieco zmalał.

W porównaniu z latami 1994 i 1995, w następnych latach zmalał udział grupy wiekowej do 34 lat (obecnie co trzeci turysta należy do tej kategorii).

Tendencja do starzenia się odwiedzających nas turystów jest najbardziej widoczna wśród Niemców. Przeciwnie jest z turystami z krajów b. ZSRR: w 1998 roku byli oni wyraźnie młodsi niż poprzednio, a także młodsi od pozostałych.

Młodszy i lepiej wykształceni niż pozostali są ci, którzy byli w Polsce pierwszy raz, i korzystający z usług biur podróży.

Względnie wysoki udział młodszych turystów (do 34 lat) stwierdzamy wśród Holendrów i Belgów, Francuzów, Brytyjczyków i Skandynawów oraz Amerykanów. Największy udział (ponad 10%) starszych turystów (55 i więcej lat) charakteryzuje Niemców, Brytyjczyków i Francuzów.

W segmencie typowo turystycznym obserwujemy stosunkowo duży udział młodzieży w wieku do 24 lat. Średnio najmłodsi są jednak ci, którzy przejeżdżają tranzytem lub przyjechali na zakupy.

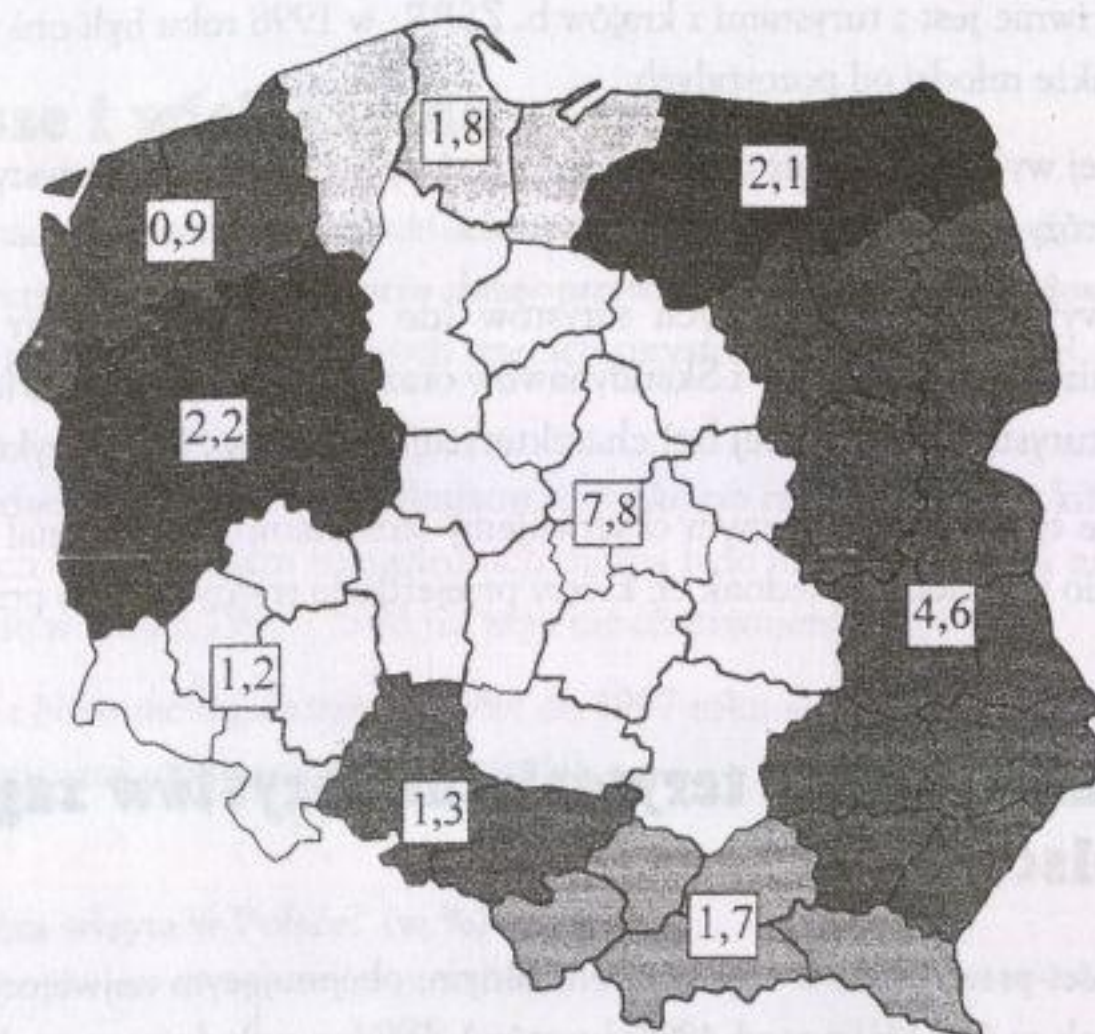
3.10. Rozmieszczenie terytorialne turystów zagranicznych w Polsce

Najwięcej gości przebywało w regionie centralnym, obejmującym najwięcej województw (było tam, podobnie jak w 1997 r., ponad 40% turystów). Region południowy-wschodni, z byłymi województwami krakowskim i nowosądeckim, przyjął wielu turystów z krajów zachodniej Europy, zwłaszcza z Francji, W. Brytanii i Włoch. Region środkowy-wschodni odwiedzali głównie sąsiedzi ze wschodu. Niemcy odwiedzają wiele spośród wyróżnionych regionów, koncentrując się zwłaszcza w pasie zachodnim i na Śląsku.

Z tego, że część turystów odwiedza kilka regionów, wynika, że im dłuższy pobyt, tym większe odsetki odwiedzających poszczególne regiony. Prawidłowość ta nie obejmuje jednak pasa północnego, który jest miejscem docelowym zarówno dla krótkich, jak i długich wizyt. Natomiast regiony południowe: środkowy, a zwłaszcza wschodni (Małopolska), są preferowane częściej przez tych, którzy przyjechali na dłużej. Wiąże się to z czysto turystycznymi motywami przyjazdu (22% turystów należących do segmentu rekreacyjno-wypoczynkowego odwiedziło Małopolskę). Ta kategoria turystów wybiera też stosunkowo często region północny-środkowy z Wybrzeżem Gdańskim i północny-wschodni (Mazury i Suwalszczyzna).

Na podstawie uzyskanych wyników można oszacować, ilu turystów odwiedziło wyróżnione w ankiecie regiony. Oszacowania te należy traktować jako przybliżone.

Rys. 8. Turyści zagraniczni odwiedzający w 1998 roku poszczególne regiony
(w mln)

Źródło: oszacowania Instytutu Turystyki

Uwaga: Suma wizyt w poszczególnych regionach przekracza liczbę 18,8 mln (wizyt turystycznych w Polsce ogółem), ponieważ niektórzy turyści odwiedzili kilka regionów.

Odsetki turystów odwiedzających główne miasta⁷ były w 1998 roku zbliżone do tych z roku poprzedniego. Najwięcej gości mają: Warszawa (22% — mały spadek), Kraków i Poznań (po 7,4%), Gdańsk i Łódź (po 6%) oraz wschodnie miasta: Lublin (9% — wzrost) i Białystok (6%). Częstochowa, gromadząca licznych uczestników krótkotrwałych wycieczek, pod względem liczby nocujących nieco poprawiła swoją pozycję.

Warszawę, Kraków, Lublin i Częstochowę odwiedzają najczęściej ci, którzy przyjechali do Polski przy udziale biur podróży (pakiety grupowe lub częściowy zakres usług wykupiony przez turystów indywidualnych). Te same miasta z wyjątkiem Łodzi przyjmują najwięcej przyjazdów czysto turystycznych. Zakupy robiono najczęściej w Białymstoku i Lublinie — na wschodzie oraz w Poznaniu — na zachodzie.

⁷ Podane odsetki dotyczą tych, którzy nocowali w danym mieście (lub w okolicach)

3.11. Analiza typologiczna grup turystów

Ankieta Instytutu Turystyki dopuszcza wskazywanie kilku celów pobytu przez jednego respondenta, co wynika z faktu, że charakterystyczną cechą turystów przyjeżdżających do Polski jest łączenie kilku różnych motywów podróży. Znaczna liczba przyjezdnych w celach służbowych lub w interesach podaje także jako cel podróży typową turystykę albo odwiedziny u krewnych lub znajomych. Dlatego wyodrębniając tych, którzy wskazali jednorodne cele pobytu, np. służbowe lub interesy i żadne inne, możemy uzyskać klarowniejszy obraz udziału typowych motywacji podróży.

Tab.10. Segmenty turystyki przyjazdowej do Polski według grup krajów (w %)

Cele pobytu	razem	Niemcy	Inne europejskie	były ZSRR	Czechy i Słowacja	pozostałe kraje
Turystyka	18,4	34,6	25,4	4,4	3,4	16,0
Krewni, znajomi	9,5	13,6	11,1	6,3	0,5	8,5
Interesy	22,1	16,5	25,8	26,2	8,1	22,1
Zakupy	8,5	9,3	1,8	11,1	0,1	0,2
Tranzyt	9,8	3,4	8,9	16,5	0,5	2,2
Inne	3,2	3,9	1,9	3,5	0,0	0,2
Mieszane	28,5	18,7	25,1	32,0	87,4	50,8

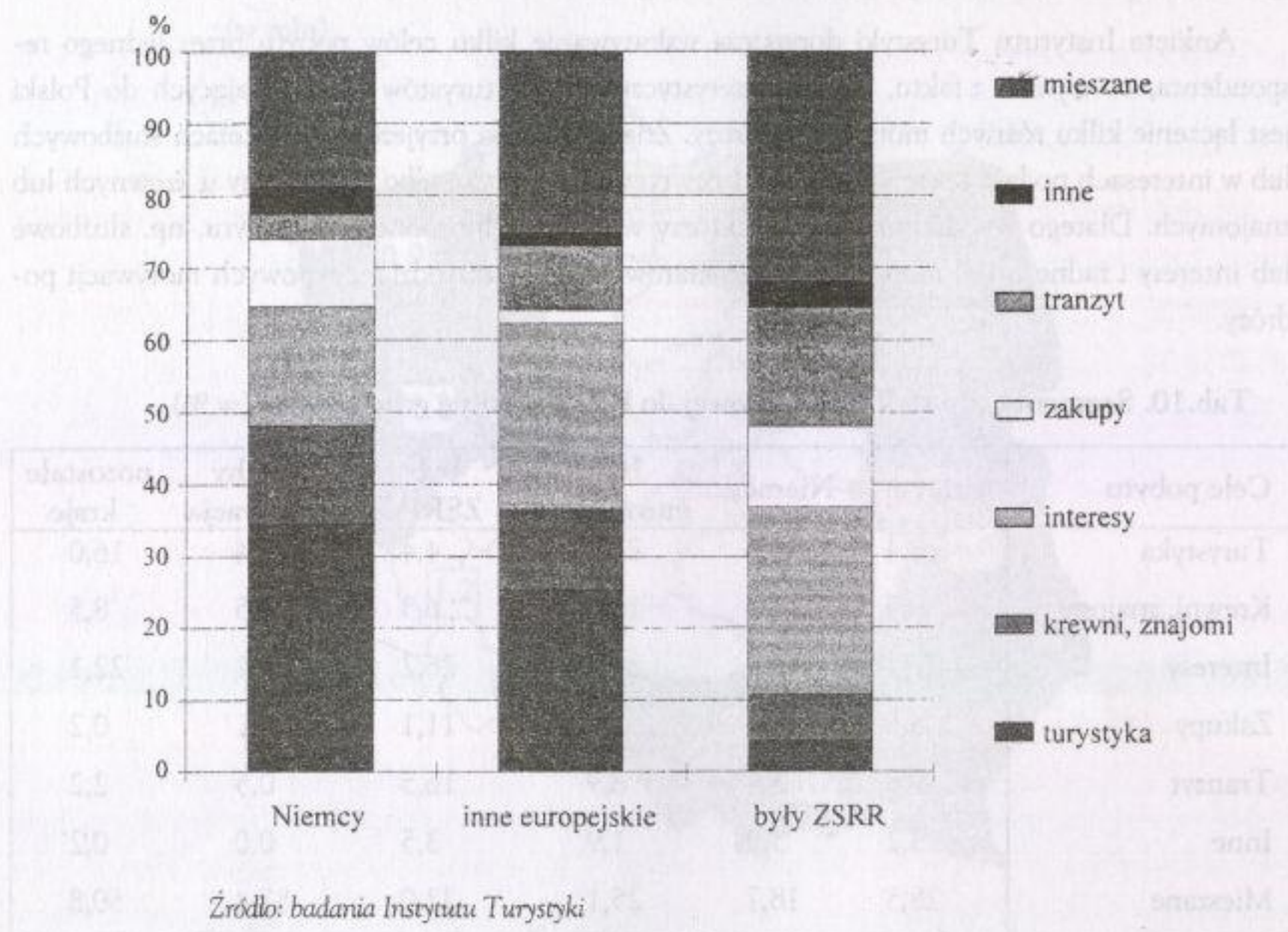
Źródło: badania Instytutu Turystyki

Na podstawie przedstawionej struktury można zaproponować następujące przybliżone oszacowania struktury przyjazdowego ruchu turystycznego w 1998 roku:

- ♦ tylko w interesach i sprawach służbowych przyjechało około 4,2 mln turystów,
- ♦ tylko w celach turystycznych — 3,5 mln,
- ♦ odwiedziny u krewnych lub znajomych były wyłączną motywacją do podróży dla 1,8 mln przyjezdnych,
- ♦ inny typowy motyw przyjazdu — zakupy — charakteryzował około 1,6 mln,
- ♦ tranzyt — 1,8 mln turystów,
- ♦ liczna kategoria „mieszane cele” (grupująca głównie osoby łączące cele służbowe lub zakupy z turystycznymi) — około 5,3 mln przyjazdów.

Rys. 9. Struktura motywów przyjazdu według podstawowych grup krajów

Tylko cele turystyczne (18% ogółu)

Do tej grupy zaliczamy osoby, które przyjechały do Polski wyłącznie w takich celach, jak: wypoczynek, wakacje, zwiedzanie (91%), motywy religijne (5%), odwiedziny w miejscu (kraju) pochodzenia (5%). W latach 1996 i 1997 udział tej grupy w całym ruchu przyjazdowym malał, a w 1998 roku nieznacznie wzrósł. Obecnie w liczbach bezwzględnych można jego wielkość oszacować na prawie 3,5 mln podróży (grupa ta nie obejmuje motywów turystycznych współwystępujących z innymi, jak biznes lub odwiedziny u krewnych czy znajomych, zakwalifikowanych do grupy *motywy mieszane*); 66% tej grupy stanowią Niemcy (wzrost udziału w segmencie), a 21% — turyści z krajów nie sąsiadujących z Polską.

- ◆ Średnia długość pobytu — 7,4 noclegu (więcej niż ogół turystów przyjeżdżających do Polski).
- ◆ Niemal co trzeci turysta z tej grupy przyjechał w grupie zorganizowanej przez biuro podróży; 25% uczestniczyło w objeździe po kraju, 6% wypoczywało nad morzem (spadek), a prawie 10% w górach. Wzrósł do 16% udział pobytów na wsi.
- ◆ Stosunkowo wysoki odsetek (70%) korzystających z komercyjnej bazy noclegowej (hotele, motele, pensjonaty i campingi).
- ◆ Największy udział (15%) pierwszych wizyt, ale też stosunkowo dużo uwag krytycznych o warunkach pobytu (informacja, jakość usług i stan sanitarny). Oceny kosztów pobytu nie odbiegają od średniej.

- ♦ Jest to segment stosunkowo młody (31% osób ma mniej niż 35 lat).
- ♦ Najczęściej odwiedzane regiony: północny-środkowy, północny-wschodni, a zwłaszcza południowy-wschodni.

Tylko odwiedziny u krewnych lub znajomych (9,5% ogółu)

Wielkość tego segmentu wzrosła (ok. 1,8 mln). Tworzą go głównie turyści z Niemiec i krajów z zachodniej i północnej Europy. Wzrost udziału turystów z Białorusi i Ukrainy można wiązać z pewnymi formalnościami przy wjeździe.

- ♦ Średnia długość pobytu: 5,9 noclegu (nieco więcej niż ogół przyjazdów).
- ♦ Udział biur podróży w organizacji podróży jest minimalny.
- ♦ Z gościny krewnych lub znajomych korzysta 63%, a tylko 14% z hoteli lub moteli.
- ♦ Niewiele uwag krytycznych o warunkach pobytu (najczęściej — uwagi na temat stanu sanitarnego). Oceny kosztów pobytu przewyższają średni poziom.
- ♦ Jest to kategoria stosunkowo najstarsza (38% w wieku ponad 45 lat).
- ♦ Najczęściej odwiedzane regiony: centralny i środkowy-wschodni.

Przyjazdy służbowe i w interesach (22% ogółu)

W grupie tej, liczącej około 4,2 mln, dominują sąsiedzi; ponad połowa pochodzi z Rosji, Ukrainy, Białorusi i byłych republik bałtyckich, a 27% z Niemiec. Istnieje konieczność dalszej segmentacji w tej grupie ze względu na zasadniczo odmienny charakter interesów realizowanych przez sąsiadów ze wschodu, z zachodu i z krajów niesąsiednich, w tym zamorskich (18% udziału w segmencie).

W roku 1996 segment ten znacznie się powiększył, w 1997 pozostał na niezmiennym poziomie, a w 1998 roku zmniejszył się.

- ♦ Średnia długość pobytu: 4,7 noclegu (mniej niż ogół przyjazdów, ale więcej niż w 1997 r.).
- ♦ Udział biur podróży w organizacji podróży jest minimalny.
- ♦ Rodzaj wykorzystywanego środka transportu: samolot (10%), samochód (67%) lub pojazd ciężarowy (13%), pozwala określić pewne subsegmenty turystyki biznesowej.
- ♦ Odsetek korzystających z hoteli lub moteli i pensjonatów wzrósł do 70%.
- ♦ Znaczny udział wielokrotnych wizyt.
- ♦ Niewiele uwag krytycznych o warunkach pobytu. Oceny kosztów pobytu nieco poniżej średniej dla ogółu i nieco częściej krytykowany jest standard usług.
- ♦ Najczęściej odwiedzane są miasta, a w podziale na regiony: centrum i środkowy wschód.

Przyjazdy wyłącznie na zakupy (8,5% ogółu)

Rozmiary tego segmentu, ustabilizowanego w latach 1996 i 1997 (ok. 2,2 mln), zmniejszyły się w 1998 roku do 1,6 mln. Na zakupy przyjeżdżają głównie sąsiedzi: Niemcy, Ukraińcy, Białorusini,

Rosjanie i Litwini. w 1998 roku nie nastąpiło przejęcie przez ten segment części przyjazdów jednodniowych.

- ♦ Średnia długość pobytu — 2,9 noclegu (wyraźnie poniżej przeciętnej dla ogółu przyjazdów).
- ♦ Wysoki — ale już nie rosnący — odsetek wielokrotnych wizyt (61% było w Polsce po raz czwarty lub kolejny).
- ♦ Niewiele uwag krytycznych o warunkach pobytu. Oceny kosztów pobytu — poniżej średniej.
- ♦ Nie jest to już kategoria najmłodsza, co obserwowano w poprzednich latach; w 1998 roku struktura wieku nie odbiega od tej dla ogółu turystów.
- ♦ Pobyt niemal wyłącznie w miastach; najczęściej odwiedzane regiony to centrum z Warszawą i Łodzią oraz środkowy wschód.

Tranzyt (10%)

Położenie Polski na szlakach wschód – zachód i północ – południe, a także wielkość kraju sprawiają, że dość poważny segment stanowią podróże tranzytowe Niemców, Ukraińców, Rosjan, Białorusinów, Estończyków, a także Skandynawów.

- ♦ Średnia długość pobytu: 1,5 noclegu (znacznie poniżej przeciętnej dla ogółu przyjazdów).
- ♦ Najwyższy — i rosnący — odsetek wielokrotnych wizyt (74% turystów tranzytowych było już w Polsce cztery lub więcej razy).
- ♦ Około 40% nocuje w hotelach lub (zwłaszcza) motelach; poważny odsetek odpowiedzi „inne” lub braków odpowiedzi należy interpretować jako noclegi na biwakach lub w środkach transportu.
- ♦ Podróż głównie samochodem (66%) lub pojazdem ciężarowym (23%); odrębną grupę stanowią Skandynawowie — korzystający z reguły z promu.
- ♦ Poziom krytycyzmu — poniżej średniej dla ogółu turystów.

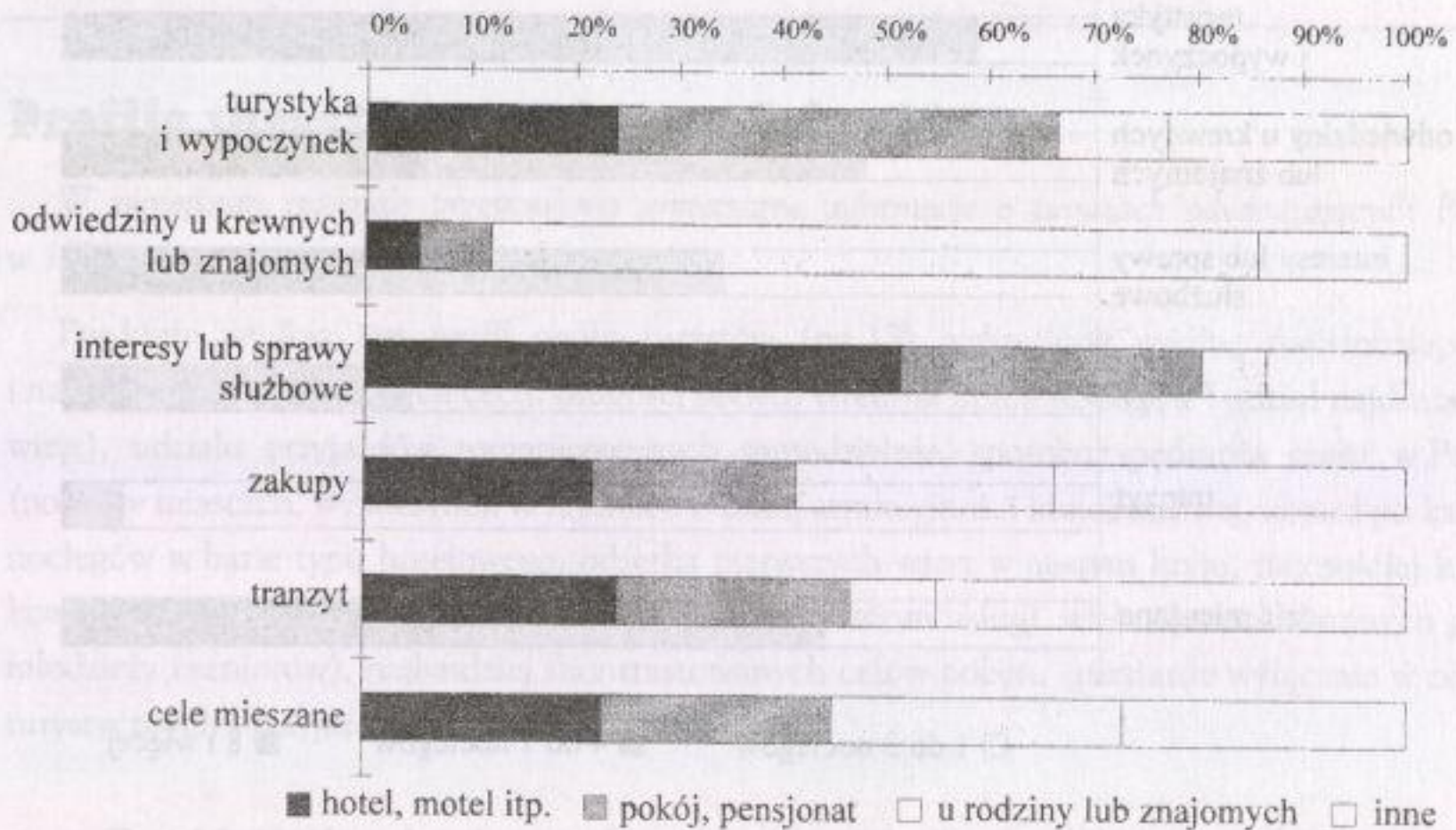
Motywy mieszane i inne (32%)

Najbardziej typowym turystą zagranicznym w Polsce jest ten, którego nie można zakwalifikować do żadnego z konkretnych typów, czyli taki, którego przyjazd wynika z kombinacji kilku różnych celów, jak (w kolejności występowania): załatwianie interesów, zakupy, turystyka i odwiedziny u krewnych lub znajomych.

Szczegółowe cechy analizowanych segmentów przedstawia tabela 6.4 w części tabelarycznej.

Przyjrzymy się — na zamieszczonych poniżej wykresach — zróżnicowaniu rodzajów wykorzystywanej bazy noclegowej, długości pobytu i struktury wieku w zależności od tego, co skłoniło wyróżnione grupy turystów do wizyty w Polsce.

Rys. 10. Struktura wykorzystywanej bazy noclegowej według segmentów turystyki

Źródło: badania Instytutu Turystyki

Typ motywacji do podróży decyduje o rodzaju wykorzystywanej bazy noclegowej: można stwierdzić, że mamy do czynienia z zasadniczo odrębnymi typami turystyki.

Ci, którzy przyjechali w celach turystycznych lub rekreacyjnych preferują noclegi w pensjonatach i wynajętych pokojach. Baza noclegowa typu hotelowego jest w tej grupie mniej popularna. Łącznie w hotelach, motelach, pensjonatach i wynajętych pokojach nocują dwie trzecie „typowych turystów”.

Z kolei turystyka biznesowa koncentruje się w hotelach, a pensjonaty (również wykorzystywane dość często) są dla przyjezdnych w interesach lub sprawach służbowych drugim wyborem.

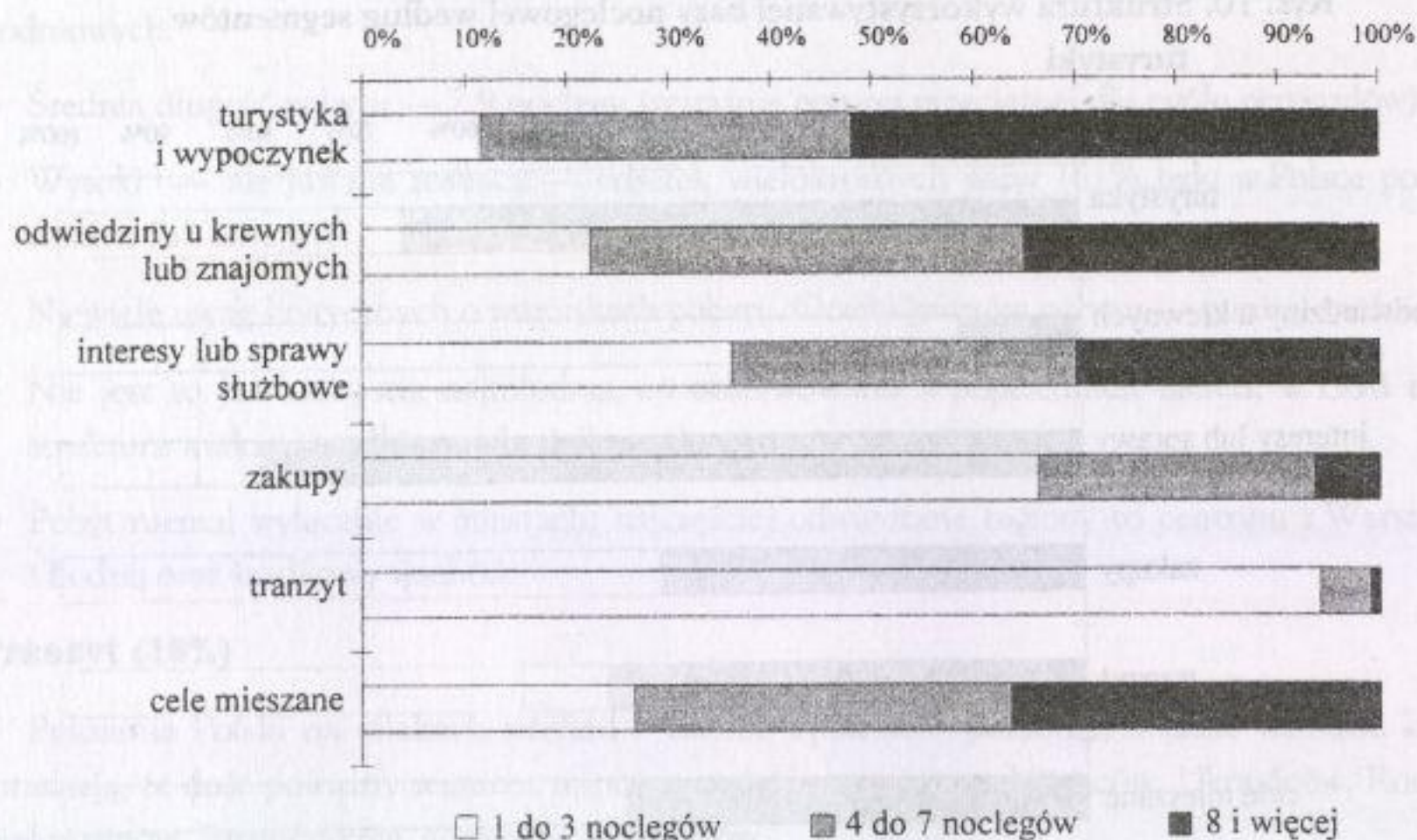
Odwiedziny u krewnych i znajomych stanowią tę kategorię turystyki, która wyraźnie pozostaje poza zasięgiem usług komercyjnej bazy noclegowej.

Korzystanie z gościny krewnych i znajomych charakteryzuje również tych, którzy przyjechali do Polski na zakupy, aczkolwiek w pewnym stopniu korzystają oni też z bazy hotelowej i pensjonatów.

Turyści przejeżdżający przez Polskę tranzytem stosunkowo rzadko zatrzymują się u krewnych i znajomych; część z nich korzysta z moteli i pensjonatów, ale charakterystyczną cechą tej grupy są noclegi określone na wykresie jako „inne”, co oznacza campingi, pola biwakowe oraz różne nieokreślone typy miejsc noclegowych, w tym środki transportu.

Kolejnym czynnikiem różnicującym jest długość pobytu. Jest oczywiste, że długotrwałe wizyty prawie nie występują wśród tych, którzy przyjechali na zakupy lub przejeżdżają tranzytem, a motywacja turystyczno-wypoczynkowa bardzo rzadko wiąże się z przyjazdem na krótko.

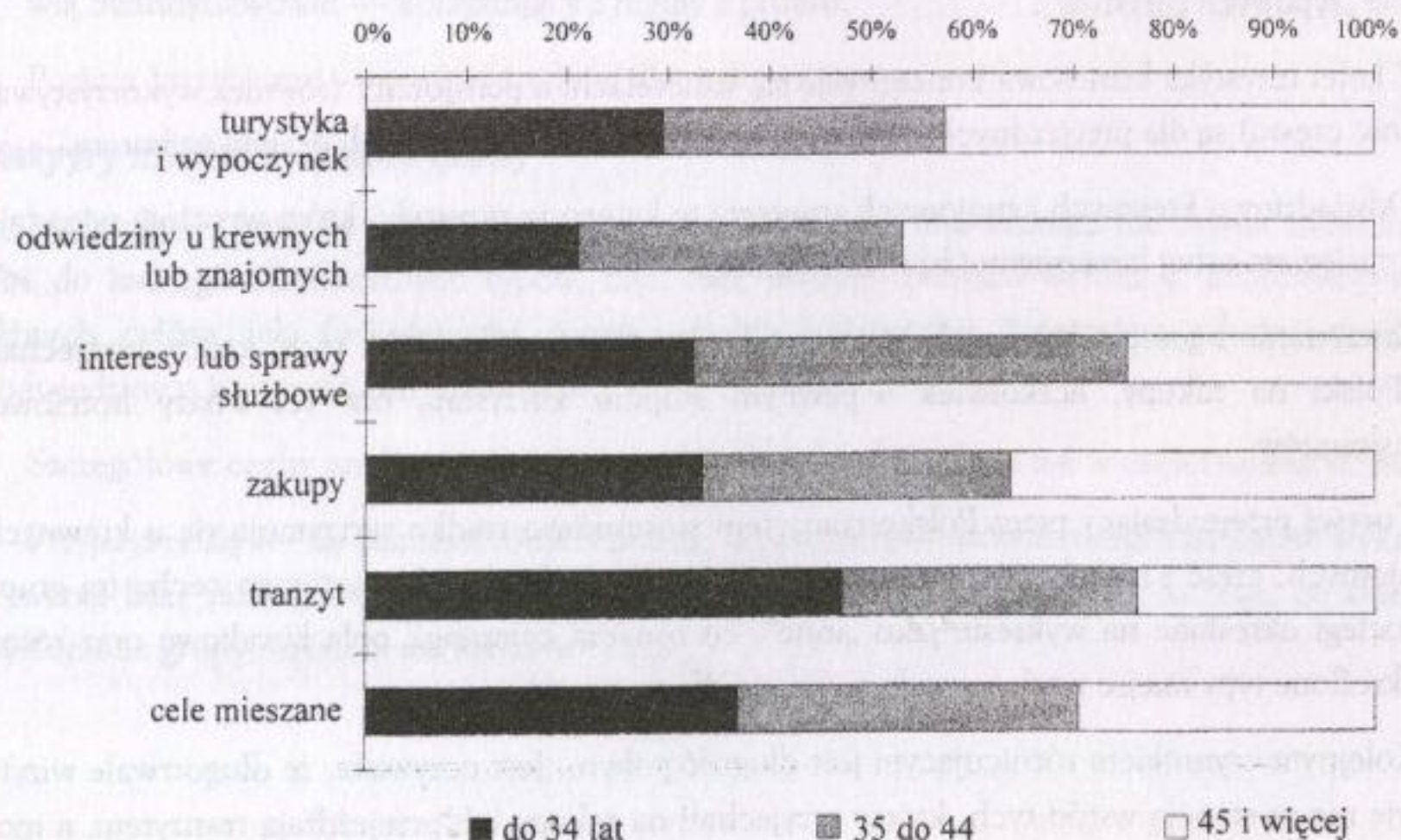
Rys. 11. Zróżnicowanie długości pobytu według segmentów turystyki

Źródło: badania Instytutu Turystyki

Struktura wieku wyróżnionych grup turystów jest zróżnicowana w mniejszym stopniu: warto jednak zauważyć, że turyści tranzytowi są najmłodsi, a ci, którzy przyjechali w odwiedziny do krewnych lub znajomych — najstarsi. Należy również podkreślić, że drugą z kolei najstarszą grupą są turyści odwiedzający Polskę w celach typowo turystycznych: ponad 40% spośród nich ma ponad 44 lata.

Rys. 12. Zróżnicowanie wieku turystów według segmentów turystyki

Źródło: badania Instytutu Turystyki

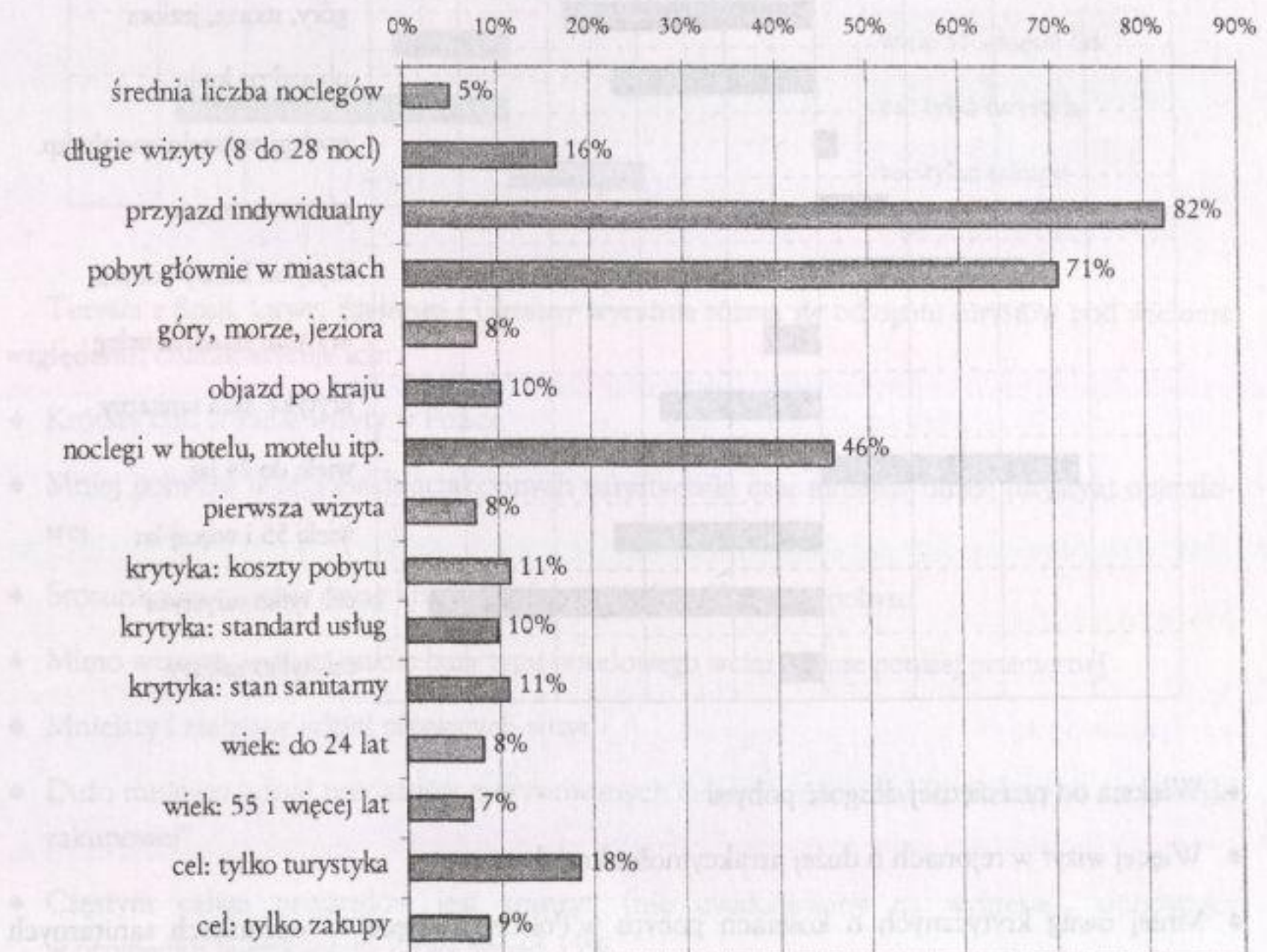
4. Podsumowanie

Profile turystów z wybranych krajów

W niniejszym rozdziale przedstawiono syntetyczne informacje o turystach odwiedzających Polskę w 1998 roku.

Punktem wyjścia jest profil ogółu turystów (rys.13) wykreślony według najistotniejszych i najlepiej skonstrastowanych cech: długości pobytu (średnia liczba noclegów i udział najdłuższych wizyt), udziału przyjazdów zorganizowanych samodzielnie, sposobu spędzania czasu w Polsce (pobyt w miastach, wypoczynek w rejonach o dużej atrakcyjności krajobrazowej, objazd po kraju), noclegów w bazie typu hotelowego, odsetka pierwszych wizyt w naszym kraju, najczęściej krytykowanych aspektów pobytu (koszty, stan sanitarny, poziom usług), wieku (udział skrajnych grup: młodzieży i seniorów), najbardziej skonstrastowanych celów pobytu (przyjazdy wyłącznie w celach turystycznych i przyjazdy wyłącznie na zakupy).

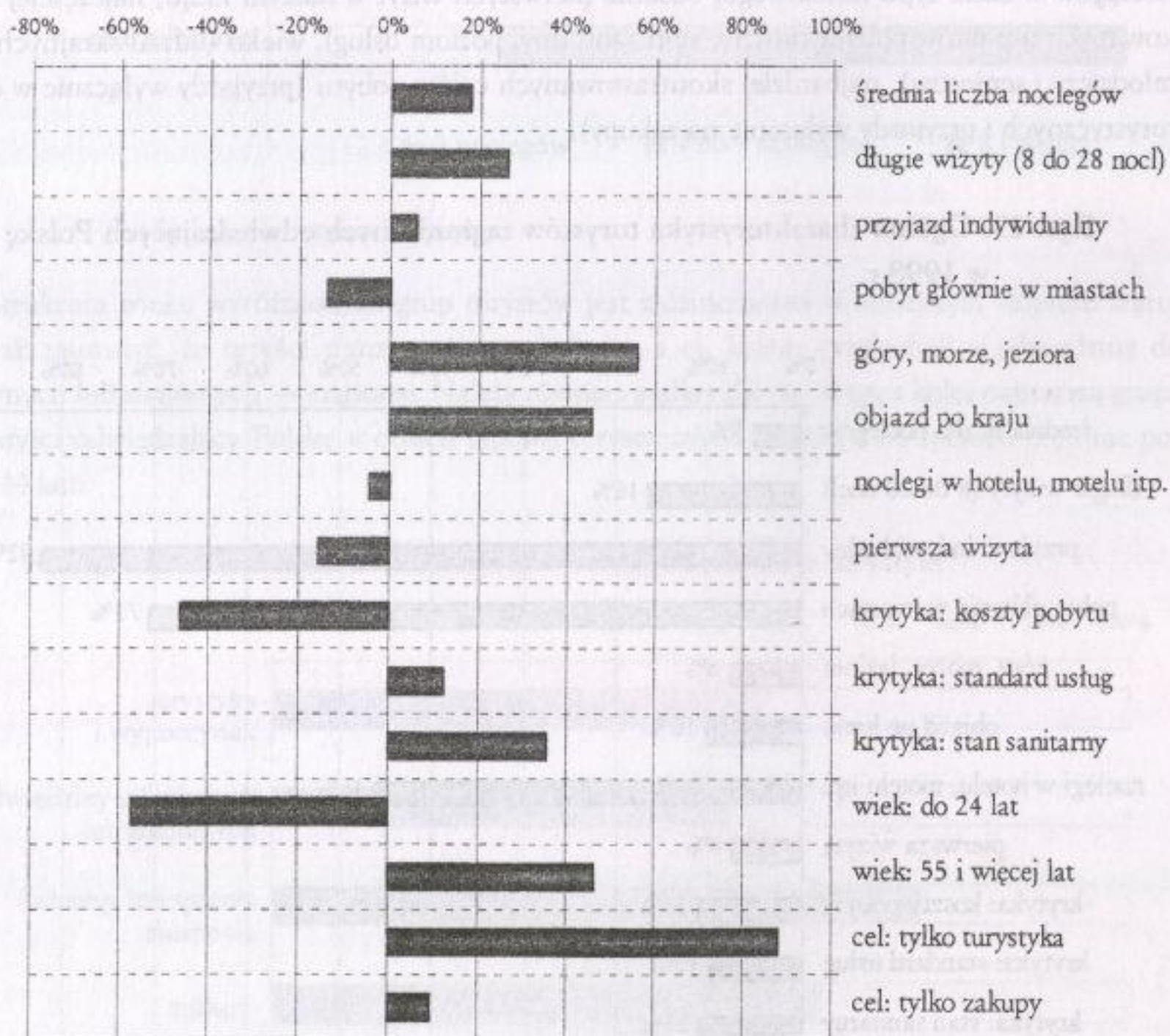
Rys. 13. Ogólna charakterystyka turystów zagranicznych odwiedzających Polskę w 1998 r.

Turyści z poszczególnych krajów różnią się od ogółu pod różnymi względami. Rodzaj i wielkość odchyień turystów z danego kraju od profilu odniesienia ilustrują kolejne wykresy (rys. 14–26). Wykresy te należy rozumieć zgodnie z następującym przykładem: 20,7% Niemców wykorzystało w Polsce od 8 do 28 noclegów, dla ogółu zaś turystów odsetek ten wynosi 16,4%. Udział długich pobytów wśród Niemców jest więc o 26,2% większy niż udział długich pobytów wśród wszystkich zagranicznych turystów w Polsce.

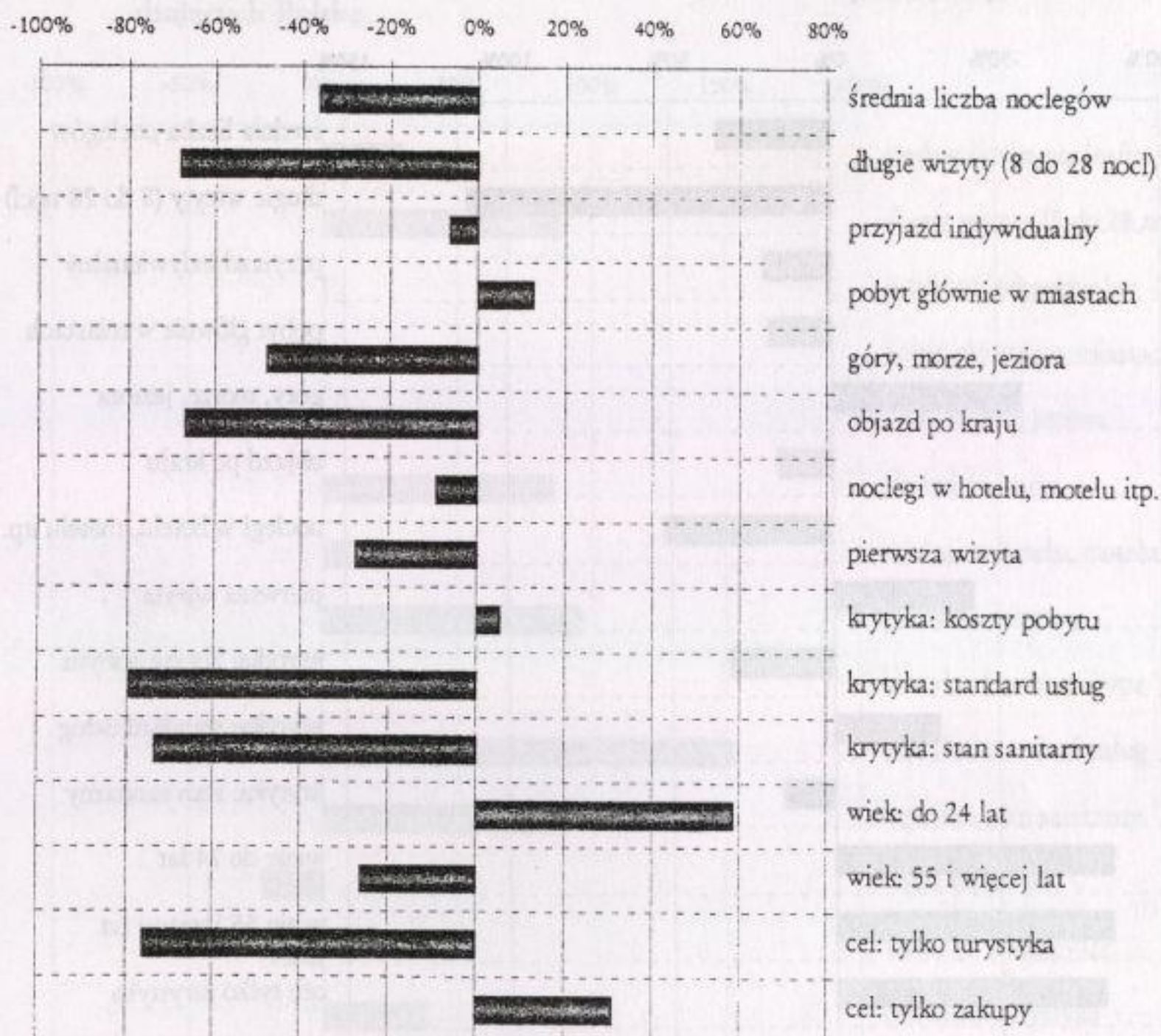
Tak więc wielkość słupków jest miarą wyrażonej w procentach różnicy między udziałem analizowanej cechy wśród danej grupy turystów a wielkością charakteryzującą wszystkich badanych. Orientacja zaś słupków względem osi zerowej informuje o tym, czy dana cecha występuje częściej czy rzadziej niż wśród ogółu turystów.

Rys. 14. Porównanie turystów niemieckich z ogółem turystów odwiedzających Polskę

- ◆ Większa od przeciętnej długość pobytu
- ◆ Więcej wizyt w rejonach o dużej atrakcyjności krajobrazowej
- ◆ Mniej uwag krytycznych o kosztach pobytu w Polsce, a więcej o warunkach sanitarnych i jakości usług
- ◆ Znacznie większy udział przyjazdów motywowanych celami turystycznymi.

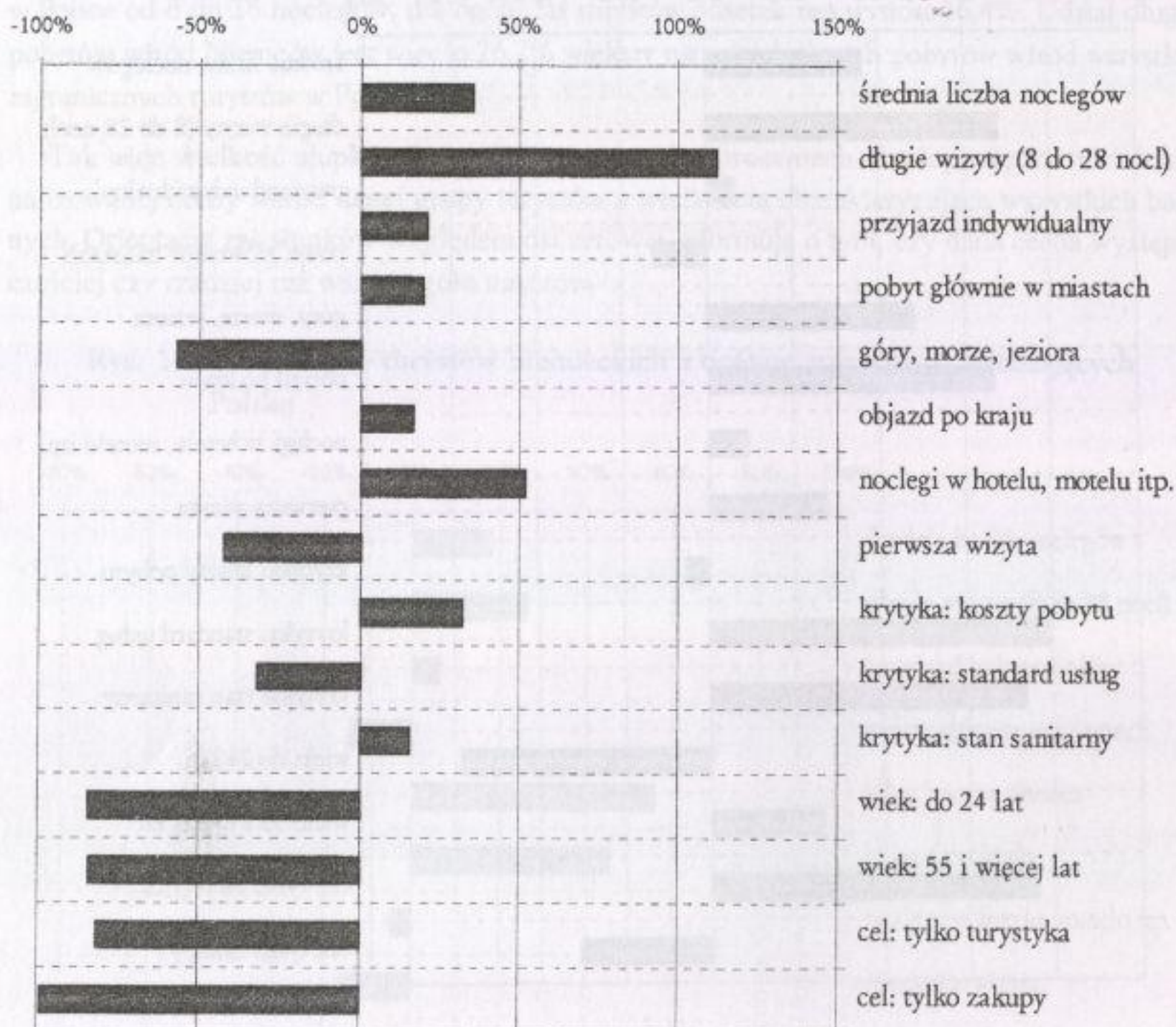
Rys. 15. Porównanie turystów z krajów b. ZSRR z ogółem turystów odwiedzających Polskę

Turyści z Rosji, Litwy, Białorusi i Ukrainy wyraźnie różnią się od ogółu turystów pod wieloma względami; charakteryzuje ich:

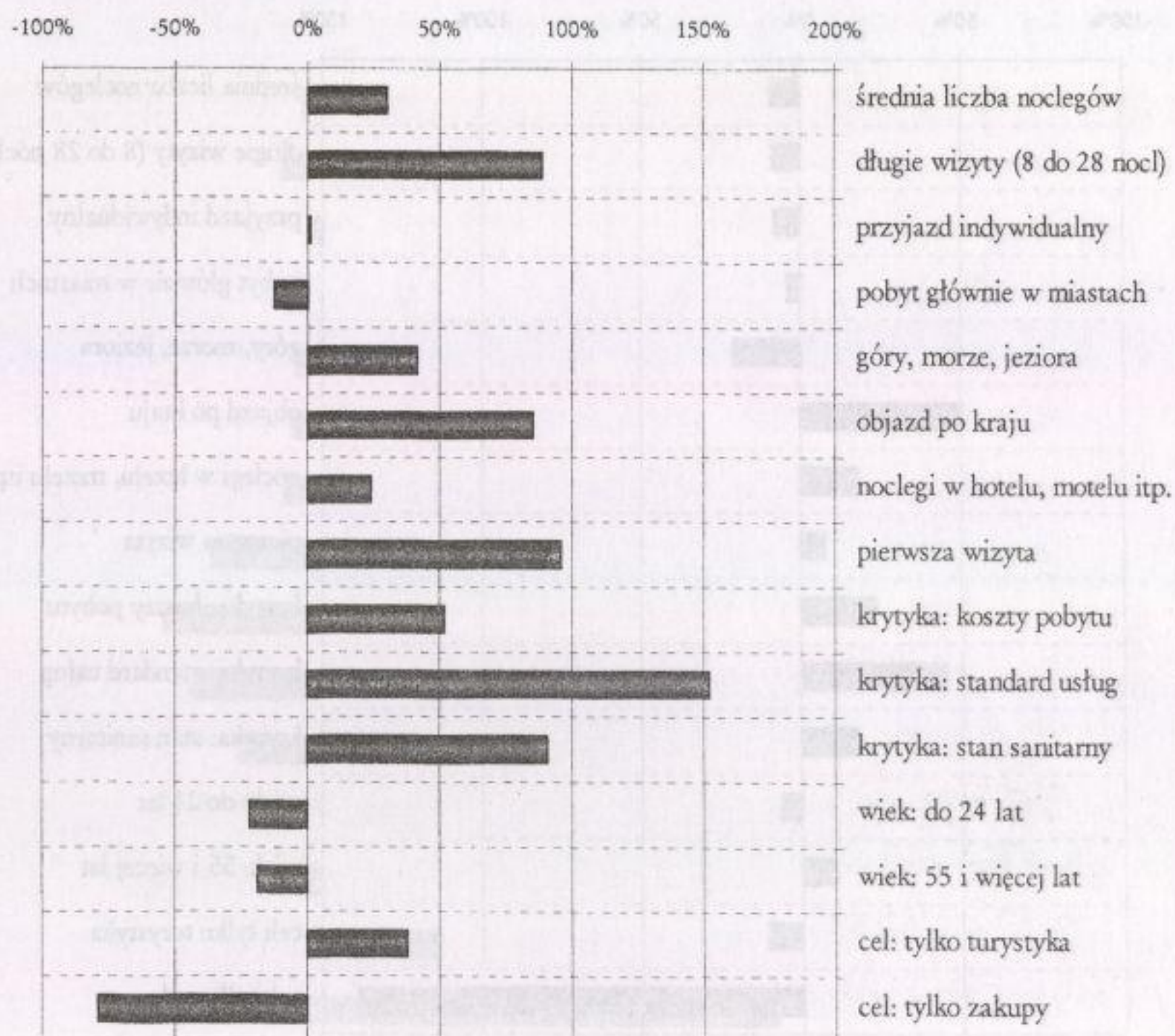
- ♦ Krótszy czas trwania wizyty w Polsce
- ♦ Mniej pobyków w regionach atrakcyjnych turystycznie oraz mniejszy udział turystyki objazdowej
- ♦ Stosunkowo niewiele uwag krytycznych, z wyjątkiem kosztów pobytu
- ♦ Mimo wzrostu, wykorzystanie bazy typu hotelowego wciąż jeszcze poniżej przeciętnej
- ♦ Mniejszy i malejący udział pierwszych wizyt
- ♦ Dużo mniejszy udział przyjazdów motywowanych celami turystycznymi, większy — „turystyki zakupowej”
- ♦ Częstym celem przyjazdów jest **tranzyt** (nie uwidoczniiony na wykresie), stanowiący w przypadku mieszkańców Litwy ponad 35%
- ♦ Turyści z krajów b. ZSRR są znacznie młodszy od ogółu.

Rys. 16. Porównanie turystów z Czech i Słowacji z ogółem turystów odwiedzających Polskę

- ◆ Duży odsetek długotrwałych wizyt w Polsce
- ◆ Mniejsze zainteresowanie pobytem w rejonach turystycznych, większe — turystyką miejską
- ◆ Dość duży odsetek noclegów w bazie hotelowej
- ◆ Mniejszy udział skrajnych grup wieku
- ◆ Czesi i Słowacy charakteryzują się bardzo wysokim udziałem podróży w celach turystycznych, ale z reguły łączą oni te cele z innymi, toteż odsetek podróży wyłącznie w celach turystycznych jest niższy niż przeciętna dla ogółu turystów
- ◆ Małe zainteresowanie zakupami wśród turystów zza południowej granicy; zakupami zajmują się ci, którzy odwiedzają Polskę na jeden dzień

Rys. 17. Porównanie turystów z krajów Europy Zachodniej z ogółem turystów odwiedzających Polskę

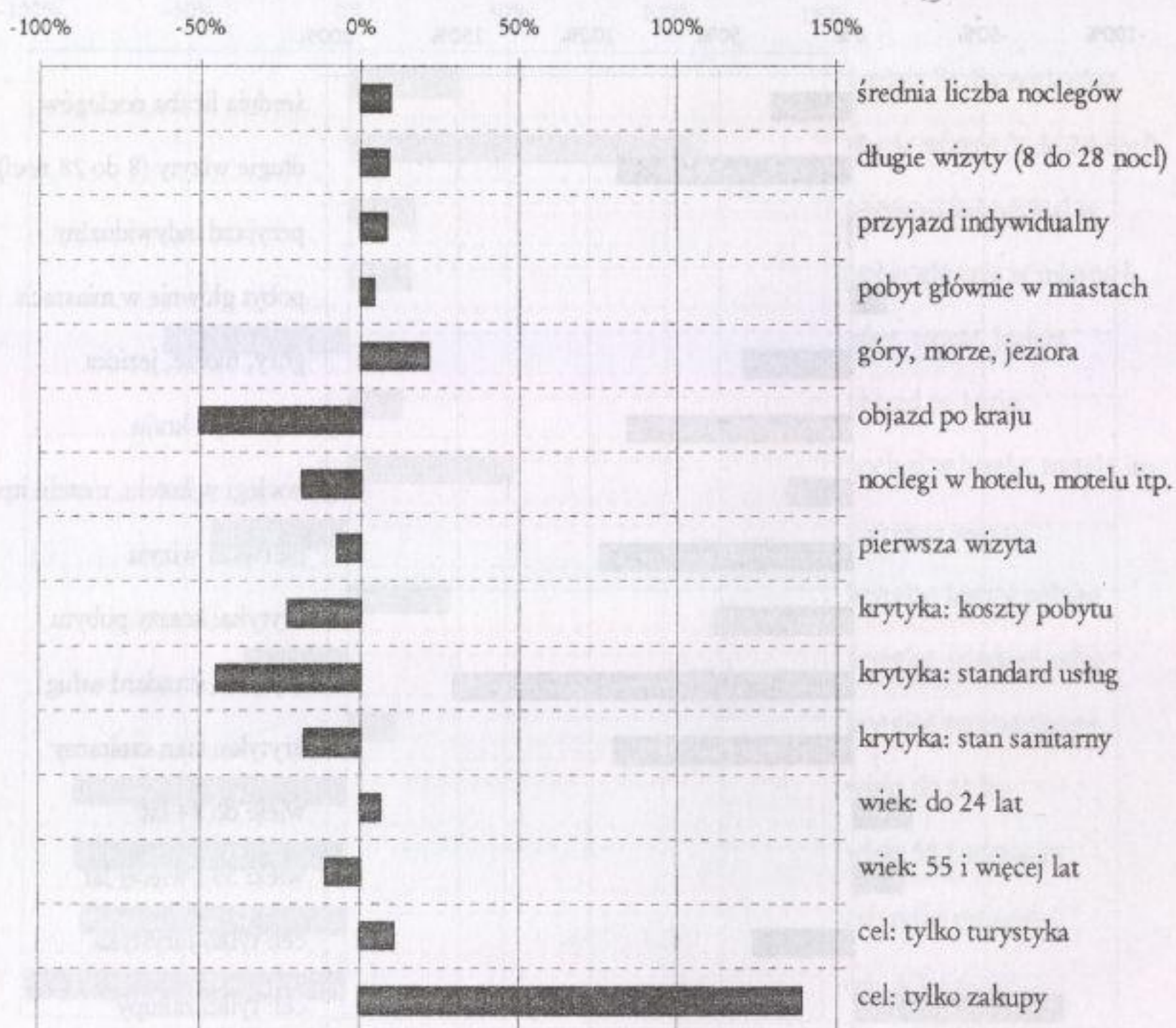

W porównaniu do ogółu, badanych turystów z nie sąsiadujących z Polską krajów zachodniej Europy charakteryzuje:

- ♦ Dłuższy czas pobytu
- ♦ Nieco większe zainteresowanie rejonami turystycznymi
- ♦ Stosunkowo duże uczestnictwo w turystyce objazdowej
- ♦ Większy niż przeciętnie udział pierwszych wizyt w Polsce
- ♦ Wyraźnie wyższy poziom krytycyzmu
- ♦ Większa rola czysto turystycznych motywów wizyty
- ♦ Mniejsze zainteresowanie zakupami

Poniżej przedstawiamy profile turystów z wybranych krajów zachodnioeuropejskich; dla tych krajów profilem odniesienia jest charakterystyka ogółu turystów z tej grupy.

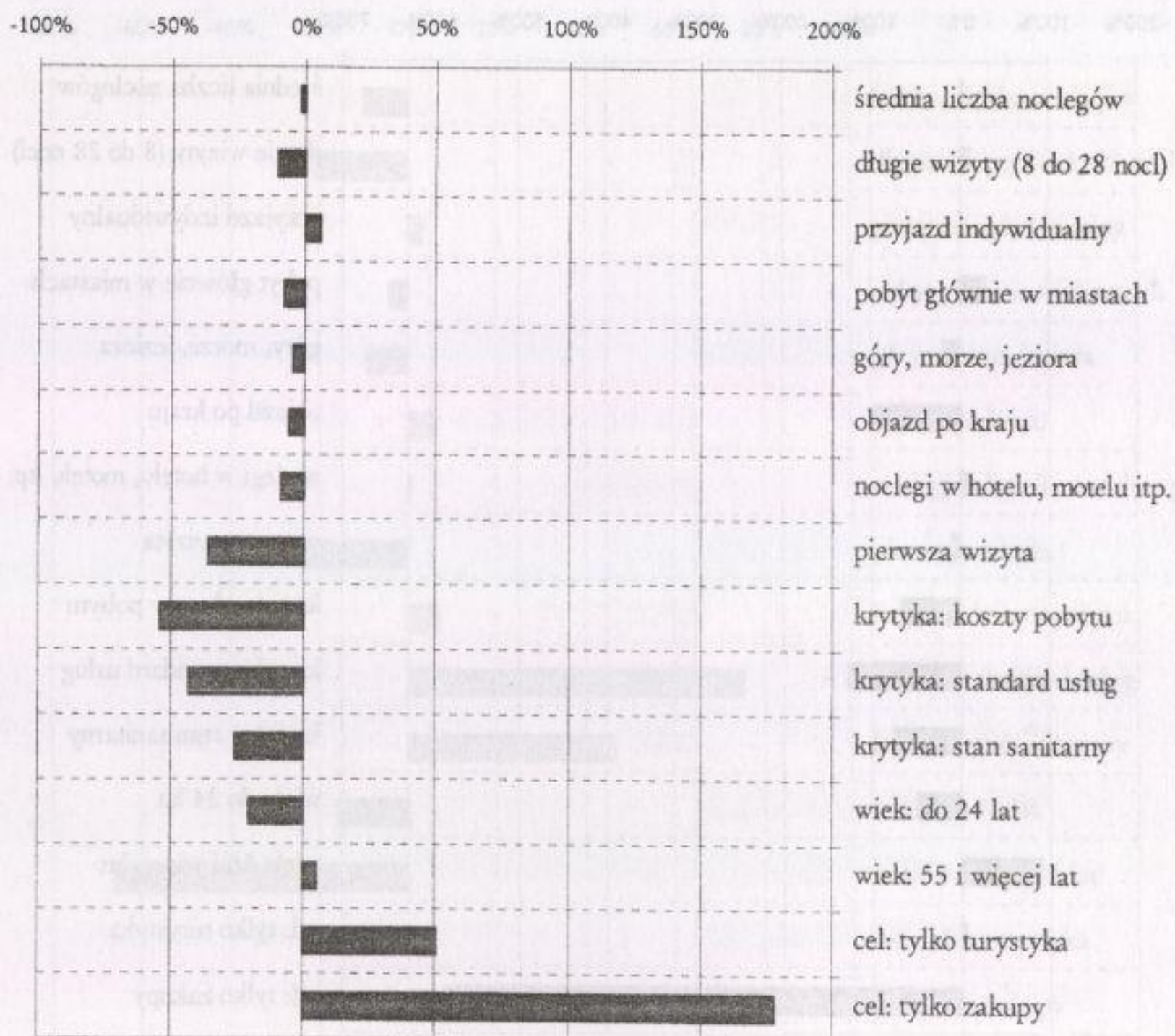
Rys. 18. Porównanie turystów z Belgii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej odwiedzających Polskę

Na tle turystów z zachodniej Europy Belgów charakteryzuje:

- ◆ Mniejsze uczestnictwo w turystyce objazdowej
- ◆ Nieco mniejszy krytycyzm
- ◆ Wyraźnie większe zainteresowanie zakupami w Polsce
- ◆ Ponadto — stosunkowo duży udział osób polskiego pochodzenia

Rys. 19. Porównanie turystów z Holandii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej odwiedzających Polskę

- ◆ Nieco mniejszy odsetek pierwszych wizyt w Polsce
- ◆ Niewiele — na tle innych krajów zachodniej Europy — uwag krytycznych
- ◆ Mniejszy udział młodzieży w wieku do 24 lat
- ◆ Nieco większy udział czysto turystycznych motywów wizyty
- ◆ Wyraźnie większe zainteresowanie zakupami

Rys. 20. Porównanie turystów ze Szwecji z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej odwiedzających Polskę

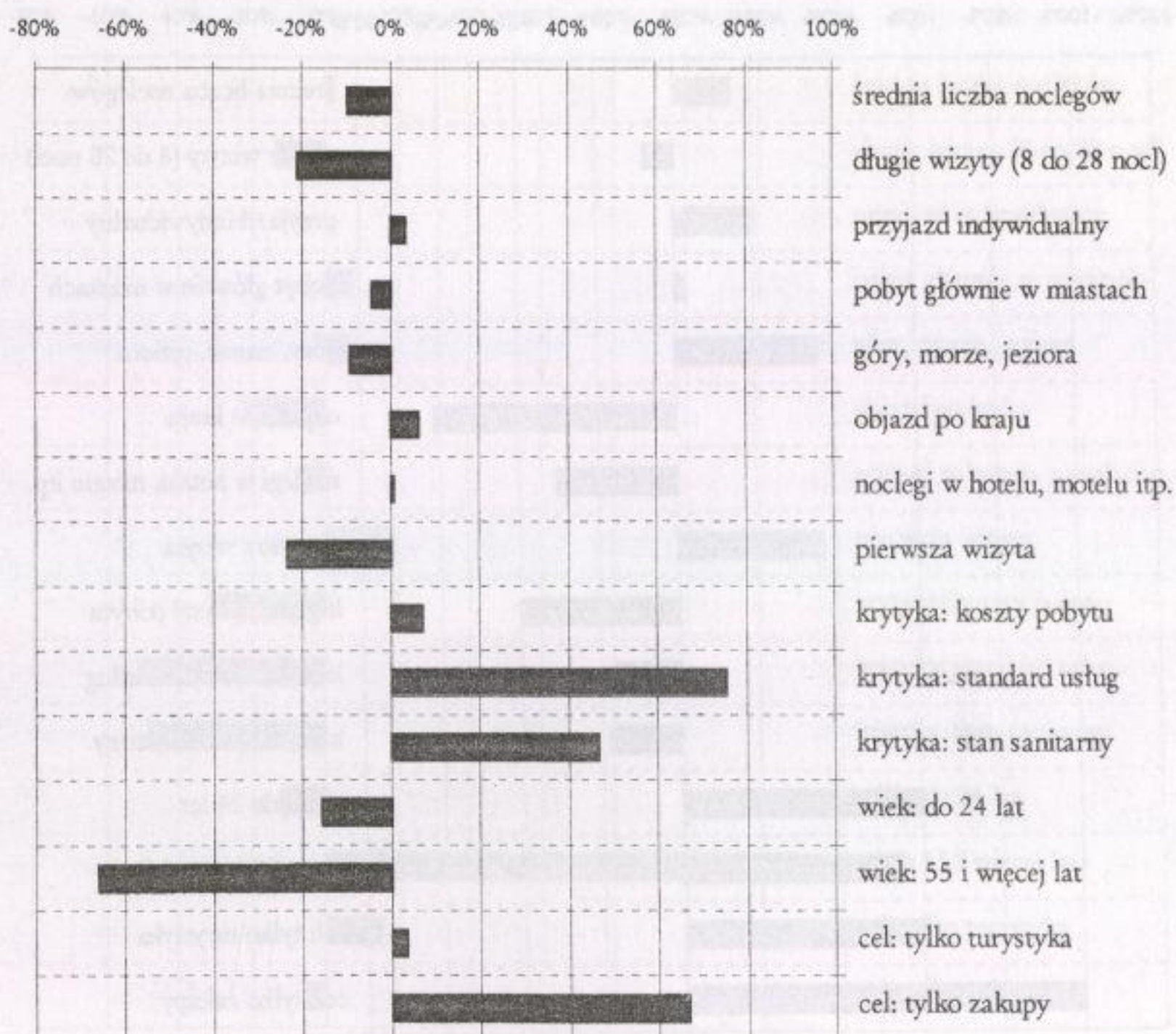

- ◆ Większe uczestnictwo w turystyce objazdowej
- ◆ Większy — i wzrastający w ciągu kilku lat — poziom krytycyzmu (Szwedzi należą do tych nielicznych, którzy w roku 1998 częściej niż poprzednio zwracali uwagę na rosnące koszty pobytu)
- ◆ Stosunkowo duży udział młodzieży w wieku do 24 lat, mały zaś — turystów starszych
- ◆ Wyraźnie większe zainteresowanie zakupami.

Ponadto Szwedów charakteryzuje:

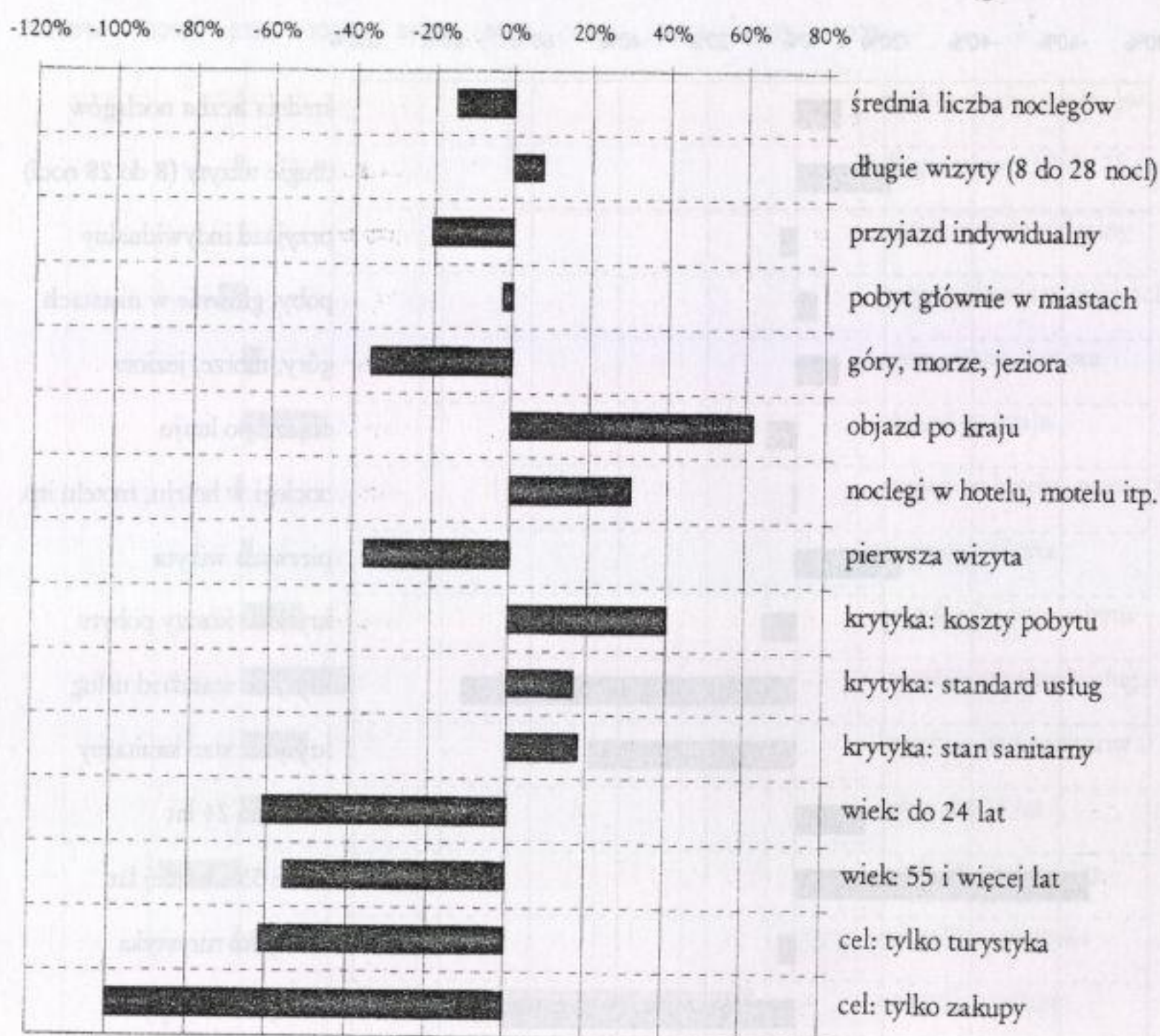
- ◆ Znaczny udział podróży promem i drogą powietrzną
- ◆ Duży — i rosnący — odsetek osób o polskim pochodzeniu i wizyt w celu odwiedzenia krewnych i znajomych.

Rys. 21. Porównanie turystów z Danii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej odwiedzających Polskę

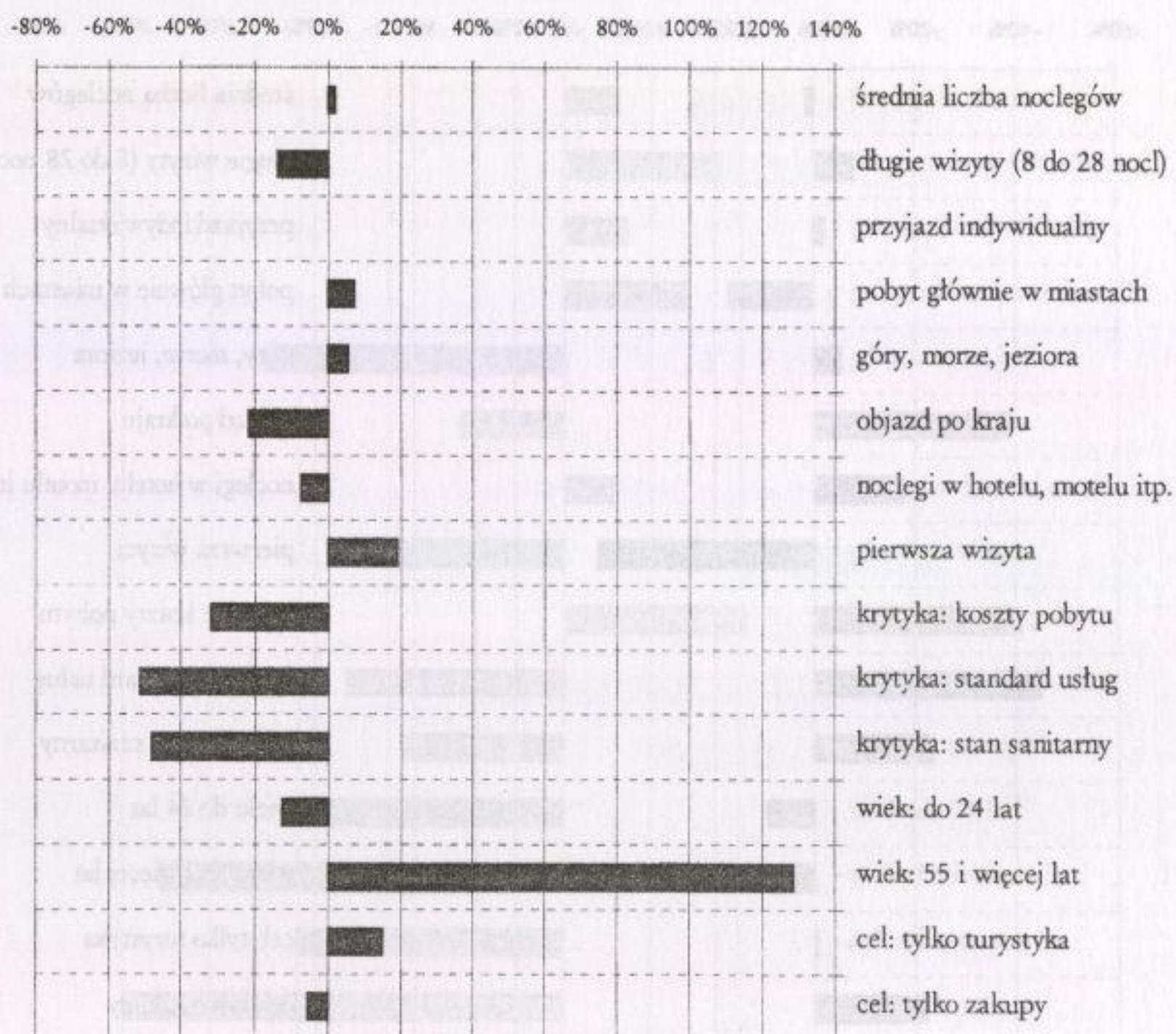
- ♦ Krótszy czas pobytu
- ♦ Nieco mniejszy odsetek pierwszych wizyt w Polsce
- ♦ Większy poziom krytycyzmu (Duńczycy krytykują zwłaszcza standard i stan sanitarny)
- ♦ Wyraźnie mały udział turystów starszych (w wieku 55 i więcej lat)
- ♦ Większe — ale mniejsze niż wśród Szwedów — zainteresowanie zakupami

Rys. 22. Porównanie turystów z Austrii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej odwiedzających Polskę

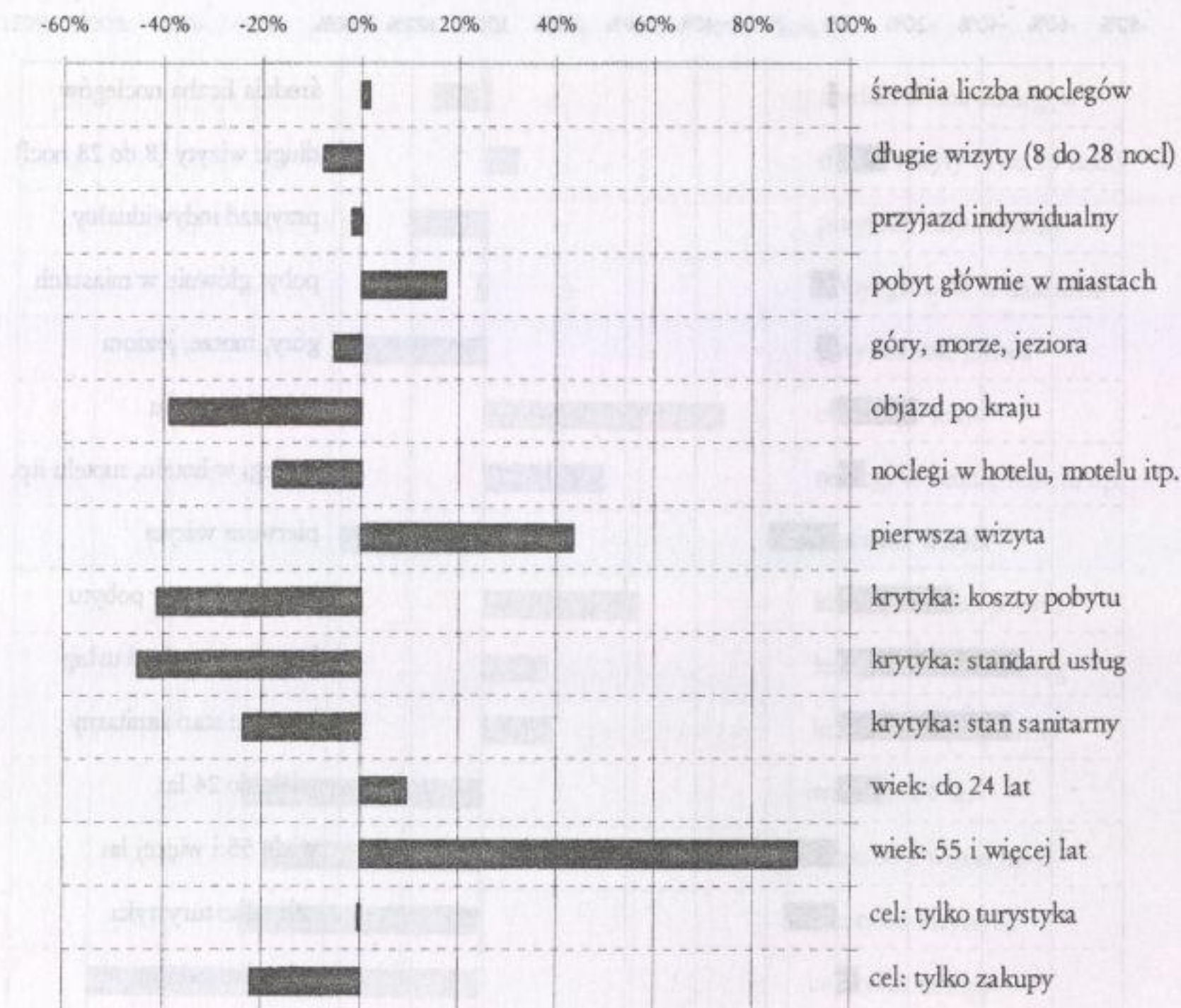
- ◆ Nieco krótszy czas pobytu
- ◆ Większy udział przyjazdów zorganizowanych przez biura podróży
- ◆ Duży udział noclegów w hotelach
- ◆ Większy — i rosnący — poziom krytycyzmu (zwłaszcza koszty pobytu krytykują częściej)
- ◆ Mniejszy — i malejący — udział pierwszych wizyt
- ◆ Mniejszy udział skrajnych grup wieku
- ◆ Mniej wizyt motywowanych względami czysto turystycznymi
- ◆ Wyraźnie mniejsze zainteresowanie zakupami

Rys. 23. Porównanie turystów z Francji z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej odwiedzających Polskę

- ♦ Mniejszy udział turystyki objazdowej
- ♦ Nieco większy udział pierwszych wizyt
- ♦ Wyraźnie większy udział najstarszej grupy wieku
- ♦ Mniejszy od przeciętnego dla krajów zachodnich poziom krytycyzmu (z wyjątkiem rosnących od dwóch lat narzekań na warunki dojazdu)
- ♦ Ponadto zwraca uwagę spadek w ostatnim roku udziału podróży służbowych i w interesach; rośnie segment czysto turystyczny i odwiedzin u krewnych i znajomych
- ♦ Dość duży odsetek osób polskiego pochodzenia.

Rys. 24. Porównanie turystów z Wielkiej Brytanii z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej odwiedzających Polskę

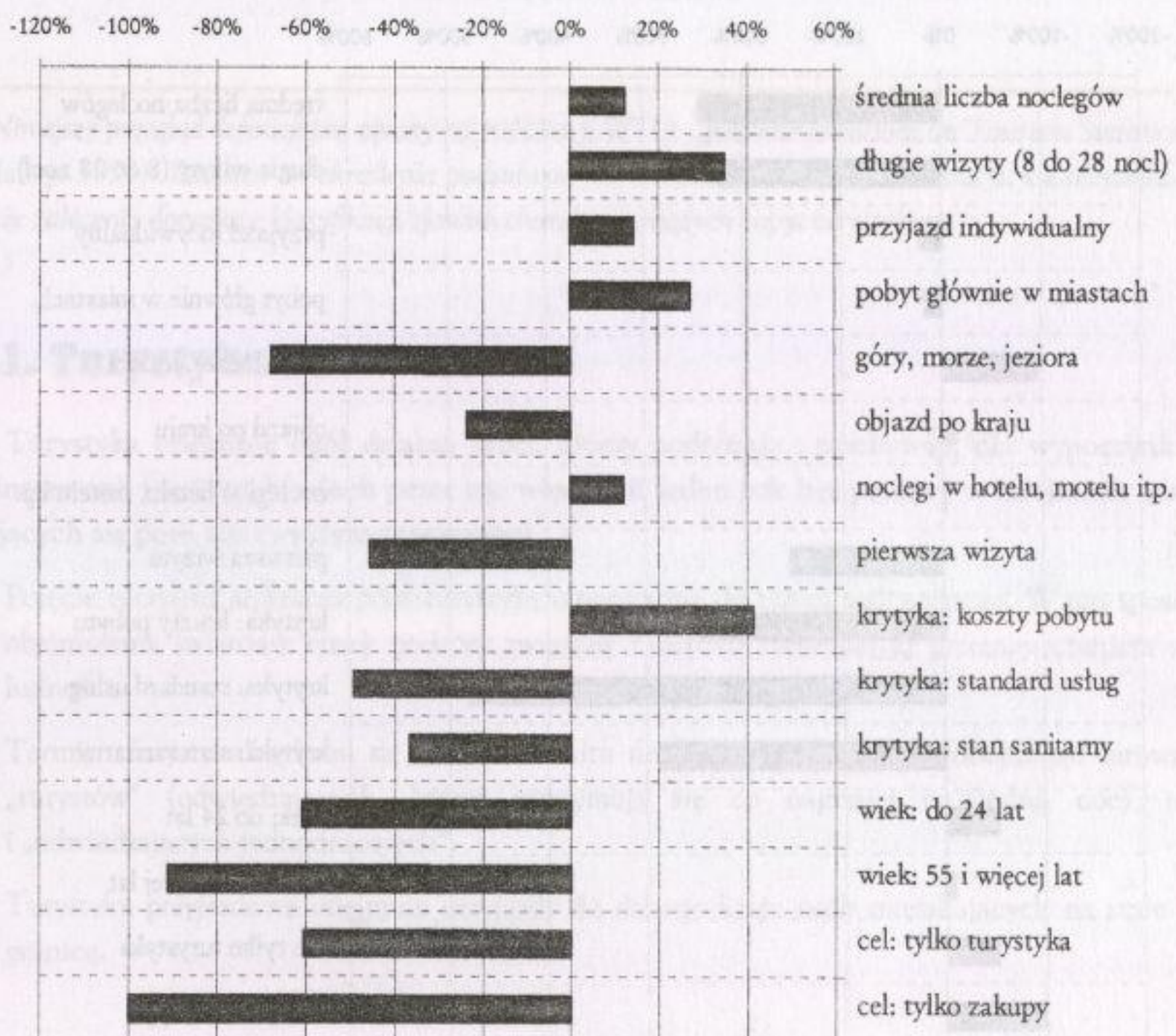

- ◆ Większy udział pobytów w miastach
- ◆ Mniejszy udział turystyki objazdowej
- ◆ Dość znaczny udział pierwszych wizyt w Polsce
- ◆ Wyraźnie większy udział najstarszej grupy wieku
- ◆ Mniejszy od przeciętnego dla krajów zachodnich poziom krytycyzmu.

Ponadto:

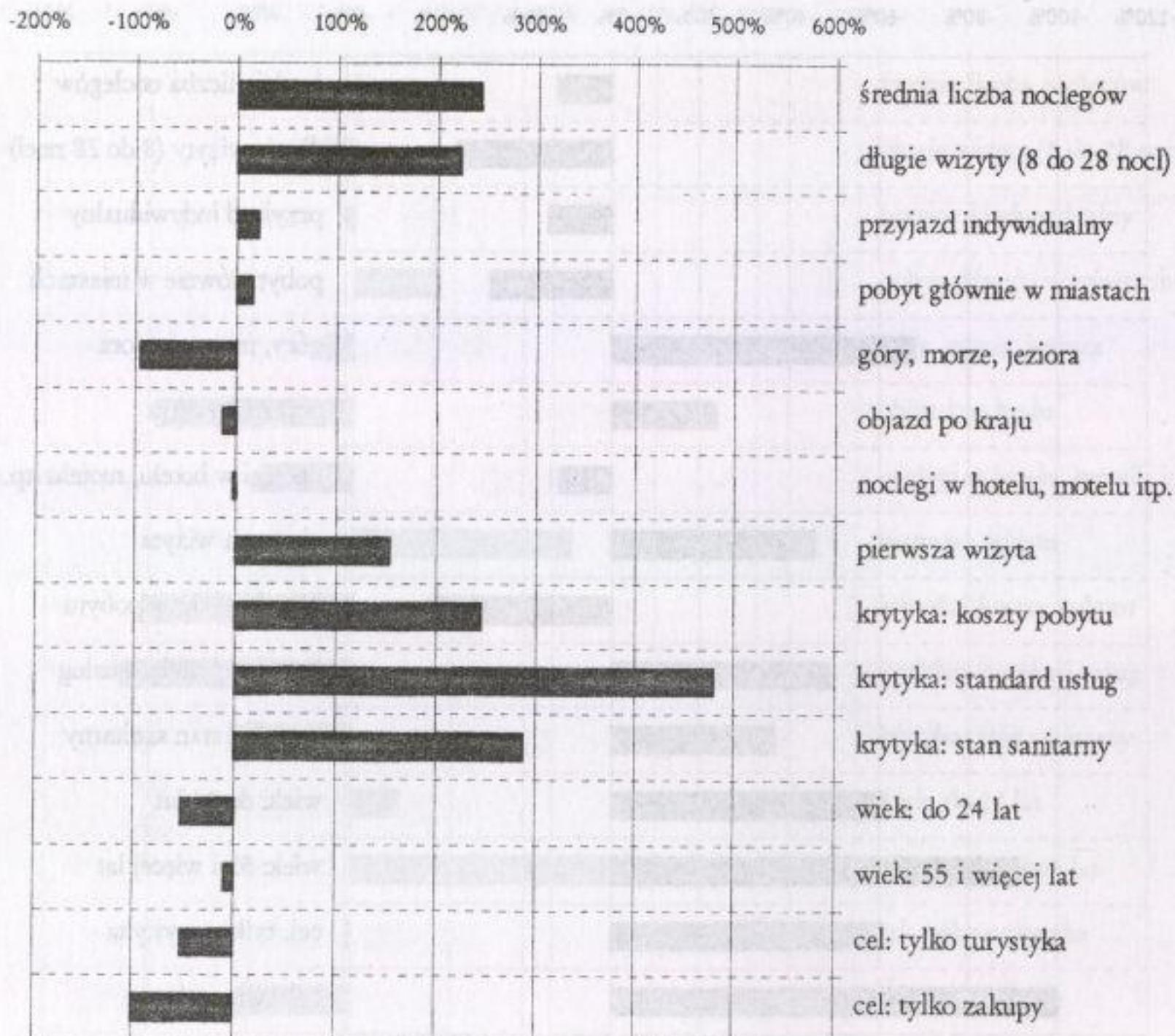
- ◆ Znaczny udział podróży drogą powietrzną
- ◆ Duży odsetek osób polskiego pochodzenia i odwiedzin u krewnych lub znajomych.

Rys. 25. Porównanie turystów z Włoch z ogółem turystów z krajów Europy Zachodniej odwiedzających Polskę

- ♦ Stosunkowo długi czas pobytu w Polsce
- ♦ Małe zainteresowanie regionami pojeziernymi, górskimi i nadmorskimi
- ♦ Nieco większy udział noclegów w hotelach
- ♦ Mały odsetek pierwszych wizyt
- ♦ Niski poziom krytycyzmu, z wyjątkiem licznych narzekań turystów zmotoryzowanych na uciążliwy dojazd (najwięcej w omawianej grupie krajów); w 1998 roku nieco wzrosła krytyka kosztów pobytu
- ♦ Dominacja turystów w wieku 35 do 44 lat
- ♦ Włosi bardzo często podają po kilka celów podróży, stąd udział motywów czysto turystycznych jest stosunkowo niski
- ♦ Małe zainteresowanie zakupami.

Rys. 26. Porównanie turystów z Ameryki Północnej z ogółem turystów odwiedzających Polskę

- ◆ Długi — najdłuższy wśród analizowanych krajów — czas pobytu w Polsce
- ◆ Ponadprzeciętny udział pierwszych wizyt
- ◆ Zwraca uwagę wysoki i rosnący poziom krytycyzmu; Amerykanie stosunkowo najczęściej krytykują poziom usług turystycznych, jakość informacji, a także koszty pobytu.

Ponadto:

- ◆ Znaczny — ale nie wyłączny — udział podróży drogą powietrzną (51%), co oznacza, że dość duża liczba wizyt Amerykanów w Polsce jest związana z ich pobytem w innych krajach europejskich.

5. Omówienie stosowanych pojęć i literatura

Niniejszy przegląd definicji jest oparty na publikacji WTO: „Recommendations on Tourism Statistics”⁸ (Madryt 1995). Zawiera on określenia podstawowych terminów stosowanych w statystyce turystyki, a także zalecenia dotyczące klasyfikacji zjawisk charakteryzujących popyt turystyczny.

5.1. Turystyka

Turystyka obejmuje ogół działań ludzi, którzy podróżują i przebywają dla wypoczynku, w interesach i w innych celach przez nie więcej niż jeden rok bez przerwy w miejscach znajdujących się poza ich zwykłym otoczeniem.

- ♦ Pojęcie turystyki wykracza poza turystykę ograniczoną do rynku wakacyjnego. W ten sposób obejmujemy światowy rynek podróży związany z szeroko rozumianym przemieszczaniem się ludności.
- ♦ Termin „turystyka” odnosi się do całokształtu działań odwiedzających, obejmując zarówno „turystów” (odwiedzających, którzy zatrzymują się co najmniej na jedną noc), jak i „odwiedzających jednodniowych”.
- ♦ Turystyka przyjazdowa obejmuje przyjazdy do danego kraju osób mieszkających na stałe za granicą.

5.2. Odwiedzający

Terminem „odwiedzający” określa się każdą osobę podróżującą do miejsca znajdującego się poza jej zwykłym otoczeniem na czas nie dłuższy niż 12 miesięcy, jeśli podstawowy cel podróży jest inny niż podjęcie działalności zarobkowej, wynagradzanej w odwiedzanej miejscowości.

- ♦ Podróż powinna się odbywać do miejsca znajdującego się poza zwykłym otoczeniem danej osoby. Pozwala to wyłączyć mniej lub bardziej regularne podróże pomiędzy miejscem nauki lub pracy a domem rodzinnym.
- ♦ Czas pobytu w odwiedzanej miejscowości nie powinien przekroczyć 12 kolejnych miesięcy. Po upływie tego czasu odwiedzający staje się mieszkańcem danej miejscowości (z punktu widzenia statystyki).

⁸ Polskie tłumaczenie: Terminologia turystyczna. Zalecenia WTO. ONZ-WTO Warszawa 1995

- ♦ Głównym celem wizyty nie może być działalność zarobkowa wynagradzana w odwiedzanym miejscu. W ten sposób wyklucza się migracje ludności związane z pracą.
- ♦ Wśród odwiedzających międzynarodowych wyróżniamy dwie kategorie: „turyści” i „odwiedzający jednodniowi”.

5.3. Turyści:

Odwiedzający, którzy przynajmniej przez jedną noc korzystają z obiektów zakwaterowania zbiorowego lub kwater prywatnych w odwiedzanym kraju.

5.4. Odwiedzający jednodniowi:

Odwiedzający, którzy nie nocują w obiektach zakwaterowania zbiorowego ani w kwaterach prywatnych w odwiedzanym kraju.

5.5. Pojęcie „zwykłego otoczenia”

Definicja „zwykłego otoczenia” jest oparta na następujących kryteriach:

- ♦ minimalnej odległości, którą należy pokonać, aby zostać uznanym za odwiedzającego;
- ♦ minimalnego okresu nieobecności w miejscu stałego zamieszkania;
- ♦ minimalnej „zmiany” miejscowości lub terytorialnej jednostki administracyjnej.

W klasyfikacji odwiedzających międzynarodowych według miejsca pochodzenia podstawą różnienia jest miejsce zamieszkania, nie zaś narodowość.

5.6. Komentarze do klasyfikacji stosowanych w kwestionariuszu Instytutu Turystyki

a) Obiekty noclegowe

W kwestionariuszu Instytutu Turystyki klasyfikacja obiektów noclegowych obejmuje następujące kategorie:

1. hotel, motel, zajazd itp.
2. pensjonat
3. prywatne mieszkanie rodziny lub znajomych
4. wynajęte kwatery prywatne
5. camping
6. inne

Kategoria 3 i 4 odpowiada definicji „kwatery prywatnych” według WTO.

Należy zwrócić uwagę, że z reguły w przypadku badań ankietowych ocena, z jakiej bazy noclegowej korzystano, należy do respondenta. Stąd powstaje trudność w porównywaniu wyników takich badań z danymi zbieranymi w obiektach noclegowych, kiedy stosuje się oficjalną klasyfikację (np. według formularza KT-1).

b) Cele podróży

W kwestionariuszu Instytutu Turystyki lista celów pobytu jest bardziej rozbudowana niż w standardowej klasyfikacji WTO. Jest to uzasadnione specyfiką zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski, która sprawia, że warto wyodrębnić takie kategorie jak: „zakupy”, „tranzyt”, „dorywcza praca” i „odwiedziny w kraju lub miejscu pochodzenia”. Z kolei „podróże w celach zdrowotnych” występują na tyle rzadko, że klasyfikują się w kategorii „inne”.

Można zaproponować następujące porównanie obu klasyfikacji:

IT	WTO
1. interesy, sprawy służbowe	3. podróże w spr. zawodowych i w interesach
2. typowa turystyka	1. wypoczynek, rekreacja, wakacje
3. zakupy	
4. odwiedziny u krewnych, znajomych	2. odwiedziny u krewnych i znajomych
5. tranzyt	6. inne
6. dorywcza praca	3. podróże w spr. zawodowych i w interesach
7. odwiedziny w miejscu (kraju) pochodzenia	1. wypoczynek, rekreacja, wakacje
8. motywy religijne	5. podróże w celach religijnych, pielgrzymki
9. inne	6. inne
	4. podróże w celach zdrowotnych

Kolejnym odstępstwem wynikającym ze specyfiki turystyki przyjazdowej do naszego kraju jest to, że wbrew sugestiom WTO, pozwalamy wskazać respondentom więcej niż jeden cel podróży. Dość typowe jest bowiem przyjeżdżanie do Polski w kilku celach: na przykład zakupów i odwiedzin u krewnych albo spraw służbowych połączonych ze zwiedzaniem. Rozważa się jednak przejście z czasem na zasadę pytania o główny cel podróży, czyli taki, że nie doszłoby do przyjazdu, gdyby ten cel nie zaistniał.

c) Analiza jednorodnych celów pobytu

Dla uchwycenia struktury jednorodnych celów pobytu dokonano odpowiednich przeliczeń odpowiedzi na pytanie o te cele. Przyjęto następujący sposób postępowania:

Najpierw skumulowano niektóre szczegółowe kategorie, na przykład do grupy przyjazdów „czysto turystycznych” zaliczono te osoby, które przyjechały z następujących powodów: typowa turystyka (wypoczynek, wakacje, zwiedzanie) i (lub) cele religijne i (lub) odwiedziny w miejscu lub kraju pochodzenia.

Następnie wybrano tylko te osoby, które klasyfikują się wyłącznie w danej kategorii, tj. nie wybrały żadnej z pozostałych odpowiedzi. W rezultacie powstaje obraz jednorodnych typów motywów podróży:

1. tylko interesy
2. tylko turystyka
3. tylko zakupy
4. tylko odwiedziny u krewnych lub znajomych

5. tylko tranzyt
6. inne i trudne do sklasyfikowania

Jako reszta pozostaje kategoria „mieszane”, grupująca głównie osoby łączące cele służbowe lub zakupy z celami turystycznymi.

d) Odwiedzane regiony

Układ regionów, jaki przyjęliśmy w ankietach, wynikał ze względów technicznych. Chodziło o maksymalną przejrzystość, tak by badani turyści, nie obeznani dobrze z naszą geografią, mogli się łatwo na zaproponowanej mapce odnaleźć. Respondentom przedstawiono mapkę Polski z zaznaczonymi dla orientacji ważniejszymi miastami i podziałem na regiony według układu: pas północny, środkowy i południowy; te z kolei podzielono na trzy pasy: zachodni, centralny i wschodni. W rezultacie powstało dziewięć regionów, których granice pokrywają się granicami województw według podziału administracyjnego z 1998 roku.

Wyróżnione z naszej ankiety regiony obejmują następujące (byłe) województwa:

1. Północny-zachodni: szczecińskie, koszalińskie
2. Północny-środkowy: gdańskie, elbląskie, słupskie
3. Północny-wschodni: olsztyńskie, suwalskie
4. Środkowy-zachodni: poznańskie, gorzowskie, zielonogórskie, pilskie, leszczyńskie
5. Środkowy-centralny: warszawskie, łódzkie, częstochowskie, toruńskie, skierniewickie, bydgoskie, kieleckie, ciechanowskie, piotrkowskie, kaliskie, konińskie, radomskie, wrocławskie, płockie, sieradzkie
6. Środkowy-wschodni: białostockie, lubelskie, rzeszowskie, siedleckie, zamojskie, chełmskie, ostrołęckie, białkopodlaskie, łomżyńskie, tarnobrzaskie
7. Południowy-zachodni: wrocławskie, jeleniogórskie, wałbrzyskie, legnickie
8. Południowy-środkowy: katowickie, bielskie, opolskie,
9. Południowy-wschodni: krakowskie, nowosądeckie, krośnieńskie, tarnowskie, przemyskie.

Literatura

1. *Tourism Highlights 1999*. WTO Madryt 1999
2. *Tourism 2020 Vision, A New Forecast*. Madryt WTO 1998
3. *European Travel Monitor*, IPK International; informacja na ITB Berlin 1999
4. *Ruch graniczny i wydatki cudzoziemców w Polsce oraz Polaków za granicą w 1997*. GUS 1998 oraz kolejne opracowanie z tego cyklu:
5. *Ruch graniczny i wydatki cudzoziemców w Polsce oraz Polaków za granicą w 1998*. GUS 1999
6. *Terminologia turystyczna. Zalecenia WTO*. Warszawa 1995

6. Część tabelaryczna

Część tabelaryczna zawiera szczegółowe zestawienie wyników badań:

1. Ogółem wszyscy turyści i w podziale na główne grupy krajów: Niemcy, kraje b. ZSRR, Czechy i Słowacja, kraje Europy Zachodniej
2. Kraje b. ZSRR (Białoruś, Rosja, Litwa, Ukraina)
- 3 i 4. Wybrane kraje (lub grupy krajów) nie sąsiadujące z Polską

Szczegółowe tabele charakteryzujące turystów według:

5. segmentów (wyróżnionych na podstawie jednorodnych celów podróży)
6. długości pobytu i sposobu organizacji podróży
7. wykorzystywanej bazy noclegowej

6.1. Charakterystyka przyjazdów turystów do Polski w 1998 roku według głównych krajów

	Ogółem	Niemcy	Kraje b. ZSRR	Czechy i Słowacja	Europa Zach.
Długość pobytu					
średnia liczba noclegów	5,0	5,9	3,2	6,8	6,6
1 do 3 noclegów	44,7	28,7	68,8	4,1	25,4
4 do 7 noclegów	38,2	50,0	25,8	61,1	43,0
8 do 28	16,4	20,7	5,2	34,8	31,0
dłużej	0,7	0,5	0,2	0,0	0,6
Organizacja podróży i pobytu					
grupa zorganizowana	6,7	4,8	7,1	0,3	10,1
indywidualnie z udziałem biura podr.	9,4	8,1	12,5	0,4	6,9
indywidualnie	82,2	86,9	76,9	99,3	82,9
brak danych	1,7	0,2	3,5	0,1	0,1
Sposób spędzania czasu w Polsce					
pobyt w miastach	70,7	60,7	79,7	84,6	61,7
pobyt wypoczynkowy w górach	3,1	4,5	1,2	2,7	6,2
pobyt wypoczynkowy nad morzem	2,0	3,0	1,5	0,2	1,8
w lasach, nad jeziorami	2,6	4,5	1,3	0,4	2,9
pobyt na wsi	9,7	17,6	4,3	0,0	9,5
objazd po kraju	10,3	15,0	3,4	12,0	19,1
turystyka aktywna i specjalistyczna	0,2	0,4	0,1	0,0	0,1
inne	5,2	4,9	7,1	0,3	1,8
brak danych	2,2	0,3	4,7	0,0	0,3
Miejsce noclegów					
hotel, motel itp	46,1	44,0	41,8	70,0	57,3
pensjonat	11,0	15,2	7,4	16,7	12,5
camping	2,7	1,9	2,7	6,9	3,9
kwatery prywatne	11,3	12,5	13,8	3,4	4,2
u rodziny lub znajomych	14,4	15,9	13,5	2,0	12,8
inne	5,6	1,3	10,8	0,5	2,3
brak danych	8,8	9,2	10,0	0,4	7,0
Która wizyta w Polsce					
pierwsza	7,6	6,4	5,5	4,4	14,9
druga	18,9	21,7	13,3	18,5	27,3
trzecia	21,4	28,6	12,6	62,1	23,2
czwarta lub kolejna	50,1	43,2	64,2	15,0	33,8
brak danych	2,1	0,1	4,4	0,0	0,8

	Ogółem	Niemcy	Kraje b. ZSRR	Czechy i Słowacja	Europa Zach.
Środki transportu					
samolot	5,4	3,0	1,3	0,7	12,4
samochód	74,1	89,0	67,9	86,8	65,2
pojazd ciężarowy	11,2	2,1	21,8	7,1	2,5
pociąg	0,5	1,1	0,0	1,0	0,4
prom	3,0	0,7	0,0	0,0	18,2
autokar	4,4	3,7	6,2	4,3	1,1
inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
brak danych	1,4	0,3	2,8	0,1	0,1
Cele pobytu					
turystyka, wypoczynek	32,1	47,3	11,6	87,4	43,2
odwiedziny u krewnych lub znajomych	23,1	26,3	14,6	58,0	28,1
interesy, sprawy służbowe	34,7	20,3	45,4	31,9	36,1
dorywcza praca	2,5	0,9	4,9	0,0	0,4
zakupy	20,1	13,3	30,0	31,8	5,9
motywy religijne	1,6	1,8	1,6	0,3	1,4
odwiedziny w miejscu pochodzenia	1,8	2,5	1,0	0,3	1,6
tranzyt	12,4	4,7	20,6	1,0	10,5
inne cele	3,9	4,2	4,6	0,0	2,1
brak danych	1,3	0,1	2,7	0,0	0,8
Odwiedzane regiony kraju					
północny-zachodni	4,7	5,7	2,0	0,2	12,3
północny-środkowy	9,4	12,2	7,8	0,0	11,1
północny-wschodni	11,2	9,7	15,2	0,3	6,8
środkowy-zachodni	11,7	18,8	5,4	2,1	17,0
środkowy-centralny	40,5	44,7	28,7	47,1	57,9
środkowy-wschodni	24,7	14,0	40,3	1,2	10,5
południowy-zachodni	6,5	10,7	2,5	11,1	9,0
południowy-środkowy	6,9	10,2	0,9	25,4	13,8
południowy-wschodni	8,8	9,4	3,1	28,7	17,2
brak danych	5,6	0,9	11,4	0,4	1,0
Odwiedzane miasta					
Gdańsk	5,7	5,6	6,4	0,0	5,7
Szczecin	2,1	2,6	1,8	0,0	2,4
Wrocław	4,5	7,5	1,6	7,8	5,8
Łódź	6,4	5,6	8,3	0,7	3,8
Poznań	7,4	11,9	4,7	1,6	6,6
Kraków	7,4	7,5	3,2	24,0	13,1
Warszawa	22,3	16,0	20,1	43,6	31,7
Katowice	3,5	6,1	0,4	14,8	4,2
Białystok	5,5	1,8	10,5	0,0	1,4
Lublin	9,2	2,3	18,2	0,0	1,4
Częstochowa	4,6	7,4	1,9	1,2	5,7

	Ogółem	Niemcy	Kraje b. ZSRR	Czechy i Słowacja	Europa Zach.
Uwagi krytyczne					
koszty pobytu	11,2	6,0	11,8	14,8	17,0
trudny, uciążliwy dojazd	13,5	16,5	5,7	57,7	21,0
organizacja podróży lub pobytu	3,7	3,4	4,4	4,4	2,4
brak atrakcji turystycznych	2,0	1,4	2,0	2,7	2,5
brak informacji	7,3	6,6	4,1	2,3	14,7
niski standard usług	9,8	11,0	2,0	6,7	24,7
stan sanitarny	11,0	14,9	2,9	12,7	21,0
inne	1,5	0,2	2,9	0,1	0,5
brak uwag	52,5	50,9	68,3	0,8	27,4
Zamiar ponownego przyjazdu	91,2	95,9	85,4	99,9	94,8
Dane demograficzne					
Kobiety	31,6	39,7	23,4	27,3	36,5
Mężczyźni	64,1	59,2	68,0	72,7	62,5
brak danych	4,3	1,0	8,6	0,0	1,0
wiek do 24 lat	8,2	3,5	13,0	1,3	6,4
25 do 34	25,0	18,7	33,6	13,9	17,9
35 do 44	39,4	41,9	33,3	57,9	46,6
45 do 54	19,3	25,5	12,6	25,8	22,4
55 i więcej	6,9	10,1	5,1	1,1	5,6
brak danych	1,3	0,3	2,4	0,0	1,0
wykształcenie wyższe	28,1	37,3	15,8	11,6	42,1
średnie	56,2	51,3	60,5	82,8	52,0
podstawowe	7,6	6,4	10,0	5,4	4,3
brak danych	8,2	5,0	13,7	0,1	1,6
pracują	82,4	89,9	73,1	99,3	88,4
uczą się	3,5	3,5	2,6	0,7	5,7
deklarują polskie pochodzenie	6,9	7,2	5,7	1,1	7,4
Typy turystów (wg jednorodnych celów pobytu)					
tylko turystyka i wypoczynek	18,4	34,6	4,4	3,4	25,4
tylko odwiedziny u krewn./znajomych	9,5	13,6	6,3	0,5	11,1
tylko interesy lub sprawy służbowe	22,1	16,5	26,2	8,1	25,8
tylko zakupy	8,5	9,3	11,1	0,1	1,8
tylko tranzyt	9,8	3,4	16,5	0,5	8,9
inne, nieokreślone	3,2	3,9	3,5	0,0	1,9
cele mieszane	28,4	18,8	32,0	87,4	25,2

6.2. Charakterystyka przyjazdów turystów do Polski w 1998 roku z krajów byłego ZSRR

	Rosja	Litwa	Białoruś	Ukraina
Długość pobytu				
średnia liczba noclegów	3,0	2,8	2,8	3,75
1 do 3 noclegów	81,9	73,1	67,5	61,2
4 do 7 noclegów	14,7	26,0	31,5	27,9
8 do 28	2,3	0,8	0,9	10,9
dłużej	1,1	0,1	0,1	0,0
Organizacja podróży i pobytu				
grupa zorganizowana	5,2	10,6	7,2	5,0
indywidualnie z udziałem biura podr.	10,9	16,7	11,7	8,1
indywidualnie	76,8	69,3	79,6	86,1
brak danych	7,1	3,5	1,6	0,8
Sposób spędzania czasu w Polsce				
pobyt w miastach	74,2	87,5	80,9	80,4
pobyt wypoczynkowy w górach	1,6	0,2	0,5	2,0
pobyt wypoczynkowy nad morzem	2,8	0,0	0,6	1,7
w lasach, nad jeziorami	1,5	0,3	2,0	1,4
pobyt na wsi	5,8	2,3	4,3	5,6
objazd po kraju	5,3	2,7	2,7	2,5
turystyka aktywna i specjalistyczna	0,7	0,0	0,1	0,0
inne	9,0	5,8	7,3	7,4
brak danych	8,3	4,2	2,0	1,4
Miejsce noclegów				
hotel, motel itp	48,2	46,0	34,5	43,9
pensjonat	3,4	13,8	2,5	8,1
camping	2,5	3,6	4,9	1,5
kwatery prywatne	4,7	13,4	12,2	16,1
u rodziny lub znajomych	12,6	10,0	20,4	14,0
inne	16,7	5,9	12,7	8,2
brak danych	11,9	7,3	12,8	8,2
Która wizyta w Polsce				
pierwsza	3,4	6,9	6,2	2,5
druga	9,4	11,1	16,4	13,6
trzecia	5,9	13,4	16,4	14,6
czwarta lub kolejna	72,4	62,1	59,2	66,7
brak danych	8,9	6,5	1,9	2,5

	Rosja	Litwa	Białoruś	Ukraina
Środki transportu				
samolot	4,2	0,0	0,5	0,7
samochód	61,0	61,0	67,0	72,5
pojazd ciężarowy	27,8	28,6	20,8	19,4
pociąg	0,0	0,0	0,0	0,0
prom	0,0	0,0	0,0	0,0
autokar	3,2	8,1	6,4	6,7
inne	0,0	0,0	0,0	0,1
brak danych	3,7	2,3	5,4	0,7
Cele pobytu				
turystyka, wypoczynek	17,6	16,4	8,5	8,1
odwiedziny u krewnych, znajomych	12,2	13,2	18,6	15,8
interesy, sprawy służbowe	51,9	47,5	35,5	48,3
dorywcza praca	2,2	1,2	2,7	4,8
zakupy	31,6	22,9	36,1	27,4
motywy religijne	1,2	2,2	2,8	1,5
odwiedziny w miejscu pochodzenia	0,1	0,7	1,9	1,2
tranzyt	15,5	26,0	19,3	19,0
inne cele	7,3	2,6	8,9	1,5
brak danych	6,7	3,9	1,5	0,8
Odwiedzane regiony kraju				
północny-zachodni	2,6	3,5	0,7	1,5
północny-środkowy	23,6	4,5	0,8	5,6
północny-wschodni	40,9	47,1	2,0	1,5
środkowy-zachodni	4,5	5,8	6,1	4,9
środkowy-centralny	26,7	22,1	33,9	24,6
środkowy-wschodni	8,8	20,3	49,9	59,8
południowy-zachodni	1,9	2,3	1,6	3,4
południowy-środkowy	1,4	0,0	0,2	1,0
południowy-wschodni	1,8	2,5	3,6	3,1
brak danych	9,2	10,8	9,3	9,1
Odwiedzane miasta				
Gdańsk	16,4	4,6	0,3	5,5
Szczecin	2,5	4,0	0,8	0,7
Wrocław	0,6	2,2	1,3	2,1
Łódź	5,9	5,6	10,4	6,6
Poznań	3,6	5,9	6,0	3,4
Kraków	0,9	6,9	2,7	2,9
Warszawa	17,7	24,6	26,3	13,7
Katowice	0,7	0,1	0,1	0,6
Białystok	3,9	23,2	31,8	0,4
Lublin	1,5	1,2	1,7	37,9
Częstochowa	0,8	1,8	1,4	3,3

	Rosja	Litwa	Białoruś	Ukraina
Uwagi krytyczne				
koszty pobytu	19,8	10,9	10,4	10,2
trudny, uciążliwy dojazd	4,5	5,6	6,8	1,7
organizacja podróży lub pobytu	8,0	1,4	5,6	3,7
brak atrakcji turystycznych	2,2	1,6	1,9	1,9
brak informacji	5,2	3,1	3,0	3,3
niski standard usług	2,3	1,1	1,6	3,0
stan sanitarny	3,3	4,2	3,0	2,9
inne	6,5	2,2	2,0	2,7
brak uwag	57,8	71,2	72,8	72,6
Zamiar ponownego przyjazdu				
	83,0	86,0	87,3	89,0
Dane demograficzne				
Kobiety	22,1	25,4	23,3	24,3
Mężczyźni	57,9	69,1	73,2	69,6
brak danych	20,0	5,5	3,5	6,2
wiek				
wiek do 24 lat	28,9	11,5	7,0	7,2
25 do 34	28,0	37,9	30,4	33,8
35 do 44	23,9	32,1	39,7	37,6
45 do 54	10,3	12,7	15,2	13,4
55 i więcej	3,9	3,7	6,6	6,2
brak danych	5,0	2,1	1,1	1,8
wykształcenie				
wykształcenie wyższe	21,0	22,2	15,6	12,0
średnie	44,4	62,0	60,0	67,9
podstawowe	7,7	3,5	16,8	10,9
brak danych	26,9	12,4	7,6	9,1
status				
pracują	50,4	84,7	79,6	79,2
uczą się	4,6	3,2	1,4	2,7
deklarują polskie pochodzenie	3,4	8,6	9,1	5,3
Typy turystów (wg jednorodnych celów pobytu)				
tylko turystyka i wypoczynek	5,8	5,2	3,1	5,2
tylko odwiedziny u krewn./znajomych	2,9	8,2	10,5	5,8
tylko interesy lub sprawy służbowe	24,4	27,6	19,1	33,1
tylko zakupy	7,5	6,4	17,4	12,2
tylko tranzyt	13,3	17,3	16,7	16,3
inne, nieokreślone	4,6	0,9	5,2	1,9
cele mieszane	41,5	34,3	27,9	25,6

6.3. Charakterystyka przyjazdów turystów do Polski w 1998 roku z pozostałych ważniejszych krajów

	Austria	Belgia	Holandia	Francja	W. Brytania
Długość pobytu					
średnia liczba noclegów	5,6	7,2	6,4	6,7	6,7
1 do 3 noclegów	36,1	19,4	22,2	20,6	27,9
4 do 7 noclegów	30,4	46,3	49,9	51,5	42,9
8 do 28	33,3	33,7	27,8	26,8	28,6
dłużej	0,2	0,6	0,1	1,0	0,6
Organizacja podróży i pobytu					
grupa zorganizowana	31,9	2,2	6,1	4,1	4,4
indywidualnie z udziałem biura podr.	2,0	7,9	6,3	12,8	14,2
indywidualnie	65,8	89,5	87,6	83,0	81,3
brak danych	0,3	0,4	0,0	0,2	0,1
Sposób spędzania czasu w Polsce					
pobyt w miastach	60,2	64,3	57,0	66,1	72,3
pobyt wypoczynkowy w górach	2,2	7,3	6,7	7,9	8,0
pobyt wypoczynkowy nad morzem	2,3	2,5	2,1	2,5	1,2
w lasach, nad jeziorami	2,5	3,4	1,6	1,1	1,1
pobyt na wsi	1,9	15,4	16,2	11,5	9,4
objazd po kraju	30,9	9,5	18,0	15,0	11,7
turystyka aktywna i specjalistyczna	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
inne	2,2	1,2	2,0	1,5	2,2
brak danych	0,0	0,2	0,0	0,5	0,3
Miejsce noclegów					
hotel, motel itp.	74,8	46,7	52,4	53,1	47,2
pensjonat	15,8	14,6	12,4	12,9	11,6
camping	3,6	4,8	2,5	1,8	2,9
kwatery prywatne	1,4	8,0	6,4	3,8	4,9
u rodziny lub znajomych	2,8	16,1	14,9	14,5	14,6
inne	0,8	0,6	0,4	2,0	2,5
brak danych	0,8	9,1	11,0	12,0	16,2
Która wizyta w Polsce					
pierwsza	9,4	13,8	9,6	17,7	21,4
druga	27,3	21,8	29,5	26,0	28,3
trzecia	32,7	29,0	22,0	23,7	19,5
czwarta lub kolejna	30,6	35,3	38,6	31,9	25,2
brak danych	0,0	0,0	0,3	0,7	5,6

	Austria	Belgia	Holandia	Francja	W. Brytania
Środki transportu					
samolot	15,5	10,7	7,4	7,5	7,3
samochód	45,8	85,1	90,2	88,8	85,3
pojazd ciężarowy	5,2	1,9	1,8	2,0	3,0
pociąg	1,4	1,4	0,0	0,3	0,0
prom	29,3	0,0	0,0	0,0	1,1
autokar	2,9	0,4	0,3	1,4	3,3
inne	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
brak danych	0,0	0,0	0,4	0,1	0,0
Cele pobytu					
turystyka, wypoczynek	43,5	44,8	42,3	46,6	36,0
odwiedziny u krewnych, znajomych	21,1	29,3	24,1	31,9	30,1
interesy, sprawy służbowe	44,0	32,1	28,0	30,9	27,5
dorywcza praca	0,0	0,0	1,3	0,0	0,5
zakupy	2,9	9,5	6,5	6,4	3,3
motywy religijne	0,0	0,4	0,8	2,5	2,5
odwiedziny w miejscu pochodzenia	0,6	1,4	2,0	2,3	3,3
transyt	30,4	3,5	3,2	7,7	9,4
inne cele	0,0	3,6	3,3	1,9	2,9
brak danych	1,0	0,4	0,0	0,2	5,7
Odwiedzane regiony kraju					
północny-zachodni	32,3	3,7	7,4	6,7	3,4
północny-środkowy	6,1	12,9	14,2	9,8	12,8
północny-wschodni	1,2	9,6	11,2	7,5	7,1
środkowy-zachodni	34,2	9,7	16,2	10,5	11,2
środkowy-centralny	64,7	52,2	58,2	49,9	46,3
środkowy-wschodni	2,3	8,7	14,2	9,8	13,2
południowy-zachodni	13,3	6,4	6,7	11,8	11,8
południowy-środkowy	35,8	11,2	7,5	11,3	8,8
południowy-wschodni	16,4	13,1	14,2	19,7	21,2
brak danych	0,0	0,0	0,9	1,7	3,6
Odwiedzane miasta					
Gdańsk	4,4	5,7	7,4	5,2	9,7
Szczecin	0,4	1,4	2,8	2,7	2,6
Wrocław	5,2	4,9	3,7	9,4	10,0
Łódź	1,6	3,5	5,7	4,7	4,2
Poznań	4,7	4,7	9,4	6,9	8,2
Kraków	15,4	6,3	11,0	15,0	15,4
Warszawa	34,9	28,3	24,0	32,4	28,3
Katowice	6,0	5,7	1,5	7,1	5,5
Białystok	0,0	0,6	1,9	2,3	2,9
Lublin	0,2	0,9	1,5	2,2	3,4
Częstochowa	5,7	2,0	5,3	9,4	7,6

	Austria	Belgia	Holandia	Francja	W. Brytania
Uwagi krytyczne					
koszty pobytu	23,8	13,1	7,8	11,6	10,0
trudny, uciążliwy dojazd	34,1	20,2	14,6	21,1	18,0
organizacja podróży lub pobytu	3,2	4,0	1,9	1,9	3,5
brak atrakcji turystycznych	1,1	1,0	3,5	0,9	2,7
brak informacji	17,7	10,3	5,1	7,0	5,1
niski standard usług	28,8	13,6	14,1	12,0	13,6
stan sanitarny	24,8	17,3	15,7	10,9	16,0
inne	0,0	1,5	0,8	0,6	0,5
brak uwag	2,7	36,2	48,7	46,2	45,3
Zamiar ponownego przyjazdu					
	98,3	94,6	94,9	92,8	85,6
Dane demograficzne					
Kobiety	34,2	37,9	36,9	41,1	41,8
Mężczyźni	65,8	61,9	62,8	57,7	51,8
brak danych	0,0	0,2	0,3	1,3	6,4
wiek do 24 lat	2,5	6,8	5,1	5,6	7,0
25 do 34	12,0	13,8	23,4	17,4	19,3
35 do 44	56,9	52,5	42,4	41,3	36,1
45 do 54	26,1	21,2	22,8	22,4	20,1
55 i więcej	2,5	5,0	5,9	12,8	10,6
brak danych	0,0	0,6	0,4	0,6	6,9
wykształcenie wyższe	42,3	41,2	52,4	34,7	32,3
średnie	53,3	52,4	42,7	56,8	52,9
podstawowe	4,1	4,0	3,3	6,5	7,0
brak danych	0,3	2,3	1,7	2,0	7,8
pracują	96,7	89,8	90,0	82,1	77,3
uczą się	2,4	6,9	5,2	4,2	5,8
deklarują polskie pochodzenie	3,1	9,5	4,9	12,0	16,1
Typy turystów (wg jednorodnych celów pobytu)					
tylko turystyka i wypoczynek	9,8	28,1	38,3	29,2	25,3
tylko odwiedziny u krewn./znajomych	1,3	15,1	16,9	13,7	15,7
tylko interesy lub sprawy służbowe	20,5	25,2	23,9	22,6	22,5
tylko zakupy	0	4,3	5,0	1,7	1,4
tylko tranzyt	29,5	3,6	1,5	6,6	7,8
inne, nieokreślone	0	3,6	4,0	1,3	3,1
cele mieszane	38,9	20,1	10,4	24,8	24,3

6.4. Charakterystyka przyjazdów turystów do Polski w 1998 roku z pozostałych ważniejszych krajów (c.d.)

	Włochy	Szwecja	Dania	Czechy	Ameryka Płn.
Długość pobytu					
średnia liczba noclegów	7,35	6,3	5,9	6,85	17,3
1 do 3 noclegów	12,1	37,2	33,1	3,4	3,5
4 do 7 noclegów	45,7	33,1	42,2	61,4	26,5
8 do 28	41,8	28,0	24,5	35,2	52,9
dłużej	0,5	1,7	0,1	0,0	17,1
Organizacja podróży i pobytu					
grupa zorganizowana	1,1	16,2	11,7	0,3	0,0
indywidualnie z udziałem biura podr.	4,0	0,3	2,5	0,5	0,0
indywidualnie	94,8	83,5	85,7	99,1	100,0
brak danych	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
Sposób spędzania czasu w Polsce					
pobyt w miastach	78,4	45,0	59,1	86,5	82,4
pobyt wypoczynkowy w górach	2,3	9,4	3,6	1,7	0,4
pobyt wypoczynkowy nad morzem	1,2	0,6	1,1	0,3	0,0
w lasach, nad jeziorami	0,0	2,9	5,2	0,5	0,0
pobyt na wsi	2,9	4,8	11,1	0,0	13,2
objazd po kraju	14,6	37,2	20,3	11,3	9,0
turystyka aktywna i specjalistyczna	0,0	0,0	1,2	0,0	0,0
inne	2,3	0,2	1,2	0,0	0,0
brak danych	0,0	0,7	0,6	0,0	0,0
Miejsce noclegów					
hotel, motel itp.	64,1	54,9	57,6	70,1	44,8
pensjonat	12,4	10,3	6,6	16,8	2,7
camping	9,5	3,7	4,3	6,6	0,0
kwatery prywatne	2,5	2,5	4,3	3,6	0,4
u rodziny lub znajomych	7,7	15,9	18,4	2,3	49,2
inne	1,2	12,2	1,9	0,1	1,0
brak danych	2,7	0,5	6,9	0,5	1,9
Która wizyta w Polsce					
pierwsza	8,1	16,4	11,4	4,8	19,2
druga	26,7	29,1	30,8	17,5	33,8
trzecia	37,8	9,8	18,4	62,1	6,0
czwarta lub kolejna	27,4	44,7	39,2	15,6	40,9
brak danych	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0

	Włochy	Szwecja	Dania	Czechy	Ameryka Płn.
Środki transportu					
samolot	13,8	1,5	2,1	0,9	71,7
samochód	78,0	14,8	39,7	85,0	12,0
pojazd ciężarowy	7,6	0,5	0,5	7,6	1,0
pociąg	0,0	0,0	0,0	1,4	0,0
prom	0,0	83,2	57,8	0,0	14,2
autokar	0,0	0,0	0,0	4,9	0,0
inne	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
brak danych	0,6	0,0	0,0	0,2	1,0
Cele pobytu					
turystyka, wypoczynek	65,7	36,2	36,3	88,4	36,6
odwiedziny u krewnych; znajomych	50,0	22,6	26,5	57,4	55,6
interesy, sprawy służbowe	45,3	44,0	37,8	30,6	41,5
dorywcza praca	0,6	0,0	1,1	0,0	0,0
zakupy	19,7	2,8	4,4	34,2	1,0
motywy religijne	3,4	0,0	0,7	0,0	1,9
odwiedziny w miejscu pochodzenia	0,4	1,3	0,8	0,0	10,4
tranzyt	1,8	18,7	8,3	0,3	1,2
inne cele	1,7	1,0	1,8	0,0	1,0
brak danych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Odwiedzane regiony kraju					
północny-zachodni	1,7	30,5	16,9	0,3	9,7
północny-środkowy	5,4	19,0	13,0	0,0	5,6
północny-wschodni	0,4	5,2	8,1	0,1	3,4
środkowy-zachodni	5,7	28,7	18,5	1,8	10,1
środkowy-centralny	65,6	59,7	62,9	48,0	79,2
środkowy-wschodni	3,1	11,6	15,6	0,5	7,2
południowy-zachodni	15,2	6,1	5,1	13,4	3,7
południowy-środkowy	15,6	18,9	7,4	30,0	4,9
południowy-wschodni	22,2	18,6	14,6	20,5	12,9
brak danych	0,5	0,3	0,3	0,2	0,0
Odwiedzane miasta					
Gdańsk	3,2	7,5	5,1	0,0	2,9
Szczecin	0,6	4,2	4,3	0,0	3,5
Wrocław	11,5	2,6	3,0	9,2	3,7
Łódź	2,2	2,1	3,4	0,7	4,4
Poznań	1,7	7,2	6,6	1,2	4,1
Kraków	20,9	11,4	12,6	20,5	12,5
Warszawa	51,8	22,7	28,6	44,6	53,0
Katowice	10,3	0,3	1,7	17,0	3,1
Białystok	1,2	0,6	0,6	0,0	0,0
Lublin	0,0	0,3	0,1	0,0	1,8
Częstochowa	3,2	3,8	4,5	1,0	2,1

	Włochy	Szwecja	Dania	Czechy	Ameryka Płn.
Uwagi krytyczne					
koszty pobytu	24,0	28,4	18,2	15,1	38,6
trudny, uciążliwy dojazd	43,4	12,8	12,7	59,7	2,1
organizacja podróży lub pobytu	1,8	1,8	1,1	2,6	2,0
brak atrakcji turystycznych	0,0	4,9	3,2	2,9	9,1
brak informacji	8,1	33,7	25,3	2,4	39,1
niski standard usług	12,6	55,8	43,3	6,7	56,8
stan sanitarny	13,3	36,7	30,8	12,3	42,6
inne	0,0	0,2	0,9	0,2	0,0
brak uwag	10,3	5,0	22,5	0,6	0,0
Zamiar ponownego przyjazdu	97,2	98,1	98,8	100,0	97,5
Dane demograficzne					
Kobiety	33,0	26,0	36,9	25,2	42,3
Mężczyźni	67,0	73,4	62,9	74,8	57,3
brak danych	0,0	0,6	0,2	0,0	0,4
wiek do 24 lat	2,5	9,5	5,4	1,6	3,9
25 do 34	9,9	20,9	19,5	12,9	22,4
35 do 44	47,9	52,1	51,5	60,1	52,8
45 do 54	39,2	16,9	21,7	24,6	14,6
55 i więcej	0,5	0,6	1,9	0,7	6,3
brak danych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
wykształcenie wyższe	25,1	43,4	49,1	12,4	57,0
średnie	70,4	55,2	49,3	81,7	42,2
podstawowe	4,5	1,4	1,2	5,7	0,0
brak danych	0,0	0,0	0,4	0,2	0,8
pracują	95,6	89,2	95,2	99,1	91,0
uczą się	2,0	10,1	3,2	0,9	8,3
deklarują polskie pochodzenie	3,8	6,4	7,4	0,9	42,0
Typy turystów (wg jednorodnych celów pobytu)					
tylko turystyka i wypoczynek	10,0	24,5	26,3	3,5	8,9
tylko odwiedziny u krewn./znajomych	3,7	6,7	14,3	0,6	17,9
tylko interesy lub sprawy służbowe	22,7	31,9	33,8	7,3	31,1
tylko zakupy	0,0	12,3	3,0	0,1	0,0
tylko tranzyt	1,8	0,6	6,0	0,0	1,2
inne, nieokreślone	0,6	0,6	2,3	0,0	0,0
cele mieszane	61,3	23,3	14,3	88,5	40,8

6.5. Turyści zagraniczni w 1998 roku według segmentów (jednorodne cele podróży)

	Turystyka i wypocz.	Krewni, znajomi	Interesy/ służbowe	Zakupy	Tranzyt
Udział %	18,5	9,5	22,2	8,5	9,8
Długość pobytu					
średnia liczba noclegów	7,4	5,9	4,7	2,9	1,5
%	%	%	%	%	%
1 do 3 noclegów	18,5	31,1	47,3	72,0	95,5
4 do 7 noclegów	49,9	50,2	37,7	25,5	4,3
dłużej	31,6	18,7	15,0	2,5	0,2
Organizacja podróży i pobytu					
z udziałem biura podróży	31,5	5,6	7,0	11,6	12,2
w pełni indywidualnie	67,8	94,2	90,9	87,1	82,0
brak danych	0,7	0,2	2,0	1,3	5,8
Sposób spędzania czasu w Polsce					
pobyt w miastach	42,0	60,8	90,8	79,5	54,4
pobyt wypoczynkowy w górach	9,0	1,7	0,6	2,6	0,5
pobyt wypoczynkowy nad morzem	6,2	0,5	0,8	0,7	0,1
w lasach, nad jeziorami	9,6	0,3	0,4	1,4	0,6
pobyt na wsi	16,1	30,5	1,3	7,6	2,2
objazd po kraju	25,2	7,0	3,0	2,3	10,1
turystyka aktywna i specjalistyczna	0,5	0,1	0,0	0,0	0,2
inne	2,0	2,3	2,4	3,9	25,1
Miejsce noclegów					
hotel, motel itp	46,8	13,8	70,3	41,7	41,2
pensjonat	20,0	4,5	9,4	9,0	9,2
u rodziny lub znajomych	6,4	62,9	2,7	15,0	4,4
inne	19,1	16,4	7,8	27,4	32,7
brak danych	7,7	2,4	9,8	6,8	12,5
Cele pobytu					
turystyka, wypoczynek	91,4				
odwiedziny u krewnych, znajomych		100,0			
interesy, sprawy służbowe			100,0		
dorywcza praca					
zakupy				100,0	
motywy religijne	5,3				
odwiedziny w miejscu pochodzenia	5,4				
tranzyt					100,0
inne cele					

	Turystyka i wypocz.	Krewni, znajomi	Interesy/ służbowe	Zakupy	Tranzyt
Która wizyta w Polsce					
pierwsza	15,4	2,6	6,3	4,5	3,9
druga	27,6	14,0	19,4	14,0	12,5
trzecia	23,0	22,7	19,0	16,9	8,0
czwarta lub kolejna	33,5	60,6	52,7	61,4	73,8
brak danych	0,5	0,0	2,6	3,2	1,8
Środki transportu					
samolot	8,1	4,9	10,3	0,0	0,0
samochód	79,1	87,0	66,6	86,2	66,0
pojazd ciężarowy	2,7	2,1	13,1	9,5	23,1
pociąg	0,7	0,6	0,8	0,8	0,1
prom	2,7	3,0	4,5	0,0	7,5
autokar	6,1	1,9	3,6	2,0	2,1
inne	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
brak danych	0,7	0,4	1,0	1,4	1,0
Uwagi krytyczne					
koszty pobytu	8,8	6,8	9,8	6,6	6,7
trudny, uciążliwy dojazd	12,1	9,5	10,0	5,3	6,4
organizacja podróży lub pobytu	5,2	2,5	3,3	2,4	0,7
brak atrakcji turystycznych	1,5	1,2	3,2	3,1	0,6
brak informacji	10,2	4,6	9,7	5,1	3,2
niski standard usług	15,7	8,1	13,2	5,5	6,4
stan sanitarny	16,9	9,9	9,5	7,6	11,0
inne	0,7	0,8	0,7	2,0	2,1
Zamiar ponownego przyjazdu	92,8	96,2	92,6	90,5	87,7
Odwiedzane regiony kraju					
północny-zachodni	5,5	4,9	3,3	5,0	11,4
północny-środkowy	17,1	7,9	4,6	8,0	9,9
północny-wschodni	16,0	14,2	9,2	8,7	9,2
środkowy-zachodni	14,0	9,8	9,0	15,2	25,7
środkowy-centralny	48,8	33,9	41,2	30,3	31,3
środkowy-wschodni	17,6	28,0	29,2	30,8	28,9
południowy-zachodni	8,9	5,5	3,9	3,9	9,1
południowy-środkowy	7,5	6,0	2,8	0,9	9,9
południowy-wschodni	21,5	3,0	3,1	0,9	3,1

	Turystyka i wypocz.	Krewni, znajomi	Interesy/ służbowe	Zakupy	Tranzyt
Odwiedzane miasta					
Gdańsk	7,8	2,6	2,9	4,4	7,9
Szczecin	1,0	2,3	1,7	3,3	2,5
Wrocław	5,7	3,5	3,3	2,8	3,7
Łódź	4,3	4,1	7,7	5,8	2,4
Poznań	7,7	6,1	6,8	10,0	13,4
Kraków	17,3	2,5	2,7	1,4	0,5
Warszawa	23,3	5,0	27,4	6,8	8,6
Katowice	2,2	3,9	1,9	0,6	1,0
Białystok	2,7	10,6	4,2	10,5	5,1
Lublin	2,8	5,6	11,3	11,9	8,4
Częstochowa	13,6	3,0	1,5	1,7	2,4
Kraj pochodzenia					
Austria	1,0	0,2	1,7	0,0	5,6
Ameryka Płn.	0,8	2,9	2,2	0,0	0,2
Beneluks	5,5	5,0	3,3	1,6	0,7
Białoruś	1,6	10,2	8,0	18,8	15,7
Czechy	0,3	0,1	0,6	0,0	0,0
Rosja	2,3	2,2	8,0	6,4	9,8
Francja	2,9	2,7	1,9	0,4	1,2
W. Brytania	1,8	2,2	1,3	0,2	1,0
Niemcy	66,9	50,9	26,7	39,0	12,3
Włochy	0,5	0,4	1,0	0,0	0,2
Litwa	1,7	5,2	7,5	4,6	10,6
Słowacja	0,1	0,0	0,3	0,0	0,1
Skandynawia	3,8	3,0	4,1	0,5	2,6
Ukraina	4,7	10,3	25,3	24,2	28,0
Dane demograficzne					
Kobiety	45,3	41,9	27,0	29,7	9,4
Mężczyźni	52,7	57,0	68,3	63,8	81,6
brak danych	2,0	1,1	4,8	6,5	9,0
Wiek					
do 34 lat	30,5	22,1	31,4	33,6	46,1
35 do 44 lat	34,1	39,2	49,2	36,0	34,1
45 i więcej	34,9	38,5	18,8	28,9	18,4
brak danych	0,4	0,2	0,6	1,4	1,4
wykształcenie wyższe					
średnie	39,7	24,6	36,9	22,4	15,6
podstawowe	45,4	61,9	47,3	54,7	62,7
brak danych	5,4	11,3	8,4	12,4	8,9
pracują					
uczą się	9,5	2,2	7,5	10,5	12,9
deklarują polskie pochodzenie	80,5	86,4	92,4	78,8	78,9
	8,5	3,5	0,8	3,3	1,0
	6,3	15,8	2,8	5,2	1,6

6.6. Turyści zagraniczni w 1998 roku według długości pobytu i sposobu organizacji podróży¹

	Od 1 do 3 noclegów	Od 4 do 7	8 i więcej	Biuro podróży	Indywi- dualnie
Udział %	44,7	38,2	17,1	16,1	82,2
Długość pobytu					
średnia liczba noclegów	1,9	5,4	12,4	5,8	4,9
	%	%	%	%	%
1 do 3 noclegów	100,0			41,2	44,4
4 do 7 noclegów		100,0		38,9	38,7
dłużej			100,0	19,9	16,9
Organizacja podróży i pobytu					
z udziałem biura podróży	14,9	16,4	18,7	100,0	
w pełni indywidualnie	81,8	83,3	80,9		100,0
brak danych	3,3	0,3	0,2		
Sposób spędzania czasu w Polsce					
pobyt w miastach	75,3	72,6	54,9	61,1	73,4
pobyt wypoczynkowy w górach	1,3	3,1	7,7	6,9	2,4
pobyt wypoczynkowy nad morzem	0,8	1,8	5,8	4,5	1,5
w lasach, nad jeziorami	0,9	1,8	8,8	6,8	1,8
pobyt na wsi	4,7	13,3	14,2	7,3	10,3
objazd po kraju	6,0	14,1	13,6	18,3	8,9
turystyka aktywna i specjalistyczna	0,2	0,1	0,7	0,1	0,2
inne	9,7	1,6	1,0	2,2	5,8
Miejsce noclegów					
hotel, motel itp	44,2	49,3	44,5	43,6	46,8
pensjonat	8,9	11,1	17,3	14,8	10,1
u rodziny lub znajomych	13,1	14,3	18,1	6,9	16,1
inne	23,7	15,9	17,8	26,5	18,4
brak danych	10,1	9,5	2,8	8,1	8,6
Cele pobytu					
turystyka, wypoczynek	12,5	43,4	58,5	51,7	28,7
odwiedziny u krewnych, znajomych	12,4	30,9	33,3	9,0	26,2
interesy, sprawy służbowe	35,9	35,2	29,4	27,7	35,9
dorywcza praca	2,4	3,1	1,7	6,0	1,9
zakupy	26,1	17,7	9,1	26,0	19,0
motywy religijne	1,8	1,5	1,4	2,9	1,4
odwiedziny w miejscu pochodzenia	1,0	1,9	3,4	2,0	1,7
tranzyt	25,8	1,8	1,2	11,2	12,2
inne cele	4,6	3,1	3,3	4,1	3,9

¹ „Biuro podróży” obejmuje zarówno przyjazdy grupowe organizowane przez biuro, jak i indywidualne podróże organizowane przy udziale biura — np. zakup części usług

	Od 1 do 3 noclegów	Od 4 do 7	8 i więcej	Biuro podróży	Indywi- dualnie
Typy turystów (wg jednorodnych celów pobytu)					
tylko turystyka i wypoczynek	7,6	24,1	34,2	35,9	15,2
tylko odwiedziny u krewnych lub zna- jomych	6,6	12,5	10,4	3,3	10,9
tylko interesy lub sprawy służbowe	23,5	21,9	19,4	9,6	24,5
tylko zakupy	13,7	5,7	1,3	6,1	9,0
tylko tranzyt	21,0	1,1	0,2	7,4	9,8
inne, nieokreślone	4,1	2,5	2,6	3,1	3,3
cele mieszane	23,4	32,2	32,0	34,5	27,4
Która wizyta w Polsce					
pierwsza	5,8	8,7	9,6	19,8	5,3
druga	13,8	20,9	27,8	28,3	17,3
trzecia	14,3	25,4	31,6	18,2	22,5
czwarta lub kolejna	62,1	44,2	30,7	30,7	53,3
brak danych	4,0	0,8	0,2	3,0	1,7
Środki transportu					
samolot	2,2	5,6	13,2	7,3	5,1
samochód	69,8	80,1	72,0	54,4	78,3
pojazd ciężarowy	19,3	5,4	3,0	11,6	10,6
pociąg	0,4	0,7	0,5	0,2	0,5
prom	3,4	1,9	4,2	5,2	2,6
autokar	2,7	5,4	7,1	18,9	1,6
inne	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
brak danych	2,3	0,9	0,3	2,5	1,2
Uwagi krytyczne					
koszty pobytu	10,4	11,2	13,0	20,6	9,5
trudny, uciążliwy dojazd	6,7	17,0	23,4	14,7	13,4
organizacja podróży lub pobytu	3,2	3,0	6,4	7,0	3,0
brak atrakcji turystycznych	2,1	1,3	3,0	2,5	1,9
brak informacji	6,3	6,8	10,6	11,9	6,5
niski standard usług	6,1	9,3	21,1	14,6	9,1
stan sanitarny	8,3	9,6	21,2	13,8	10,6
inne	2,3	0,6	0,4	1,6	1,4
Zamiar ponownego przyjazdu	87,0	94,2	95,7	81,9	93,3
Odwiedzane regiony kraju					
północny-zachodni	5,1	4,4	4,4	6,5	4,4
północny-środkowy	8,1	9,7	11,7	11,2	9,1
północny-wschodni	12,5	8,8	12,5	12,3	10,7
środkowy-zachodni	14,2	10,8	7,2	10,9	11,9
środkowy-centralny	32,6	47,5	46,0	48,6	39,1
środkowy-wschodni	26,9	23,3	22,2	28,0	24,4
południowy-zachodni	5,5	6,6	9,0	6,8	6,6
południowy-środkowy	4,2	8,0	11,3	7,1	7,0
południowy-wschodni	2,5	12,5	17,0	19,8	6,8

	Od 1 do 3 noclegów	Od 4 do 7	8 i więcej	Biuro podróży	Indywi- dualnie
Odwiedzane miasta					
Gdańsk	5,8	6,6	3,2	7,1	5,4
Szczecin	2,2	2,5	1,1	1,5	2,2
Wrocław	3,3	5,0	6,5	5,3	4,4
Łódź	6,4	8,0	3,0	10,2	5,7
Poznań	8,7	7,4	4,1	6,7	7,3
Kraków	2,2	11,6	12,0	18,8	5,4
Warszawa	16,4	27,6	25,9	43,0	18,5
Katowice	1,5	5,0	5,4	1,5	3,9
Białystok	6,6	6,4	1,0	8,0	5,2
Lublin	11,9	9,5	1,5	15,4	8,1
Częstochowa	2,9	7,0	4,1	10,4	3,5
Kraj pochodzenia					
Austria	1,5	1,5	3,7	3,9	1,5
Ameryka Płn.	0,1	1,1	6,4	0,0	1,9
Beneluks	1,4	3,8	5,3	2,1	3,2
Białoruś	13,9	7,6	0,5	10,8	8,9
Czechy	0,1	2,9	3,7	0,1	2,2
Rosja	12,8	2,7	1,4	7,2	6,8
Francja	0,9	2,5	3,0	1,9	1,9
W. Brytania	0,8	1,5	2,2	1,5	1,3
Niemcy	23,0	46,8	44,4	28,5	37,7
Włochy	0,3	1,2	2,5	0,3	1,2
Litwa	9,9	4,1	0,4	10,2	5,1
Słowacja	0,1	0,8	1,0	0,0	0,6
Skandynawia	2,2	2,7	4,4	2,6	2,8
Ukraina	23,3	12,4	10,9	13,7	17,7
Dane demograficzne					
Kobiety	25,0	36,2	38,3	41,0	29,9
Mężczyźni	66,8	62,3	61,2	54,8	66,5
brak danych	8,3	1,5	0,5	4,2	3,7
Wiek					
do 34 lat	41,8	27,9	22,6	40,5	31,1
35 do 44 lat	34,0	42,3	46,6	30,0	41,8
45 i więcej	21,8	29,4	30,3	27,3	26,2
brak danych	2,4	0,4	0,4	2,2	0,9
wykształcenie wyższe					
średnie	56,2	57,1	54,6	48,3	58,3
podstawowe	7,9	7,0	8,1	5,6	8,0
brak danych	12,8	2,8	8,0	13,4	6,2
pracują					
uczą się	77,3	85,8	88,8	70,6	85,7
deklaruja polskie pochodzenie	2,6	3,7	5,3	6,8	2,9
	4,7	6,0	14,7	7,4	6,9

6.7. Turyści zagraniczni w 1998 roku wg. rodzaju bazy noclegowej

	Hotel, motel itp.	Pokój, pensjonat	U rodziny lub znajomych	Inne
Udział %	46,2	11	14,4	19,7
Długość pobytu				
średnia liczba noclegów	4,9	5,6	6,0	4,9
	%	%	%	%
1 do 3 noclegów	42,7	35,9	40,6	53,8
4 do 7 noclegów	40,8	38,3	37,8	30,8
dłużej	16,5	25,8	21,6	15,4
Organizacja podróży i pobytu				
z udziałem biura podróży	15,3	21,7	7,7	21,7
w pełni indywidualnie	83,4	75,6	91,8	76,7
brak danych	1,3	2,7	0,5	1,6
Sposób spędzania czasu w Polsce				
pobyt w miastach	79,8	55,8	67,5	57,1
pobyt wypoczynkowy w górach	1,8	6,8	2,4	3,8
pobyt wypoczynkowy nad morzem	1,7	2,9	0,8	3,6
w lasach, nad jeziorami	0,8	7,0	1,3	6,0
pobyt na wsi	3,4	11,8	25,3	10,8
objazd po kraju	10,5	16,6	7,2	8,4
turystyka aktywna i specjalistyczna	0,1	0,3	0,5	0,4
inne	2,7	4,3	3,6	13,4
Cele pobytu				
turystyka, wypoczynek	36,4	48,4	17,9	24,8
odwiedziny u krewnych, znajomych	15,0	14,3	67,1	16,7
interesy, sprawy służbowe	44,9	25,8	14,1	29,1
dorywcza praca	1,0	1,9	2,5	7,0
zakupy	17,2	17,6	21,1	29,6
motywy religijne	1,1	2,6	2,3	1,8
odwiedziny w miejscu pochodzenia	1,0	1,5	4,9	1,9
tranzyt	11,4	12,4	4,5	19,6
inne cele	2,7	3,7	2,6	8,6
Typy turystów (wg jednorodnych celów pobytu)				
tylko turystyka i wypoczynek	18,7	33,4	8,2	17,9
tylko odw. u krewnych lub znajomych	2,8	3,9	41,3	7,9
tylko interesy lub sprawy służbowe	33,8	18,9	4,1	8,7
tylko zakupy	7,7	6,9	8,8	11,8
tylko tranzyt	8,8	8,2	3,0	16,3
inne, nieokreślone	2,2	3,3	2,7	6,6
cele mieszane	26,0	25,3	31,8	30,7

	Hotel, motel itp.	Pokój, pensjonat	U rodziny lub znajomych	Inne
Która wizyta w Polsce				
pierwsza	9,7	9,4	2,9	6,3
druga	19,3	22,9	17,0	19,0
trzecia	21,4	25,5	21,5	21,3
czwarta lub kolejna	47,7	40,9	58,0	51,9
brak danych	2,0	1,3	0,7	1,5
Środki transportu				
samolot	7,3	3,9	8,8	1,6
samochód	71,2	80,3	75,1	74,0
pojazd ciężarowy	9,6	6,9	10,2	16,7
pociąg	0,4	0,5	0,5	0,4
prom	3,8	3,0	4,0	1,4
autokar	5,8	5,1	0,8	4,5
inne	0,0	0,0	0,1	0,1
brak danych	2,0	0,4	0,5	1,2
Uwagi krytyczne				
koszty pobytu	11,6	9,0	11,8	13,5
trudny, uciążliwy dojazd	15,5	16,4	9,4	13,8
organizacja podróży lub pobytu	2,5	3,9	3,4	7,2
brak atrakcji turystycznych	2,1	1,8	2,6	1,4
brak informacji	8,6	8,4	7,0	5,7
niski standard usług	11,7	8,4	10,8	8,1
stan sanitarny	11,8	12,7	11,6	10,6
inne	1,1	0,8	1,5	2,7
Zamiar ponownego przyjazdu	93,2	91,1	91,9	88,4
Odwiedzane regiony kraju				
północny-zachodni	5,1	7,2	3,3	3,7
północny-środkowy	9,6	10,8	6,7	11,6
północny-wschodni	8,6	15,1	10,7	16,7
środkowy-zachodni	14,7	15,5	8,3	6,7
środkowy-centralny	42,2	34,5	33,3	29,3
środkowy-wschodni	20,2	26,2	30,3	34,4
południowy-zachodni	7,6	9,2	6,2	4,3
południowy-środkowy	7,5	10,8	7,2	4,4
południowy-wschodni	11,3	11,3	4,1	4,8
Odwiedzane miasta				
Gdańsk	6,2	5,4	2,6	7,4
Szczecin	2,6	3,0	1,2	1,3
Wrocław	6,0	4,4	4,1	2,2
Łódź	6,3	4,7	5,3	8,4
Poznań	10,1	7,4	4,9	3,8
Kraków	10,6	7,5	3,2	2,7
Warszawa	25,6	10,5	9,2	15,7
Katowice	3,9	4,5	4,1	1,9
Białystok	4,2	2,7	8,6	8,5
Lublin	7,9	5,3	10,5	14,8
Częstochowa	5,2	4,2	4,5	2,4

	Hotel, motel itp.	Pokój, pensjonat	U rodziny lub znajomych	Inne
Kraj pochodzenia				
Austria	3,0	2,7	0,4	0,5
Ameryka Płn.	1,5	0,4	5,3	0,1
Beneluks	3,2	3,6	3,2	1,6
Białoruś	6,9	2,1	13,0	13,9
Czechy	2,7	2,7	0,3	0,9
Rosja	7,6	2,2	6,3	8,8
Francja	2,1	2,2	1,9	0,7
W. Brytania	1,3	1,4	1,3	0,7
Niemcy	34,0	49,1	39,4	28,4
Włochy	1,4	1,1	0,5	0,7
Litwa	6,0	7,6	4,2	7,0
Słowacja	0,8	0,8	0,0	0,3
Skandynawia	3,4	2,1	3,2	2,0
Ukraina	16,1	12,5	16,4	22,2
Dane demograficzne				
Kobiety	30,6	35,5	38,0	27,2
Mężczyźni	64,6	61,7	60,4	69,4
brak danych	4,8	2,8	1,6	3,4
Wiek				
do 34 lat	33,5	32,2	25,1	38,2
35 do 44 lat	41,7	38,1	40,9	35,2
45 i więcej	24,2	29,1	33,1	25,7
brak danych	0,6	0,6	0,9	0,9
wykształcenie wyższe	34,5	26,8	22,6	16,2
średnie	51,2	58,5	64,5	63,8
podstawowe	6,7	7,5	9,0	10,1
brak danych	7,6	7,2	3,9	9,9
pracują	88,1	83,6	82,1	71,1
uczą się	2,4	4,2	4,5	5,3
deklarują polskie pochodzenie	3,5	3,9	22,6	6,4

ITTZ - 2 TURYSTYKA ZAGRANICZNA <i>Cele, motywy i organizacja przyjazdów turystów zagranicznych do Polski</i>	PROSIMY NIE WYPEŁNIAĆ, WYPEŁNI ANKIETER A. Nazwa przejścia granicznego _____ B. Rodzaj transportu: 1. samolot, 2. samochód osobowy, 3. samochód ciężarowy, bagażówka, 4. pociąg, 5. prom/statek (bez samochodu), 6. autokar, 7. pieszo, rower
2 PL	C. Dzień Miesiąc

Drogi Turysto,

Instytut Turystyki prowadzi anonimowe badania dotyczące przyjazdów do Polski. Prosimy o poświęcenie kilku minut, wypełnienie poniższej ankiety i oddanie jej osobie ankietującej.

1. Stale mieszka Pan/Pani w kraju/republice/landzie

2. Jeśli przybył(a) Pan/Pani z rodziną, to było Was razem osób.

3. W Polsce spędził(a) Pan/Pani nocy.

4. Do Polski przyjechał(a) Pan/Pani:

- ☐ 1) z wycieczką zorganizowaną przez biuro podróży itp.,
☐ 2) indywidualnie, ale za pośrednictwem biura podróży,
☐ 3) indywidualnie bez pośredników.

5. W czasie pobytu w Polsce większość dni spędził(a) Pan/Pani:

- ☐ 1) na pobycie w mieście,
☐ 2) na odpoczynku w górach,
☐ 3) na pobycie nad morzem,
☐ 4) na pobycie nad wodą/ w lesie,
☐ 5) na wsi,
☐ 6) objeżdżając wybrane regiony autokarem, koleją, samochodem,
☐ 7) wędrując pieszo, na rowerze, kajaku, żaglówce,
☐ 8) w inny sposób.

6. Jaki region Polski odwiedził(a) Pan/Pani podczas tego pobytu? (proszę zaznaczyć na mapie)

7. oraz które z następujących miast (prosimy wpisać liczbę noclegów):

____ Szczecin	____ Gdańsk
____ Poznań	____ Łódź
____ Warszawa	____ Białystok
____ Wrocław	____ Częstochowa
____ Lublin	____ Katowice
____ Kraków	

Pytanie dla tych, którzy byli w Warszawie:

8. W czasie pobytu w Polsce korzystał(a)

Pan/Pani głównie z:

- ☐ 1) hoteli, moteli,
- ☐ 2) pensjonatów,
- ☐ 3) campingów i pól namiotowych,
- ☐ 4) kwater prywatnych,
- ☐ 5) mieszkań rodziny lub znajomych,
- ☐ 6) innych.

9. W czasie pobytu w Warszawie korzystał(a)

Pan/Pani głównie z:

- ☐ 1) hoteli, moteli,
- ☐ 2) pensjonatów,
- ☐ 3) campingów i pól namiotowych,
- ☐ 4) kwater prywatnych,
- ☐ 5) mieszkań rodziny lub znajomych,
- ☐ 6) innych.

10. Co było celem Pana/Pani przyjazdu do Polski? (można udzielić kilka odpowiedzi)

- ☐ 1) zwiedzanie kraju, wypoczynek, rozrywka, uprawianie sportu, hobby,
- ☐ 2) odwiedziny krewnych/znajomych,
- ☐ 3) sprawy zawodowe lub służbowe, załatwianie interesów
- ☐ 4) podjęcie dorywczej pracy
- ☐ 5) zakupy na własne potrzeby,
- ☐ 6) cele religijne,
- ☐ 7) odwiedziny miejsc (kraju), z których pochodzę,
- ☐ 8) tranzyt,
- ☐ 9) inne cele.

10.3. Jakie ? (jedna odp.)

- ☐ 1) udział w targach i wystawach
- ☐ 2) udział w kongresie, konferencji
- ☐ 3) samodzielne interesy
- ☐ 4) handel
- ☐ 5) transport (np. kierowca)
- ☐ 6) inne sprawy służbowe

11. Co Panu/Pani nie podobało się w Polsce?

- ☐ 1) wysokie koszty pobytu,
- ☐ 2) daleka (kłopotliwa, uciążliwa) droga,
- ☐ 3) trudności w organizacji wyjazdu,
- ☐ 4) mała atrakcyjność turystyczna Polski,
- ☐ 5) niedostateczna informacja o możliwościach i warunkach pobytu,
- ☐ 6) niski standard oferowanych usług (hotele, gastronomia, transport),
- ☐ 7) stan sanitarny,
- ☐ 8) inne rzeczy (co?)

12. Czy obecna wizyta w Polsce była Pana/Pani:

- ☐ 1) pierwszą,
- ☐ 2) drugą,
- ☐ 3) trzecią,
- ☐ 4) kolejną wizytą w Polsce.

13. Czy ma Pan/Pani zamiar odwiedzić ponownie Polskę? tak ☐ nie ☐

KILKA DANYCH O PANU/PANI:

17. Płeć:

- ☐ 1) kobieta,
- ☐ 2) mężczyzna.

19. Wykształcenie:

- ☐ 1) wyższe,
- ☐ 2) średnie,
- ☐ 3) podstawowe.

18. Wiek:

- ☐ 1) do 24 lat,
- ☐ 2) 25 - 34 lata,
- ☐ 3) 35 - 44 lata,
- ☐ 4) 45 - 54 lata,
- ☐ 5) 55 - 64 lata,
- ☐ 6) 65 i więcej lat.

20. Czy Pan/Pani pracuje?

21. Czy Pan/Pani uczy się lub studiuje?

22. Czy zalicza się Pan/Pani do osób pochodzenia polskiego?

- tak ☐
- nie ☐

DZIĘKUJEMY ZA POMOC

ISBN 83-908725-5-2